

PËRVOJA QË VLEN!

Jonathan Edwards

FRONT COVER

**Illustration
Geoff/Ditjon**

CREDIT PAGE!!!!

Titulli i Origjinalit: The Experience that Counts
Autori origjinal: Një version i përmbledhur, i rishkruar për lexuesit e sotëm të klasikut, 'Një traktat mbi ndjenjat fetare' nga Jonathan Edwards, A.M. (1705-1758).
Përgatitur nga: Dr. N. R. Needham, B.D., PhD.
Botoi: Evangelical Press, Darlington, Co.Durham, UK
ISBN (Origjinal) 0946462-23-2 © (1991) Grace Publications Trust, London N5 2NH.

Titulli në Shqip: Përvoja që Vlen!
Autori: Jonathan Edwards
Përktheu: Migena Ramaj
Redaktoi: Laura Gaçe
Botoi: AEM-Misioni Ungjillor, Gjirokastër, Albania, 2010 **në bashkëpunim dhe me ndihme financiare nga 'Mission of the Netherland Reformed Congregations'**

E drejta e botuesit: © AEM-Misioni Ungjillor, Gjirokastër, Albania, 2010.

Të drejtat e rezervuara: Asnjë pjesë e këtij botimi nuk duhet të riprodhohet, të vendoset në ndonjë sistem, ose të transmetohet nëpërmjet çdo formë apo mënyrë, elektronike, mekanike, fotokopjimi, inçizimi, apo ndonjë mënyrë tjetër pa marrë leje me shkrim nga botuesi; "AEM-Misioni Ungjillor."

Citimet Biblike janë marrë nga Bibla, "Diodati i Ri," (1991-1994). E drejta e autorit © SHOQERIA BIBLIKE SHQIPTARE (A.B.S) TIRANË. E përdorur me leje.

Shtypur: Vernon Publishing,
Tirana, Albania, 2010.

Tirazh: kopje.....

ISBN:.....

AEM LOGO HERE

PËRMBAJTJA

Hyrje
Parathënie

PJESA 1. Natyra e ndjenjave dhe rëndësia e tyre në Krishtërim

1. Shënime hyrëse lidhur me ndjenjat.
2. Çfarë janë ndjenjat?
3. Besimi i vërtetë mbështetet kryesisht në ndjenja.
4. Ndjenjat e ndryshme.
5. Besimi i vërtetë përmbledhet në dashuri.
6. Davidi, Pali, Gjoni dhe Krishti si shembuj të ndjenjave të shenjta.
7. Ndjenjat në parajsë.
8. Ndjenjat dhe detyrat tona fetare.
9. Ndjenjat dhe ngurtësia e zemrës.
10. Çfarë mësimesh rreth ndjenjave mund të mësojmë nga gjithë kjo?

PJESA 2. Gjëra që nuk provojnë se ndjenjat tona vijnë nga përvoja e vërtetë e shpëtimit

1. Fakti që ndjenjat tona janë të forta dhe energjike, nuk provon që ato kanë natyrë frymërore apo jofrymërore.
2. Fakti që ndjenjat prodhojnë ndikime të mëdha në trup, nuk provon që ato kanë natyrë frymërore apo jofrymërore.
3. Fakti që ndjenjat prodhojnë një përzemërsi dhe gadishmëri për të folur për krishtërimin, nuk provon që ato janë frymërore ose jofrymërore.
4. Fakti që ndjenjat tona nuk janë prodhuar nga përpjekjet tona, nuk provon që ato janë frymërore, ose jofrymërore.
5. Edhe nëse ndjenjat tona vijnë të shoqëruara me një varg nga Bibla, kjo nuk provon që ato janë frymërore apo jofrymërore.
6. Fakti që ndjenjat tona në dukje kanë dashuri, nuk provon që ato janë frymërore apo jofrymërore.
7. Nëse ne përjetojmë një shumëllojshmëri ndjenjash, nuk është provë që ato janë frymërore apo jofrymërore.
8. Fakti që ngushëllimi dhe gëzimi duket se ndjekin një rregull të caktuar, nuk provon që ndjenjat tona janë frymërore apo jofrymërore.

9. Fakti që ndjenjat tona mund të bëjnë që ne të kalojmë shumë kohë në detyrat e jashtme të adhurimit të krishterë, nuk provon që ato janë frymërore apo jofrymërore.
10. Fakti që ndjenjat bëjnë që ne ta lavdërojmë Perëndinë me gojë, nuk provon që ato janë frymërore ose jofrymërore.
11. Fakti që ndjenjat tona sjellin sigurinë e shpëtimit, nuk provon që janë frymërore ose jofrymërore.
12. Thjesht sepse një person jep një dëshmi prekëse të ndjenjave të tij, nuk provon, që ato kanë natyrë frymërore apo jofrymore.

PJESA 3. Shenjat dalluese të ndjenjave të vërteta frymërore

Shënime hyrëse

1. Ndjenjat e vërteta frymërore rrjedhin nga një ndikim frymëror, mbinatyror dhe hyjnor në zemër.
2. Objekti i ndjenjave shpirtërore është dashuria për gjërat frymërore, jo interesi për veten tonë.
3. Ndjenjat frymërore janë të themeluara në përsosmërinë morale të gjërave hyjnore.
4. Ndjenjat frymërore rrjedhin nga të kuptuarit frymëror.
5. Ndjenjat frymërore sjellin një bindje për realitetin e gjërave hyjnore.
6. Ndjenjat frymërore ekzistojnë gjithmonë pranë përlësisë frymërore.
7. Ndjenjat frymërore ekzistojnë gjithnjë përkrah një ndryshimi të natyrës.
8. Ndjenjat e vërteta frymërore ndryshojnë nga ato të rreme, në nxitjen e një fryme që i ngjan Krishtit, një frymë përlësie, dashurie, paqeje, faljeje dhe dhembshurie.
9. Ndjenjat e vërteta frymërore e zbusin zemrën dhe gjenden përkrah ndjeshmërisë së krishterë të frymës.
10. Ndjenjat e vërteta frymërore, në ndryshim me ato të rreme, kanë një simetri dhe një ekuilibër të bukur.
11. Ndjenjat e vërteta frymërore sjellin një dëshirë të fortë për një shenjtëri më të thellë, ndërsa ndjenjat e rreme janë të vetëkënaqura.
12. Fryti i vërtetë i ndjenjave frymërore është praktika e krishterë.
13. Praktika e krishterë është shenja kryesore e sinqeritetit të personit të kthyer në besim ndaj të tjerëve.
14. Praktika e krishterë është një shenjë e sigurtë e kthimit në besim për ndërgjegjen e vetë personit.
15. Përmbyllje.

Hyrje

Jonathan Edwards (1703-1758) teologu më i madh amerikan, shkroi ‘*Traktatin në lidhje me ndjenjat fetare*’ kundër sfondit të Rizgjimit të Parë të Madh, që është ekuivalenti amerikan i asaj që britanikët e quajnë Ringjallja Ungjillore. Vetë Eduards luajti një rol me rëndësi në Rizgjim si pastor i një Kongregacioni kishe në Northampton, Masaçusets.

Dëshira e Eduardsit për të dalluar përvojat e vërteta fetare nga ato të rreme lindi nga shqetësimi i tij pastoral në kontekstin e ringjalljes. Në vitet 1742-1743, ai predikoi një seri predikimesh nga 1 Pjetri 1:8 duke trajtuar këtë temë. *Traktati* ishte teksti i këtyre predikimeve të rishikuara për botim në 1746.

Eduardsit iu desh të luftonte në dy fronte. Nga njëra anë, ai duhej të argumentonte kundër atyre që e pranonin të gjithë ringjalljen si histori të pamend. Nga ana tjetër duhej të argumentonte kundër atyre që dukej që se mendonin se çdo gjë që ndodhi gjatë ringjalljes ishte ‘nga Zoti’, pavarësisht se sa e çuditshme, e egër apo e paekuilibruar ishte. A nuk duken këto dy reagime të kundërta të njohura?

Në rreptësinë e tij për të skicuar një rrugë të mesme midis këtyre dy ekstremeve të barabarta dhe të kundërta, Eduardsi ballafaqoi një seri pyetjesh themelore. Çfarë do të thotë të jesh i krishterë? Po dëshirat, ndjenjat dhe përvojat? Çfarë është kthimi në besim? Si mund ta dimë se njerëzit janë kthyer në besim? Sa larg duhet të shkojmë për të provuar nëse një kthim i dukshëm në besim është i vërtetë? Çfarë vendi zë siguria e shpëtimit në përvojën e krishterë? Cilat përvoja fetare duhet të inkurajojmë, dhe cilat duhet të dekurajojmë? Si mund ta testojmë sinqeritetin dhe realitetin e vetë besimit tonë? Cilat janë shenjat e hipokrizisë dhe mashtrimit fetar?

Ne ndoshta nuk po jetojmë në mes të një ringjalljeje, por këto pyetje dhe përgjigjet që jep Eduardsi janë thellësisht të përshtatshme me ne sot. Ndjenjat dhe përvojat ndoshta asnjëherë nuk janë theksuar kaq fort dhe asnjëherë nuk janë kërkuar me kaq padurim, sa ç’janë midis të krishterëve në brezin tonë. Shumë shpesh rezultatet kanë qenë të paekuilibruara, të padallueshme dhe frymërisht të dëmshme. Reagimi kundër kësaj ka bërë që të tjerët janë tërhequr drejt një zbatimi të fortë, të ftohtë, të thatë bindjesh duke parë me dyshim të thellë çdo gjë ‘emocionale’.

Te Eduardsi do të gjejmë ‘një udhërrëfyes për ata me mëdyshje’ – një zë i një mendjeje të shëndoshë të qartë biblike dhe frymërore, për të na drejtuar me siguri përmes labirintit të hutimit bashkëkohës në këtë zonë vendimtare.

Parathënie

Pyetja më vendimtare për racën njerëzore në përgjithësi dhe për çdo individ në veçanti është: *Cilat janë shenjat dalluese të njerëzve që gëzojnë birin e Perëndisë - atyre që do të shkojnë në qiell?* Thënë ndryshe: *Cili është karakteri i besimit të vërtetë? Çfarë lloj besimi personal miraton Perëndia?*

Është e vështirë t'i japësh një përgjigje objektive një pyetjeje kaq të diskutueshme. Edhe më e vështirë është të shkruash rreth saj në mënyrë objektive, dhe më e vështira është të lexosh për të objektivisht. Ka mundësi që shumë nga lexuesit e mi do të lëndohen kur të lexojnë që unë kam kritikuar kaq ndjenja dhe përvoja fetare në këtë libër. Nga ana tjetër, të tjerë mund të zemërohen për gjëra, të cilat i kam mbrojtur dhe miratuar. Jam përpjekur që të jem i ekuilibruar. Nuk është e lehtë të mbështetësh atë që është e mirë në rizgjimët shpirtërore dhe në të njëjtën kohë të shikosh dhe të kundërshtosh atë që është e keqe në to. Megjithatë, nëse duam që mbretëria e Krishtit të lulëzojë, ne duhet me siguri t'i bëjmë të dyja.

E pranoj që ka diçka shumë të misterhme në lidhje me këtë. Në Kishë janë përzier kaq shumë të mira dhe kaq shumë të këqija! Kjo është po aq e misterhme sa edhe përziera e shumë të mirave dhe kaq shumë të këqijave në një individ të krishterë. Gjithsesi asnjë prej këtyre mistereve nuk është e re. Nuk është diçka e re që fe të rreme të lulëzojnë në një kohë rizgjimi dhe as që hipokritët të shfaqen në mes të besimtarëve të vërtetë. Kjo ndodhi në rizgjimin e madh në kohën e Oseas, siç e shohim te Jeremia 3:10 dhe 4:3-4. Kështu ishte në kohën e Gjonit Pagëzorit. Gjoni zgjoi gjithë Izraelin me predikimet e tij, e megjithatë shumica u larguan më pas. Gjoni 5:35 '...ju deshët të gëzoheni për pak kohë në dritën e Tij.' E njëjta gjë ndodhi edhe kur vetë Krishti predikoi. Shumë njerëz e admiruan Krishtin për një kohë, por pak prej tyre qëndruan besnikë deri në fund. Dhe e njëjta gjë ishte e vërtetë edhe kur apostujt predikuan, sikurse e dimë nga herezitë dhe nga përçarjet që i shqetësuan kishat gjatë jetës së apostujve.

Kjo përzierje e fesë së rreme me atë të vërtetë ka qenë arma më e fuqishme e Satanit kundër kauzës së Krishtit. Ja cila është arsyeja përse ne *dubet* të mësojmë që ta dallojmë besimin e rremë nga ai i vërtetë, t'i dallojmë ndjenjat dhe përvojat që vijnë në të vërtetë nga shpëtimi prej imitimeve që janë tërheqëse dhe të besueshme nga pamja e jashtme, por të rreme.

Dështimi për të dalluar mes besimit të vërtetë dhe atij të rremë sjell pasoja të tmerrshme. Për shembull:

1. Shumë njerëz i ofrojnë Zotit një adhurim të rremë, duke menduar se ai është i pranueshëm për Zotin, por të cilin Ai e urren.
2. Satani mashtron shumë njerëz në lidhje me gjendjen e shpirtit të tyre. Në këtë mënyrë, ai i shkatërron ata përjetësisht. Në disa raste, Satani i mashtron njerëzit me mendimin që ata janë shumë të shenjtë, kur në të vërtetë ata janë hipokritët më të mëdhenj.
3. Satani e dëmton besimin e besimtarëve të vërtetë. Ai e përzien atë me deformime dhe çoroditje dhe bën që besimtarët të kenë një ftohtësi në ndjenjat shpirtërore. Gjithashtu ai i pësjellon të tjerët me vështirësi dhe me tundime të mëdha.
4. Armiqtë e drejtpërdrejtë të Krishtërit inkurajohen kur e shohin Kishën kaq të korruptuar dhe të hutuar.
5. Njerëzit bëjnë mëkate nën shpresën e kotë që janë duke i shërbyer Zotit. Si pasojë ata mëkatojnë pa kufizim.
6. Mësimi i rremë mashtron edhe miqtë e Krishtërit, në të bërit pa e kuptuar punën e armiqtë të tij. Ata e shkatërrojnë Krishtërimin me shumë më tepër efektivitet se sa armiqtë e drejtpërdrejtë, nën iluzionin që janë duke e përparuar atë.

7. Satani i përçan njerëzit e Perëndisë dhe i kundërvë ndaj njëri-tjetrit. Të krishterët zihen me aq zjarr, sikur të ishte zell shpirtëror. Krishtërimi degjeneron në grindje boshe. Palët që detatojnë nguten drejt ekstremeve të kundërta, deri sa shtegu i duhur në mes neglizhohet pothuajse totalisht.

Kur të krishterët i shohin pasojat e tmerrshme të besimit të rremë, për besim të vërtetë, kjo i turbullon mendjet e tyre. Ata nuk dinë ku të drejtohen apo çfarë të mendojnë. Shumë njerëz dyshojnë nëse ka ndonjë gjë të vërtetë në Krishtërim. Herezia, mosbesimi dhe ateizmi fillojnë të shpërndahen.

Për këto arsye është thelbësore që ne të bëjmë gjithçka që mundemi për të kuptuar natyrën e vërtetë të besimit të vërtetë. Derisa ta bëjmë këtë, ne nuk mund të presim që rizgjimet të zgjasin për një kohë të gjatë dhe pak të mira mund të presim nga diskutimet dhe debatet tona fetare, përderisa ne nuk e dimë se për çfarë jemi duke argumentuar. Plani im është të kontribuoj me atë që mundem në këtë libër për kuptimin e besimit të vërtetë. Qëllimi im është të tregoj natyrën dhe shenjat e punës së Shpirtit të Shenjtë në kthimin në besim të mëkatarëve. Gjithashtu do të përpiqem të tregoj si mund të dallojmë punën e Shpirtit nga gjithçka që nuk është një përvojë e vërtetë e shpëtimit. Nëse ia arrij, shpresoj që ky libër të ndihmojë për të përkrahur interesin e Krishtërimin të vërtetë.

Zoti e pranofte sinqeritetin e përpjekjeve të mia dhe pasuesit e vërtetë të Qengjit zemërbutë e të dashur të Perëndisë e pranofshin ofertën time me mendje të hapura dhe me lutje.

Jonathan Edwards

PJESA 1

Natyrë e ndjenjave dhe rëndësia e tyre në Krishtërim

1. Shënime hyrëse mbi ndjenjat

Apostulli Pjetër shprehet për marrëdhënien mes Krishtit dhe të krishterëve: ‘...megjithëse ju nuk e keni parë, e doni, duke besuar në Të, megjithëse tani nuk e shihni, dhe ngazëlloheni me një hare të patregueshme’ (1 Pjetri 1:8).

Ashtu sikur vargjet e mësipërme e bëjnë të qartë, besimtarët të cilëve Pali ju shkroi ishin duke vuajtur nga persekutimi. Këtu ai vëren se si Krishtërimi i tyre i preku ata gjatë këtyre persekutimeve. Ai përmend dy shenja të qarta se përse Krishtërimi i tyre ishte vërtetë.

1. *Dashuria për Krishtin.* ‘Edhe pse nuk e keni parë, ju e doni Atë.’ Jobsimtarët ishin të mahnitur që të krishterët ishin të gatshëm të kalonin gjithë ato vuajtje dhe të hiqnin dorë nga gëzimet dhe rehatia e kësaj bote. Fqinjëve të tyre jobsimtarë këta të krishterë u dukeshin të çmendur. Dukej sikur ata e urrenin veten e tyre. Jobsimtarët nuk shihnin asgjë që mund t’i frymëzonte ata për të vuajtur në këtë mënyrë. Në të vërtetë, të krishterët nuk shihnin asgjë me sytë e tyre fizikë. Ata donin Dikë, të cilin nuk mund ta shihnin! Ata e donin Jezus Krishtin, sepse e shihnin Atë frymërisht, edhe pse fizikisht nuk mund ta shikonin.

2 *Gëzimi në Krishtin.* Edhe pse vuajtjet e tyre të dukshme ishin të tmerrshme, gëzimet e tyre të brendshme ishin më të mëdha se ato. Këto gëzime i forcuan dhe i aftësuan ata që të vuanin me gëzim.

Pjetri vëren dy gjëra rreth këtij gëzimi. Së pari, ai na tregon origjinën e tij. Vinte nga besimi. ‘Edhe pse nuk e shihni Atë tani, por besoni në Të, ju gëzoheni.’

Së dyti, ai e përshkruan natyrën e këtij gëzimi: ‘I papërshkrueshëm dhe plot me lavdi’. Ishte një gëzim i papërshkrueshëm sepse ishte kaq ndryshe nga gëzimet e botës. Ishte gëzim i pastër dhe hyjnor. Nuk kishte fjalë që të përshkruanin përsosmërinë dhe ëmbëlsinë e tij. Ishte gjithashtu i papërshkrueshëm në shtrirjen e tij, sepse Zoti e kishte derdhur kaq bujarisht këtë gëzim mbi njerëzit e Tij të vuajtur.

Pastaj Pjetri e përshkruan këtë gëzim si ‘plot me lavdi’. Ky gëzim i mbushte mendjet e të krishterëve sikur të ishte me një shkëlqim të lavdishëm. Nuk e korruptonte mendjen, ashtu siç bëjnë shumë gëzime të botës, por jepte lavdi dhe dinjitet. Të krishterët e përvuajtur ishin pjesëtarë të gëzimit hyjnor. Ky gëzim i mbushte mendjet e tyre me dritën e lavdisë së Perëndisë dhe i bënte ata që të shkëlqenin me atë lavdi.

Tani, doktrina që Pjetri na mëson neve është kjo: *besimi i vërtetë mbështetet kryesisht në ndjenja të shenjta.*

Pjetri i veçon ndjenjat shpirtërore të gëzimit dhe të dashurisë kur ai përshkruan përvojën e këtyre të krishterëve. Mban mend, ai është duke folur për besimtarët që ishin duke vuajtur persekutimin. Vuajtjet e tyre ishin duke e pastruar besimin e tyre, duke shkaktuar ‘të dalë për lëndim, nder e lavdi në zbulesën e Jezu Krishtit’ (vargu 7). Si rrjedhim, ata ishin në një gjendje shpirtërore të shëndetshme dhe Pjetri e vë theksin te dashuria dhe te gëzimi i tyre, si prova të shëndetit të tyre shpirtëror.

2. Çfarë janë ndjenjat?

Në këtë pikë, mund të bëhet pyetja: ‘Çfarë doni të thoni saktësisht kur flisni për ndjenjat?’ Përgjigja ime është: ‘Ndjenjat janë veprimet energjike më të gjalla të prirjes së shpirtit dhe të vullnetit.’

Zoti i ka dhënë shpirtit njerëzor dy forca kryesore: I pari është ‘të kuptuarit’, nëpërmjet të cilit ne shqyrtojmë dhe i gjykojmë gjërat. Forca e dytë na mundëson t’i shikojmë gjërat jo si spektatorë indiferentë, por si pëlqime apo mospëlqime, të kënaqur apo të pakënaqur prej tyre, duke i miratuar apo duke kundërshtuar. Nganjëherë ne e quajmë këtë forcë të dytë ‘*Prirja*’ jonë. Në marrëdhënie me vendimet që ne marrim, zakonisht këtë e quajmë ‘*vullnet*’. Kur mendja përdor prirjen ose vullnetin, ne shpesh e quajmë mendjen ‘*zemër*’.

Qeniet njerëzore veprojnë sipas vullnetit të tyre në dy mënyra: 1. Mund të *lëvizim drejt* gjërave që shohim, duke i pëlqyer dhe duke i aprovuar ato. 2. Mund të *largohemi prej* gjërave që shikojmë duke i refuzuar ato. Natyrisht, këto veprime të vullnetit ndryshojnë në nivele. Ka disa prirje të pëlqimit apo mospëlqimit të cilat vetëm sa na nxitin paksa përtej plogështisë së plotë. Ka të tjera nivele, në të cilat pëlqimi a mospëlqimi është më i fortë, deri sa forca është kaq e madhe saqë ne veprojmë në një mënyrë energjike dhe të paramenduar. Janë këto veprime energjike dhe të gjalla të vullnetit të cilat ne i quajmë ‘ndjenja’.

Vullneti dhe ndjenjat tona nuk janë dy gjëra të ndryshme. Ndjenjat tona dallojnë nga veprimet rastësore të zgjedhjes vetëm nga energjia dhe gjallëria e tyre. Gjithsesi, unë e pranoj që gjuha mund të shprehë vetëm një ndjesi jo të përsosur të këtij dallimi. Nga njëra anë, ndjenjat e shpirtit janë të njëjta si ato të vullnetit dhe vullneti nuk del asnjëherë nga gjendja e plogështisë po të mos e ndiejë këtë. Sidoqoftë ka shumë vepra të vullnetit, të cilat ne nuk i quajmë ‘ndjenja’. Ndryshimi nuk është një ndryshim në natyrë, por në fuqinë e aktivitetit dhe në mënyrën se si vullneti vepron.

Në çdo veprim të vullnetit, ne ose e pëlqejmë ose nuk e pëlqejmë atë që shikojmë. Pëlqimi ynë për diçka, nëse është i fortë dhe me gjallëri, është e njëjta gjë si ndjenja e *dashurisë* dhe e kundërta, një mospëlqim i fortë është e njëjtë si *urrejtja*. Në çdo veprim të vullnetit për ose drejt diçkaje, ne jemi në një farë shkalle të prirur ndaj asaj gjëje dhe nëse kjo prirje është e fortë, ne e quajmë atë dëshirë. Në çdo veprim të vullnetit, në të cilin ne miratojmë diçka, ka një nivel *pëlqimi* dhe nëse pëlqimi është i madh, ne e quajmë *gëzim* ose *kënaqësi*. Dhe nëse vullneti ynë nuk miraton diçka, ne jemi në njëfarë shkalle të pakënaqur; nëse pakënaqësia është e madhe, ne e quajmë *pikëllim* ose *hidbërim*.

Çdo vepër e vullnetit ka lidhje ose me miratimin dhe me pëlqimin ose me mosmiratimin dhe refuzimin. Pra ndjenjat tona janë dy llojesh. Ka ndjenja që na shprien drejt atyre që shohim, duke u kapur pas tyre ose duke i kërkuar ato. Këto ndjenja përfshijnë *dashurinë*, *dëshirën*, *shpresën*, *gëzimin*, *mirënjohjen* dhe *kënaqësinë*. Ka ndjenja që na zmbrapsin nga ajo që shikojmë, duke iu kundërvënë atyre. Ndjenja të tilla përfshijnë *urrejtjen*, *frikën*, *zemërimin* dhe *hidbërimin*.

3. Besimi i vërtetë mbështetet kryesisht në ndjenja.

Kush mund ta mohojë që besimi i vërtetë qëndron kryesisht në ndjenja – në veprime energjike dhe të fuqishme të vullnetit? Besimi, të cilin Zoti e kërkon, nuk bazohet në dëshira të dobëta, të plogëta dhe të pajeta, që na ngrenë vetëm pak mbi plogështinë. Në Fjalën e Tij, Zoti ngulmon fort që ne të jemi seriozë, shpirtërisht energjikë dhe që zemrat tona të jenë fuqimisht të përfshira në Krishtërim. Ne duhet të jemi ‘të zjarrtë në frymë, duke i shërbyer Perëndisë’ (Romakëve 12:11). ‘Dhe tani, o Izrael, çfarë kërkon nga ti Zoti, Perëndia yt? Të kesh frikë nga Zoti, Perëndia yt, të ecësh në tërë rrugët e tij, ta duash dhe t’i shërbesh Zotit,

Perëndisë tënd, me gjithë zemër e me gjithë shpirt' (Ligji i përtërirë 10:12). 'Dëgjo, Izrael, Zoti, Perëndia ynë, është një i vetëm. Ti do ta duash, pra, Zotin, Perëndinë tënd, me gjithë zemër, me gjithë shpirt dhe me tërë forcën tënde' (Ligji i përtërirë 6:4-5).

Kjo përfshirje plot gjallëri dhe e fortë e zemrës në besimin e vërtetë është pasojë e rrethprerjes shpirtërore, ose e rilindjes, së cilës i përkasin premtimet e jetës. 'Zoti, Perëndia yt, do ta rrethpresë zemrën tënde dhe zemrën e pasardhësve të tu, që ti ta duash Zotin, Perëndinë tënd, me gjithë zemër e me gjithë shpirt, dhe kështu ti të jetosh' (Ligji i përtërirë 30:6).

Nëse nuk jemi seriozë në lidhje me besimin tonë dhe nëse vullnetet tona nuk janë energjikisht vepruese, ne jemi asgjë. Realitetet shpirtërore janë kaq të mrekullueshme, sa që zemrat tona nuk reagojnë në mënyrën e duhur ndaj atyre, veç nëse veprojnë energjikisht dhe fuqimisht. Ushtrimi i vullnetit tonë nuk është kaq i nevojshëm në asgjë sa në gjërat shpirtërore dhe në asgjë tjetër vaktësia nuk është aq urryer. Besimi i vërtetë është i fuqishëm dhe fuqia e tij shfaqet së pari në zemër. Për këtë arsye Shkrimi e quan besimin e vërtetë 'fuqia e perëndishmërisë', si një dallim nga dukjet e jashtme, që janë vetëm trajta e saj - 'të perëndishëm në dukje, por mohues të fuqisë së saj' (2 Timoteut 3:5). Fryma e Shenjtë është një Frymë i ndjenjave të fuqishme të shenjta të të krishterët e vërtetë. Kjo është arsyeja përse Shkrimi thotë që: 'Perëndia na ka dhënë frymë force, dashurie dhe urtësie' (2 Timoteut 1:7). Kur ne marrim Frymën e Shenjtë, Shkrimi thotë që ne jemi të pagëzuar me 'Frymën e Shenjtë dhe me zjarr' (Mateu 3:11). Ky 'zjarr' përfaqëson ndjenjat e shenjta, të cilat lindin nga Fryma, në mënyrë që të 'na digjej zemra përbrenda' (Luka 24:32).

Nganjëherë Shkrimi bën një krahasim mes marrëdhënies me gjërat shpirtërore dhe atyre aktiviteve, që njerëzit fuqishëm përmbushin në punët laike. Shembujt janë: duke vrapuar (1 Korintasve 9:24), duke luftuar (Efesianëve 6:12), të pikëlluar për një çmim (Zbulesa 2:10), duke luftuar me armiq të fortë (1 Pjetrit 5:8-9), dhe luftë në shkallë të gjerë (1 Timoteut 1:18). Natyrisht që ka shkallë të ndryshme të hirit dhe ka të krishterë të dobët tek të cilët veprat e vullnetit drejt gjërave shpirtërore janë relativisht të pafuqishme. Sidoqoftë, ndjenjat e çdo besimtari të vërtetë kundrejt Zotit janë më të fuqishme se ndjenjat e tij të natyrshme apo mëkatore. Çdo dishepull i vërtetë i Krishtit e do Atë më shumë 'se babain e nënën, gruan dhe fëmijët, vëllezërit dhe motrat, po, më shumë se edhe vetë jetën e tij gjithashtu' (Luka 14:26).

Zoti që na krijoi ne, jo vetëm na ka dhënë ndjenja, por i ka bërë ato shkakun e veprimeve tona. Ne nuk marrim vendime, nuk bëjmë veprime, po të mos na ndikojnë dashuria, urrejtja, dëshira, shpresa, frika, ose ndjenja të tjera. Kjo është e vërtetë si në çështjet laike, ashtu edhe në ato shpirtërore. Kjo është arsyeja përse shumë njerëz e dëgjojnë Fjalën e Perëndisë në lidhje me gjëra pafundësisht të rëndësishme - për Zotin dhe për Krishtin, për mëkatën dhe shpëtimin, për parajsën dhe ferrin - dhe sidoqoftë nuk ka asnjë ndryshim në qëndrimin ose në sjelljen e tyre. Arsyeja është e thjeshtë: Ajo që dëgjojnë nuk i prek. *Nuk i prek ndjenjat e tyre.* Në të vërtetë unë me guxim deklaroj që asnjë e vërtetë shpirtërore asnjëherë nuk e ka ndryshuar qëndrimin apo sjelljen, po të mos i kishte zgjuar më parë ndjenjat e personit. Asnjë mëkatar nuk ka pasur kurrë uri për shpëtimin, asnjë i krishterë nuk është zgjuar ndonjëherë nga ftohtësia shpirtërore, nëse e vërteta nuk e ka prekur zemrën e tij. Kaq të rëndësishme janë ndjenjat!

4. Ndjenjat e ndryshme

Shkrimi e përcakton çdokund që besimi i vërtetë qëndron kryesisht në ndjenjat tona - në frikë, shpresë, dashuri, urrejtje, dëshirë, gëzim, trishtim, mirënjohje, dhembshuri dhe përkushtim. Le të ndalemi te secila prej tyre.

Frika. Shkrimi e bën frikën e Perëndisë një pjesë të rëndësishme të besimit të vërtetë. Një emër që Shkrimi shpesh u jep besimtarëve është 'burra që e druajnë Perëndinë', ose ata 'që e kanë frikë Zotit'. Ja përse besimi i vërtetë zakonisht është quajtur 'frika e Zotit'.

Shpresa. Sipas Shkrimit, shpresa te Zoti dhe te premtimet e Tij është një pjesë e rëndësishme e besimit të vërtetë. Apostulli Pal e përmend shpresën si një prej tre gjërave të mëdha që përbëjnë një besim të vërtetë (1 Korintasve 13:13). Shpresa është përkrenarja e ushtarit të krishterë. Dhe si një përkrenare, shpresa e shpëtimit (1 Thesalonikasve 5:8) është 'spiranca e shpirtit', kjo shpresë që ne kemi si një spirancë të shpirtit, e sigurt dhe e qëndrueshme' (Hebrenjve 6:19). Ndonjëherë frika dhe shpresa e Perëndisë janë të lidhura bashkë për të përcaktuar karakterin e besimtarit të vërtetë: 'Ja syri i Perëndisë është mbi ata që kanë frikë prej Tij, mbi ata që kanë shpresë në mëshirën e Tij' (Psalmi 33:18).

Dashuria. Shkrimi e vendos besimin e vërtetë në ndjenjën e dashurisë: dashurisë për Perëndinë, për Jezus Krishtin, për njerëzit e Perëndisë dhe për racën njerëzore. Vargjet që e mësojnë këtë janë të panumërta dhe ne do ta trajtojmë këtë në kapitullin tjetër. Ne duhet të vërejmë, megjithëse Shkrimet flasin për ndjenjën e kundërt, urrejtjen – urrejtjen e mëkatit – si një pjesë e rëndësishme e besimit të vërtetë. 'Frika e Zotit është të urresh të keqen' (Fjalët e urta 8:13). Prandaj Shkrimi i thërret besimtarët që të vërtetojnë sinqeritetin e tyre nga kjo: 'Ju që e doni Zotin, urreni të keqen!' (Psalmi 97:10).

Dëshira. Shkrimi shpesh i përmend dëshirat e shenjta, të shprehur si dëshira e madhe, uria, etja për Zotin dhe për shenjtërinë, si një pjesë e rëndësishme e besimit të vërtetë. 'Dëshira e shpirtit tonë është për emrin Tënd' (Isaia 26:8). 'Shpirti im ka etje për Ty, mishi im të dëshiron, në tokë të thatë dhe të djegur, pa ujë' (Psalmi 63:1-2). 'Lum ata që janë të uritur dhe të etur për drejtësi, sepse ata do të ngopen' (Mateu 5:6).

Gëzimi. Shkrimi flet për gëzimin si një pjesë kryesore e besimit të vërtetë. 'Ngazëllohuni tek Zoti, o njerëz të drejtë,' (Psalmi 97:12) 'Gëzohuni në Zotin gjithmonë, përsëri po jua them, gëzohuni!' (Filipianëve 4:4). 'Fryti i Frymës është dashuria, gëzimi,' etj. (Galatasve 5:22).

Hidhërimi. Hidhërimi shpirtëror, pendimi dhe thyerja e zemrës janë një pjesë e rëndësishme e besimit të vërtetë sipas Shkrimit. 'Lum ata që vajtojnë, sepse ata do të ngushëllohen' (Mateu 5:4). 'Flijimet e Perëndisë janë frymë e thyer; o Perëndi, ti nuk e përçmon zemrën e thyer dhe të penduar (Psalmi 51:17). 'Sepse kështu thotë i Larti dhe i Madhërishtmi që banon përjetësinë dhe emri i të cilit është i 'Shenjtë', 'Unë banoj në vendin e lartë dhe të shenjtë dhe bashkë me atë që është i penduar dhe i përlulur nga fryma, për të ngjallur frymën e të përlulurve, për të ngjallur frymën e të penduarve' (Isaia 57:15).

Mirënjohja. Një tjetër ndjenjë frymërore e përmendur shpesh në Shkrimin e Shenjtë është mirënjohja, veçanërisht ajo e shprehur si lavdërim ndaj Perëndisë. Kjo shfaqet kaq shpesh në Shkrimin e Shenjtë sidomos te psalmet, sa që nuk kam nevojë të përmend referenca të veçanta.

Mëshira. Herë pas here, Shkrimi flet për dhembshurinë dhe mëshirën si një pjesë e domosdoshme në besimin e vërtetë. Jezusi mësoi që mëshira është një nga kërkesat më të rëndësishme të ligjit të Perëndisë: 'Lum ata që janë të mëshirshëm, sepse ata do të gjejnë mëshirë' (Mateu 5:7). 'Mjerë ju, skribë dhe farisenj hipokritë! Sepse ju llogaritni të dhjetën e mendrës, të koprës dhe të barit të gjumit, dhe lini pas dore gjërat më të rëndësishme të ligjit: gjyqin, mëshirën dhe besimin (Mateu 23:23). Pali e vë theksin te ky virtyt, ashtu si edhe

Jezusi: 'Vishuni, pra, si të zgjedhur të Perëndisë, shenjtore dhe të dashur, me dhembshuri të brendshme, mirësinë, përlësinë, zemërbutesinë dhe me durimin' (Kolozianëve 3:12).

Zellë. Shkrimi thotë që përkushtimi shpirtëror është një pjesë themelore e besimit të vërtetë. Krishti e kishte frytin e kësaj cilësie në mendje kur Ai vdiq për ne: 'I cili e dha veten për ne, për të na shpenguar nga çdo paudhësi dhe për të pastruar për vete një popull të veçantë, të zellshëm në vepra të mira' (Titit 2:14).

Ka shumë referenca në Bibël që flasin për vendosjen e besimit të vërtetë në ndjenjat tona dhe unë kam përmendur vetëm pak prej tyre. Nëse ndokush dëshiron ta hedhë poshtë këtë, ai duhet të hedhë Biblën dhe të gjejë standarde të tjera, nëpërmjet të cilave të gjykojë natyrën e besimit të vërtetë.

5. Besimi i vërtetë përmbledhet në dashuri

Dashuria është prijësja e të gjitha ndjenjave. Kjo është ajo që mësoi Jezusi kur dikush e pyeti se cili ishte Urdhërimi i Madh: Dhe Jezusi i tha: 'Duaje Zotin, Perëndinë tënd me gjithë zemrën tënde, me gjithë shpirtin tënd dhe me gjithë mendjen tënde. Ky është urdhërimi i parë dhe i madh. Dhe i dyti, i ngjashëm me këtë, është: Duaje të afërmin tënd porsivetveten. Nga këto dy urdhërime varet i tërë ligji dhe profetët' (Mateu 22:37-40).

Apostulli Pal mësoi të njëjtën gjë: 'dashuria, pra, është përmbushja e ligjit' (Romakëve 13:10). 'Qëllimi i këtij urdhërimi është dashuria prej një zemre të pastër' (1 Timoteut 1:5). Te 1 Korintasve 13, Pali flet për dashurinë si gjëja më e madhe në Krishtërim, si thelbi i saj, pa të cilën njohuria më e madhe, dhuntitë dhe veprat nuk kanë vlerë.

Kjo vërteton qartë që besimi i vërtetë shtrihet kryesisht në ndjenja. Sepse dashuria nuk është thjesht njëra prej ndjenjave, por prijësja e tyre, domethënë burimi i ndjenjave të tjera. Pikërisht nga dashuria rrjedh urrejtja- urrejtja e gjërave të cilat janë të kundërta me ato që duam ne. Nga një dashuri e fortë, e dhembshur dhe e zjarrtë e Perëndisë do të rrjedhin ndjenjat e tjera shpirtërore; urrejtja e mëkatit, një frikë nga mospëlqimi i Perëndisë, mirënjohje ndaj Perëndisë për mirësinë e Tij, gëzim në Zotin kur ne përjetojmë praninë e Tij; trishtim kur e ndiejmë mungesën e Tij; shpresë për gëzimin që po vjen me Perëndinë; përkushtim për lavdinë e Perëndisë. Në të njëjtën mënyrë, dashuria për të tjerët do të sjellë të gjitha ndjenjat e tjera të mira kundrejt tyre.

6. Davidi, Pali, Gjoni dhe Krishti, shembuj të ndjenjës së shenjtë

Besimi i shenjtoreve më të shquar në Shkrim ishte një besim i ndjenjave të shenjta. Do të ndalemi veçanërisht te tre shenjtore dhe te vetë mësuesi i tyre, për të treguar të vërtetën mbi këtë.

Së pari, le të shikojmë Mbretin David, atë burrë sipas zemrës së Perëndisë, që na ka lënë një përshkrim të gjallë të besimit të Tij te Psalmet. Këto këngë të shenjta nuk janë asgjë më tepër se sa shkrim i ndjenjave të sinqerta dhe të shenjta. Aty ne shohim një dashuri të zjarrtë dhe plot nderim, admirimin e përsosmërisë së Tij të lavdishme dhe të veprave të Tij të mrekullueshme, dëshirat dhe etjen e shpirtit të tij për Zotin. Shohim ëndje dhe lumturi në Zotin, një mirënjohje të ëmbël për mirësinë e Tij të mrekullueshme dhe një ngazëllim të shenjtë në hirin, mjaftueshmërinë dhe besnikërinë e Tij. Shohim dashuri për popullin e Perëndisë, kënaqësi në popullin e Perëndisë, kënaqësi të madhe në Ligjin e Perëndisë,

hidhërim për mëkatet e vetë Davidit dhe ato të tjerëve dhe gjithashtu, një përkushtim të zjarrtë për Perëndinë e po ashtu një përkushtim të zjarrtë kundër armiqve të Perëndisë.

Kjo shprehje e ndjenjave të shenjta të Psalmet është veçanërisht e përshtatshme për ne. Jo vetëm që Psalmet e shprehin besimin e një shenjtori të madh si Mbreti David, por gjithashtu Fryma e Shenjtë i frymëzoi besimtarët që të këndonin në adhurim publik në kohën e Davidit dhe kohë më pas.

Së dyti, le të ndalemi te apostulli Pal. Nga ajo që Shkrimi thotë për të, ai shfaqet të ketë qenë një burrë me një jetë ndjesish shumë të zhvilluara, sidomos kur ishte fjala për dashurinë. Kjo del krejt qartë në letrat e Palit. Një dashuri shumë e flaktë për Krishtin duket se e vuri atë në zjarr dhe e përfshiu të tërin. Ai e përshkruan veten si të mbizotëruar nga kjo ndjenjë e shenjtë, të shtrënguar prej saj për të ecur përpara në shërbesën e tij përmes të gjitha vështirësive dhe vuajtjeve. (2 Korintasve 5:14-15). Letrat e tij janë të mbushura me dashuri për të krishterët. Ai i quan ata të dashur (2 Korintasve 12:19, Filipianëve 4:1, 2 Timoteut 1:2), dhe flet për përkujdesjen e tij të dhembshur dhe të ëmbël ndaj tyre (1 Thesalonikasve 2:7-8). Herë pas here ai flet për dashurinë dhe për mallin e tij për ta (Romakëve 1:11, Filipianëve 1:8, 1 Thesalonikasve 2:8, 2 Timoteut 1:4).

Herë pas here Pali shpreh ndjenjën e gëzimit. Ai flet për ngazëllimin e tij me shumë gëzim (Filipianëve 4:10, Filemoni 7), për gëzimin e tij të jashtëzakonshëm (2 Korintasve 7:13) dhe gjithmonë të gëzuar (2 Korintasve 6:10). Shikoni gjithashtu edhe 2 Korintasve 1:12; 2 Korintasve 7:7, 9, 16; Filipianëve 1:4, 2:1-2, 3:3; Kolosianëve 1:24; 1 Thesalonikasve 3:9. Ai gjithashtu flet për shpresën që kishte (Filipianëve 1:20), për xhelozinë e tij të perëndishme (2 Korintasve 11:2-3) dhe për lotët e tij të hidhërimit (Veprat 20:19, 31 dhe 2 Korintasve 2:4). Ai shkruan për trishtimin e thellë e të vazhdueshëm të zemrës së tij për shkak të mosbesimit të Judenjve (Romakëve 9:2). Nuk kam nevojë të përmend përkushtimin e tij shpirtëror, që është i dallueshëm gjatë gjithë jetës së tij, si apostull i Krishtit.

Nëse dikush mund t'i marrë në konsideratë këto vlerësime biblike të Palit dhe nuk sheh se besimi i tij është një besim i ndjenjave, ky duhet të ketë një aftësi të çuditshme për të mbyllur sytë para dritës që shkëlqen e plotë në sytë e tij.

Apostulli Gjon kishte po këtë natyrë. Nga të gjitha shkrimet e tij, është e qartë që ai ishte një person me një jetë ndjesish të thella. Ai iu drejtohet të krishterëve, të cilëve iu kish shkruar në një mënyrë jashtëzakonisht prekëse dhe të dhembshur. Letrat e tij shprehin dashurinë më të zjarrtë, sikur të ishte i mbushur i tëri nga një dashuri e ëmbël dhe e shenjtë. Nuk mund të jap provat e vërteta të kësaj, po të mos citoja gjithë shkrimet e tij.

Mbi të gjithë, Jezus Krishti vetë pati një zemër mrekullisht të dhembshur dhe të dashur. Ai e shprehu drejtësinë e Tij në ndjenja të shenjta. Ai kishte dashurinë më madhështore, më të zjarrtë, më energjike dhe më të fuqishme që ka ekzistuar ndonjëherë, për Perëndinë dhe për njerëzit. Dashuria e Tij e shenjtë ishte ajo që triumfoi në Gjetsemani, kur ai luftonte me frikën dhe me trishtimin, kur shpirti i Tij ishte: 'Shpirti im është thellësisht i trishtuar, deri në vdekje' (Mateu 26:38).

Ne shohim që Jezusi pati një jetë të fortë dhe të thellë emocionale gjatë jetës së Tij mbi tokë. Ne lexojmë për zellin e tij të madh për Perëndinë: 'Zelli i shtëpisë tënde më ka përpirë' (Gjoni 2:17). Lexojmë për hidhërimin e tij për mëkatet e njerëzve: 'duke u trishtuar nga ngurtësimi i zemrave të tyre' (Marku 3:5). Madje Ai qau, kur mendoi për mëkatin dhe për mjerimin e njerëzve jo të perëndishëm të Jeruzalemit: 'Dhe kur ai po afrohej, e pa qytetin dhe qau mbi të, duke thënë: Oh, sikur ti, pikërisht ti, të njihje të paktën në ditën tënde ato që janë të nevojshme për paqen tënde!' (Luka 19:41-42). Shpesh lexojmë për mëshirën dhe për dhembshurinë e Jezusit; shikoni Mateu 9:36, 14:14, 15:32, 18:34; Marku 6:34; Luka 7:13. Sa e dhembshur ishte zemra e Tij kur vdiq Lazari! Sa të dhembshura ishin fjalët e ndarjes për

dishepujt e Tij mbrëmjen para se Ai të kryqëzohej! Nga të gjitha ligjëratat që kanë dalë ndonjëherë nga goja e njeriut, fjalët e Krishtit në kapitullin 13 deri te kapitulli 16 të Ungjillit sipas Gjonit, janë më të dashurat dhe më prekëset.

7. Ndjenjat në qiell

Pa dyshim që ka besim të vërtetë në qiell. Në të vërtetë, besimi në qiell është absolutisht i pastër dhe i përsosur. Sipas përfytyrimit të qiellit që na jep Shkrimi, besimi qiellor mbështetet kryesisht në dashuri dhe në gëzim, e shprehur në lavdërimet më të zjarrta dhe më madhështore. Tani, feja e shenjtorëve në qiell është feja e shenjtorëve tokësorë që janë bërë të përsosur. Hiri këtu është agimi i lavdisë në jetën e përjetshme. Vargje, si 1 Korintasve 13, e vërtetojnë këtë. Pra, nëse besimi qiellor është një besim ndjenjash, i gjithë besimi i vërtetë duhet të jetë një besim ndjenjash.

Mënyra se si mund të mësojmë për karakterin e vërtetë të çdo gjëje, është të shkojmë aty ku ajo gjë gjendet në pastërtinë e saj. Si pasojë, nëse do të dinim çfarë është besimi i vërtetë, ne duhet t'i ngremë mendjet tona drejt qiellit. Kjo është përse të gjithë ata që janë vërtet frymërorë nuk janë të kësaj bote. Ata janë të huaj këtu dhe i përkasin qiellit. Ata janë lindur nga lart dhe qielli është mëmëdheu i tyre. Karakteri, të cilin ata morën nga lindja e tyre qiellore është karakteri hyjnor. Jeta e besimit të vërtetë në zemrën e besimtarit është një farë e besimit të qiellit dhe Zoti na përgatit ne për qiellin duke na përshtatur për të. Prandaj, nëse besimi qiellor është besim ndjenjash, gjithashtu besimi ynë në tokë duhet të jetë i tillë.

8. Ndjenjat dhe detyrat tona fetare

Nga detyrat që Zoti ka caktuar, ne shohim rëndësinë e ndjenjave shpirtërore si shprehje adhurimi.

Lutja. Në lutje ne deklarojmë përsosmërinë e Perëndisë, madhësitinë, shenjtërinë, mirësinë dhe gjithë-mjaftueshmërinë e Tij, zbrazëtinë tonë, se sa të padenjë ne jemi, deklarojmë dëshirat dhe nevojat tona. Po pse? Jo për ta informuar Zotin për këto gjëra, sepse Ai i di gjithsesi dhe natyrisht jo për t'i ndryshuar qëllimet e Tij dhe për t'i mbushur mendjen që Ai duhet të na bekojë neve. Jo, por ne i deklarojmë këto gjëra për të lëvizur dhe për të ndikuar vetë zemrat tona me atë që ne shprehim. Në këtë mënyrë ne e përgatisim veten tonë për të marrë bekimin që po kërkojmë.

Lavdërimi. Detyra e të kënduarit lavde Perëndisë duket se nuk ka qëllim tjetër përveç qëllimit për të ngjallur dhe për të shprehur ndjenjat shpirtërore. Mund të ketë vetëm një arsye përse Perëndia mund të na kërkojë që të shprehim veten tonë në poezi, si edhe në prozë, në këngë ashtu si edhe në të folur. Arsyeja është kjo: kur e vërteta hyjnore shprehet në poezi dhe në këngë, ka më tepër tendencën të shprehë veten e saj në ne dhe të ndryshojë ndjenjat tona.

Pagëzimi dhe Darka e Zotit. E njëjta gjë është e vërtetë edhe për pagëzimin dhe për Darkën e Zotit. Gjërat fizike dhe të dukshme e ndikojnë fuqimisht natyrën tonë. Prandaj Zoti jo vetëm ka paracaktuar që ne ta dëgjojmë Ungjillin nga Fjala e Tij, por edhe që ta shohim Ungjillin të shfaqur para syve tanë në simbole të dukshme, në mënyrë që të ketë një ndikim edhe më të madh te ne. Këto shfaqje të dukshme të Ungjillit janë pagëzimi dhe Darka e Zotit.

Predikimi. Një arsye e rëndësishme pse Zoti e ka caktuar predikimin në Kishë, është të vulosë të vërtetat hyjnore në zemrat dhe në ndjenjat tona. Nuk është e mjaftueshme që ne të kemi komentare të mirë dhe libra të mirë teologjikë. Këto mund ta ndriçojnë më tej të kuptuarin tonë, por nuk kanë të njëjtën fuqi që ka predikimi për të prekur vullnetet tona. Zoti e përdor energjinë e fjalës së folur, për ta përdorur të vërtetën e Tij në zemrat tona në një mënyrë më të veçantë dhe më të gjallë.

9. Ndjenjat dhe fortësia e zemrës

Një argument tjetër që besimi i vërtetë qëndron në ndjenja, është ajo që Shkrimi shpesh e quan mëkatën si 'ngurtësimi i zemrës'. Vini re vargjet e mëposhtme:

'Atëherë Ai, si i shikoi rreth e qark me zemërim, i hidhëruar për ngurtësinë e zemrës së tyre' (Marku 3:5).

'Sot, po të jetë se dëgjoni zërin e tij, mos e ngurtësoni zemrën tuaj si në Meriba, si ditën e Masas në shkretëtirë, ku etërit tuaj më tunduan dhe më vunë në provë, edhe pse i kishin parë veprat e mia. Për dyzet vjet e pata neveri atë brez dhe thashë: 'Janë një popull me zemër të përdalë dhe nuk i njohin rrugët e mia' (Psalmi 95:7-10).

'O Zot, pse na bën që të endemi larg rrugëve të Tua dhe pse e ngurtëson zemrën tonë që të mos ketë frikë nga ti?' (Isaia 63:17).

'...Por ai e mpiu zverkun e tij dhe ngurtësoi zemrën e tij, duke mos pranuar të kthehej tek Zoti, Perëndia i Izraelit' (2 Kronikave 36:13).

Bashkë me këto vargje, vini re edhe që Shkrimi përshkruan kthimin në besim si: 'Do të heq nga mishi juaj zemrën prej guri dhe do t'u jap zemër prej mishi.' (Ezekieli 11:19, 36:26).

Një zemër e fortë duket qartë që është një zemër që nuk është e lehtë për t'u lëvizur ose që preket nga ndjenjat shpirtërore. Është si një gur i ftohtë, i pandikueshëm, i pandjeshëm ndaj Zotit dhe shenjtërisë. Është e kundërta e një zemre mishi, e cila ka ndjenja, mund të preket dhe mund të ndryshohet. Siç duket pra, shenjtëria e zemrës qëndron kryesisht në ndjenja shpirtërore.

10. Çfarë mësimi mbi ndjenjat mund të nxjerrim prej gjithë kësaj?

(i). Ne mësojmë nga kjo, se sa i madh është gabimi për t'i kundërshtuar të gjitha ndjenjat shpirtërore sikur të mos ketë asgjë të fortë në to. Ky gabim mund të rrjedhë pas një rizgjimi fetar, sepse ndjenjat e gjalla të shumë personave duket sikur shuhen tërësisht shumë shpejt. Njerëzit fillojnë të përçmojnë të gjitha ndjenjat shpirtërore, sikur Krishtërimi të mos kishte asgjë të përbashkët me to.

Ekstremi tjetër është t'i shikosh të gjitha ndjenjat si shenja të kthimit të vërtetë në besim, pa hetuar natyrën dhe burimin e këtyre ndjenjave. Nëse njerëzit shfaqen si shumë të ngrohtë dhe plot me biseda shpirtërore, të tjerët dalin në përfundimin se ata duhet të jenë të krishterë të perëndishëm.

Satani përpiqet të na shtyjë nga njëri ekstrem te tjetri. Kur ai e shikon që ndjenjat janë në modë, ai e mbjell egjërën midis grurit. Ai i përzien ndjenjat e pavërteta me punën e Frymës së Perëndisë. Në këtë mënyrë ai mashtron dhe shkatërron përjetësisht shumë njerëz, i pëshjtjellon besimtarët e vërtetë dhe e çorodit Krishtërimin. Gjithsesi, kur pasojat e liga të këtyre ndjenjave të gënjeshtërtë bëhen të dukshme, Satani e ndryshon strategjinë e tij. Tani ai përpiqet që të bindë njerëzit që të gjitha ndjenjat shpirtërore janë të pavlera, Në këtë

mënyrë, ai kërkon të lë jashtë çdo gjë shpirtërore nga zemrat tona dhe ta kthejë Krishtërimin në një formalitet të pajetë.

Mënyra e drejtë nuk është as të kundërshtojmë të gjitha ndjenjat dhe as t'i miratojmë të gjitha, por të dimë të bëjmë dallimin midis tyre. Ne duhet të miratojmë disa dhe të kundërshtojmë të tjera. Ne duhet të ndajmë midis grurit dhe bykut, arit dhe zgjyrës, të çmuarës dhe të pavlerës.

(ii). Nëse besimi i vërtetë qëndron në ndjenjat tona, ne duhet të vlerësojmë shumë ato gjëra që prodhojnë këto ndjenja tek ne. Ne duhet të dëshirojmë llojin e librave, predikimin, lutjen dhe këngët, që do të kenë një ndikim të thellë në zemrat tona.

Mos më keqkuptoni. Këto gjëra nganjëherë mund t'i nxisin ndjenjat e të dobët dhe të të paditurit, pa iu bërë ndonjë të mirë shpirtërore të tyre. Kjo, sepse është e mundur që këto gjëra të zgjojnë ndjenja që *nuk janë frymërore dhe të shenjtë*. Duhet të ketë një prezantim të qartë dhe një të kuptuar të drejtë të së vërtetës frymërore në librat tanë të krishterë, në predikimin tonë, në lutjet dhe në këngët tona. Për sa kohë që është kështu, sa më shumë ato i nxisin ndjenjat tona, aq më të mira janë!

(iii). Nëse besimi i vërtetë qëndron jo pak te ndjenjat tona, ne kemi shumë arsye për të qenë të turpëruar që të vërtetat shpirtërore nuk kanë më tepër ndikim në ne.

Zoti na i ka dhënë ndjenjat për të njëjtin qëllim, ashtu si të gjitha aftësitë tona të tjera, për t'i shërbyer qëllimit përfundimtar të njeriut: Marrëdhënies së njeriut me Perëndinë. E sidoqoftë sa e zakonshme është që ndjenjat njerëzore të rrëmbehen nga çdo gjë, përveç realiteteve shpirtërore! Përsa i takon interesit tokësor të njerëzve, kënaqësive të tyre të jashtme, reputacionit të tyre dhe marrëdhënieve të tyre natyrore, në gjëra të këtij lloji, dëshirat e tyre janë më energjike, dashuria e tyre është e zjarrtë dhe përkushtimi i tyre është i flaktë.

E gjithsesi, sa të pandjeshëm dhe të paprekshëm janë shumica e njerëzve ndaj gjërave shpirtërore! Këtu dashuria e tyre është e ftohtë, dëshirat e tyre janë të ngadalta dhe mirënjohja e tyre është e vogël. Ata mund të ulen dhe të dëgjojnë për dashurinë e pakufishme të Perëndisë në Jezus Krishtin, për vdekjen e mundimshme të Jezusit për mëkatarët, dhe shpëtimin nëpërmjet gjakut të Tij nga zjarret e e përjetshme të ferrit drejt gëzimit të pa imagjinueshëm të qiellit – dhe të jenë ftohtë, pa reagim dhe të pa interesuar. E pra, çfarë tjetër duhet t'i prekë ndjenjat tona, nëse jo këto të vërteta? A mund të jetë diçka më e rëndësishme, më e mrekullueshme dhe më e përshtatshme? A mund ndonjë i krishterë të pranojë mendimin, që Ungjilli i lavdishëm i Jezus Krishtit nuk duhet të trazojë dhe të ngjallë emocionet njerëzore?

Zoti e planifikoi shpengimin tonë në mënyrë që të zbulonte të vërtetat më madhështore në mënyrën më të gjallë dhe më të dashur. Ashtu siç Kryqi e tregon dashurinë e Jezusit për mëkatarët në mënyrën më prekëse, kështu edhe e zbulon natyrën e urryeshme të mëkateve tona në mënyrën më të dashur të mundshme. Sepse ne shohim ndikimin e tmerrshëm që mëkatet tona patën mbi Jezusin në kohën që vuajti për ne. Në kryq gjithashtu, ne shohim zbuluesën më madhështore të urrejtjes së Zotit për mëkatin dhe të drejtësisë e të zemërimit në ndëshkimin e tij. Edhe pse ishte biri i Tij pafundësisht i dashur, Ai që qëndroi në vendin e mëkateve tona, Zoti e dënoi me vdekje. Atëherë, sa e rreptë duhet të jetë drejtësia e Perëndisë dhe sa i tmerrshëm zemërimi i Tij i shenjtë! Dhe sa të turpëruar duhet të ndihemi ne, që këto gjëra nuk na prekin më tepër!

PJESA 2

Gjera që NUK provojnë se ndjenjat tona vijnë nga përvoja e vërtetë e shpëtimit

Në origjinën e tyre, ndjenjat e besimit mund të jenë natyrore ose frymërore. Ato mund të ekzistojnë te njerëzit që nuk janë të shpëtuar, ashtu si edhe te ata që janë vërtetë të shpëtuar. Në këtë pjesë të librit do të shqyrtoj përvojat, të cilat vërtetojnë se ndjenjat tona nuk janë as shpirtërore dhe as jofrymërore në natyrë. Me fjalë të tjera, dua që ne të analizojmë përvoja, të cilat nuk na tregojnë asgjë rreth natyrës frymore ose jofrymore të ndjenjave tona.

1. Fakti që ndjenjat tona janë të forta dhe energjike, nuk provon që ato kanë natyrë frymërore apo jofrymërore

Disa njerëz i dënojnë të gjitha ndjenjat e fuqishme. Ata ndihen të predispozuar për të paragjykuar këdo me ndjenja aktive dhe të fuqishme për Perëndinë dhe për gjërat frymërore. Njëherësh ata supozojnë që njerëz të tillë janë të mashtruar. Sidoqoftë, nëse ashtu siç e tregova, besimi i vërtetë mbështetet jo pak në ndjesitë, si pasojë, një pjesë e madhe e besimit të vërtetë në jetën e një personi do të sjellë ndjenja të forta.

Dashuria është një ndjenjë, por a do të thotë ndonjë i krishterë, që nuk duhet ta duam Perëndinë ose Jezus Krishtin në një masë të madhe? Apo, a do të thotë ndokush, që nuk duhet të ndiejmë një urrejtje të madhe dhe trishtim për mëkatin tonë? Apo, që ne nuk duhet të ndiejmë një shkallë të lartë mirënjohjeje ndaj Perëndisë për mëshirën e Tij? Apo, që ne nuk duhet të kemi dëshira të mëdha për Zotin dhe shenjtërinë? A ka ndonjë të krishterë që mund të thotë, 'Unë jam plotësisht i kënaqur me masën e dashurisë dhe të mirënjohjes që ndiej para Zotit dhe jam plotësisht i kënaqur me masën e urrejtjes dhe të trishtimit që ndiej kundrejt mëkatit. Ndaj nuk ka nevojë që unë të lutem, për të pasur një përvojë më të thellë në lidhje me këto gjëra?'

1 Pjetri 1:8, flet për ndjenja të fuqishme dhe të gjalla kur thotë: 'Ngazëlloheni nga një hare e patregueshme dhe e lavdishme.' Në të vërtetë, shpesh Shkrimi na kërkon që të përjetojmë ndjenja të fuqishme. Në Urdhërimin e parë dhe më të rëndësishëm, Shkrimi mundohet për të gjetur gjuhën e mjaftueshme për të shprehur shkallën me të cilën ne duhet ta duam Perëndinë: 'Do ta duash Perëndinë tënd, me të gjithë zemrën tënde, me gjithë shpirtin tënd, me të gjithë mendjen tënde dhe me gjithë forcën tënde' (Marku 12:30). Shkrimi gjithashtu na urdhëron që të ndiejmë shumë gëzim: 'Por të drejtët do të gëzohen, do të ngazëllohen përpara Perëndisë dhe do të galdojnë me këngë gëzimi' (Psalmi 68:3). Gjithashtu herë pas here, na thërret që të ndihemi thellësisht mirënjohës për mëshirat e Perëndisë.

Besimtarët më të famshëm, përvojat e të cilëve Shkrimi i dokumenton, shpesh shprehin ndjenja të flakta. Le të marrim si shembull psalmistin. Ai e përmend dashurinë e tij sikur të ishte e pashprehur: 'Sa e dua ligjin tënd!' (Psalmi 119:97). Ai shumë shpesh përshkruan shkallë të mëdha të dëshirës frymërore: 'Ashtu si suta ka një dëshirë të madhe për rrëketë e ujit, kështu shpirti im ka një dëshirë të zjarrtë për ty, o Perëndi' (Psalmi 42:1). Ai flet me trishtim të madh për mëkatet e tij dhe ato të të tjerëve: 'Paudhësitë e mia e kalojnë në fakt kohën time, janë si një barrë e madhe, shumë e rëndë për mua' (Psalmi 38:4). 'Rrëke lotësh

zbresin nga sytë e mi, sepse nuk respektohet ligji yt' (Psalmi 119:136). Dhe ai shpreh gëzim frymëror të zjarrtë dhe lavdërim: 'Meqenëse mirësia jote vlen më tepër se jeta, buzët e mia do të të lëvdojnë. Kështu do të të bekoj deri sa të jetoj dhe në emrin tënd do të ngre duart e mia ... unë këndoj tërë gëzim në hijen e krahëve të Tu' (Psalmi 63:3-4, 7).

Kjo provon që ekzistenca e ndjenjave fetare në një shkallë të lartë nuk është domosdoshmërisht shenjë e zellit të tepërt. Bëjmë gabim të rëndë nëse i dënojmë njerëzit si fanatikë, thjesht sepse ndjenjat e tyre janë të forta dhe të gjalla.

Nga ana tjetër, fakti që ndjenjat tona janë të forta dhe energjike, nuk provon që ato janë frymërisht të vërteta në natyrën e tyre. Shkrimi tregon që njerëzit mund të bëhen shumë të entuziazmuar në lidhje me besimin e tyre pa qenë vërtetë të shpëtuar. Për shembull, në Dhiatën e Vjetër, mëshira e Zotit për Izraelitët te eksodi krijoi një zgjim të fortë ndjenjash dhe ata i kënduan Atij lavdërimi, Eksodi 15:1-21. Gjithsesi ata i harruan shpejt veprat e Tij. Dhënia e Ligjit në Sinai i nxiti ata përsëri; ata dukeshin plot me entuziazëm të shenjtë dhe thirrën, 'Ne do të bëjmë gjithçka që ka thënë Zoti' (Eksodi 19:8). Megjithatë, pa kaluar shumë kohë pas kësaj, ata ishin duke adhuruar viçin e artë!

Në Dhiatën e Re, turmat në Jeruzalem deklaruan admirim të madh për Jezusin dhe e lavdëruan atë me nderim. 'Hosana Birit të Davidit! I bekuar është ai që vjen në emër të Zotit! Hosana në lartësi!' (Mateu 21:9). Dhe sa pak prej tyre ishin dishepuj të vërtetë të Krishtit. Shpejt e njëjta turmë do të thërriste, 'Kryqëzoheni! Kryqëzoheni!' (Marku 15:13-14).

Të gjithë teologët ortodoksë bien dakord që ndjenjat për Krishtërimin mund të jenë shumë energjike edhe pa përjetuar përvojën e vërtetë të shpëtimit.

2. Fakti që ndjenjat prodhojnë ndikime të mëdha në trup, nuk provon që ato kanë natyrë frymërore apo jofrymërore

Të gjithë ndjenja tona kanë ndikim në trupat tanë. Kjo është për shkak të bashkimit intim mes trupit dhe të shpirtit, mishit dhe frymës. Si pasojë, nuk është për t'u çuditur që ndjenjat e forta kanë një ndikim të madh në trup. Sidoqoftë, ndjenjat e forta, për nga origjina, mund të jenë natyrore ose frymërore. Prania e ndikimeve trupore nuk mund të vërtetojë nëse përvoja është thjesht natyrore, apo me të vërtetë shpirtërore.

Ndjenjat frymërore, kur janë të vërteta dhe të thella, me siguri mund të prodhojnë ndikime të mëdha trupore. Psalmisti thotë, 'Zemra ime dhe mishi im i dërgojnë britma gëzimi Perëndisë të gjallë' (Psalmi 84:2). Këtu ka një dallim të qartë midis zemrës dhe mishit. Përvoja e tij shpirtërore i ndikonte që të dyja. Përsëri ai thotë, 'Shpirti im është i etur për ty; ty të dëshiron mishi im në tokë të thatë dhe të djegur, pa ujë' (Psalmi 63:1). Këtu, gjithashtu ka një dallim të qartë midis shpirtit dhe mishit.

Profeti Habakuk flet për ndjenjën e madhështisë së Perëndisë që kishte pushtuar trupin e tij. 'Kam dëgjuar dhe të përbrendshmet e mia u drodhën dhe buzët e mia u drodhën në atë zë, një krimb hyri në kockat e mia dhe një frikë e madhe më pushtoi përbrenda' (Habakuku 3:16). Ne gjejmë të njëjtën gjë te psalmisti, 'Mishi im dridhet i tëri nga frika jote' (Psalmi 119:120).

Shkrimi na jep raporte të zbulesave të lavdisë së Perëndisë, të cilat patën ndikime të fuqishme fizike tek ata që i panë. Për shembull, Danieli: 'Nuk më mbeti kurrfarë force; çehrrja e bukur ndryshoi në të zbehtë dhe forcat e mia u ligështuan' (Danieli 10:8). Pikërisht kështu reagoi apostulli Gjon ndaj vizionit të Krishtit: 'Dhe kur e pashë atë, rashë para këmbëve të tij si i vdekur' (Zbulesa 1:17). Është e kotë të kundërshtohet që këto ishin zbulesa të jashtme e

të dukshme, më tepër se zbulesa shpirtërore të lavdisë së Perëndisë. Lavdia e jashtme ishte shenjë e lavdisë frymërore të Perëndisë. Danieli dhe Gjoni do ta kishin kuptuar këtë. Lavdia e jashtme nuk i pushtoi ata thjesht nga shkëlqimi fizik, por pikërisht sepse ishte një shenjë e lavdisë të pakufishme frymërore të Perëndisë. Do të ishte tepër e guximshme të thuhet që në ditët e sotme Perëndia nuk u jep kurrë besimtarëve panorama të bukurisë dhe të madhësisë së tij, të cilat sjellin ndikime të ngjashme fizike.

Nga ana tjetër, ndikimet fizike nuk vërtetojnë që ndjenjat që krijojnë këto efekte janë frymërore. Ndjenjat e forta të cilat nuk janë frymërisht të vërteta në origjinën e tyre, mund të sjellin ndikime të mëdha fizike. Prandaj ne s'mund të përdorim ndikime të thjeshta trupore si provë që përvoja jonë është prej Zotit. Ne duhet të kemi ndonjë mënyrë tjetër për të provuar natyrën e ndjenjave tona.

[Shënim: Eduardsi e përdor pothuajse gjithë këtë kapitull për të sjellë prova që ndjenjat frymërore mund të prodhojnë një ndikim të madh fizik (jo se ato e bëjnë këtë gjithmonë, madje as normalisht). Ne duhet të kujtojmë që ai ishte duke shkruar në kontekstin e njërit prej rizgimeve më të mëdha që është njohur në historinë e kishës, kur njerëzve iu binte të fikët, qanin dhe dridheshin nga predikimi i pushtetshëm i Fjalës së Perëndisë. Eduardsi ishte i merakosur për të mbrojtur nderin e rizgimit kundër akuzës, se fenomene të tilla fizike rezultojnë të ishin të gjitha një histeri. Mbase në ditët tona, të cilat në momentet e shkrimit nuk janë ditë rizgjimi, Eduardsi mund ta ketë ndryshuar paksa theksin e tij dhe të ketë theksuar atë gjallëri fizike në adhurim, që gjithsesi nuk është një garanci që adhurimi është i vërtetë, apo që Fryma e Shenjtë është e pranishme! – *Dr. N. R. Needham, B.D., Ph.D.*]

3. Fakti që ndjenjat prodhojnë një përzemërsi dhe gadishmëri për të folur për krishtërimin, nuk provon që ato janë frymërore ose jofrymërore

Shumë njerëz kanë paragjykime të forta ndaj atyre që flasin me pasion dhe me dëshirë për gjërat frymërore. Ata i dënojnë ata si hipokritë mburracakë. Nga ana tjetër, shumë njerëz në paditurinë e tyre pretendojnë që fjalamanë të tillë, duhet të jenë me siguri bij të vërtetë të Perëndisë. 'Zoti', thonë ata, 'e ka hapur gojën e atij personi! Ai ka qenë më i ngadaltë në të folur, por tani është i lirshëm dhe ka plot gjëra për të thënë. Ai e hap zemrën e tij, tregon për përvojat e tij dhe lavdëron Perëndinë.' Nëse ky bollëk i bisedës fetare duket i zjarrtë dhe serioz, veçanërisht i bind shumë njerëz që kjo duhet të jetë një shenjë e kthimit në besim.

Gjithsesi, kjo nuk është domosdoshmërisht një shenjë e kthimit në besim. Ata që mendojnë kështu, janë duke u besuar ideve të tyre në vend që t'i nënshtrohen Shkrimit të Shenjtë si udhëheqësi i tyre. Shkrimi nuk ka thënë gjëkund që bisedat shpirtërore janë shenjë e sigurt e kthimit në besim. Biseda të tilla mund të jenë vetëm feja e gjuhës, të cilat Shkrimi i simbolizon me gjethet e një peme. Asnjë pemë nuk duhet të jetë pa gjethe, por gjethet nuk provojnë që pema është një pemë e mirë.

Gatishmëria për të folur për gjërat shpirtërore mund të vijë nga një arsye e mirë, ose mund të mos vijë prej një motivi të keq. Mund të jetë sepse zemra e një personi është plot me ndjenja të shenjta - 'Sepse ç'ka zemra qet goja' (Mateu 12:34). Nga ana tjetër, mund të jetë sepse zemra e tij është plot me ndjenja që nuk janë të shenjta. Është natyra e të gjitha ndjenjave të forta që t'i nxisë njerëzit për të folur rreth gjërave që i kanë prekur. Një e folur e tillë do të jetë me të vërtetë e sinkertë dhe e ngrohtë. Pra, njerëzit që flasin lirshëm dhe me pasion për gjërat frymërore, janë dukshëm entuziastë për Krishtërimin, megjithatë unë

tashmë kam treguar që një entuziazëm fetar mund të ekzistojë edhe pa një përvojë të vërtetë të shpëtimit.

Disa njerëz janë të tejmbushur me biseda rreth përvojave të tyre. Ata flasin për ato kudo dhe me të gjithë shoqërinë e tyre. Kjo nuk është një shenjë e mirë. Një pemë që është e tejmbushur me gjethe, zakonisht nuk prodhon shumë fryt. Krahasuar me ndjenjat e vërteta, ndjenjat e rreme nëse janë të forta, janë më të shpejta në deklarin e vetvetes. Është pikërisht natyra e fesë së rreme që të dëshirojë ta ekspozojë vetveten, ashtu siç bënin farisenjtë.

4. Fakti që ndjenjat tona nuk janë prodhuar nga përpjekjet tona, nuk provon që ato janë frymërore, ose jofrymërore

Shumë njerëz i dënojnë të gjitha ndjenjat të cilat nuk rrjedhin nga veprat e natyrshme të mendjes. Ata tallen me idenë që ne, në fakt, mund ta ndiejmë Frymën e Shenjtë duke punuar në mënyrë të fuqishme brenda nesh. Fryma, thonë ata, punon gjithnjë në një mënyrë të heshtur dhe të padukshme. Ata ngulmojnë që Fryma punon vetëm nëpërmjet të vërtetave të Biblës dhe nëpërmjet përpjekjeve tona, për shembull, nëpërmjet lutjes. Prandaj, ata arrijnë në përfundimin që ne nuk kemi një mënyrë se si të dallojmë veprat e Frymës nga veprat e natyrshme të vetë mendjeve tona.

Është e vërtetë që ne nuk kemi të drejtë të presim Frymën e Perëndisë të punojë përbrenda nesh, nëse lëmë pas dore gjëra të tilla si studimi i Biblës dhe lutja. Gjithashtu, është e vërtetë që Fryma vepron në shumë mënyra të ndryshme. Nganjëherë Fryma punon në heshtje dhe në mënyrë të padukshme.

Megjithatë, nëse përvoja e shpëtimit vjen tek ne nga Perëndia, pse ne nuk duhet ta ndiejmë që vjen nga Ai? Ne nuk e sjellim shpëtimin nga përpjekjet tona. Veprat e natyrshme të mendjeve tona nuk prodhojnë shpëtim. Studimi i Biblës dhe lutja nuk mund të prodhojnë vetvetiu shpëtimin. Është Fryma e të Gjithëpushtetshmit që e sjell shpëtimin në zemrat tona. Pse atëherë nuk duhet ta ndiejmë që është Fryma që po punon në ne? Nëse ne e ndiejmë këtë, ne ndiejmë vetëm atë që është e vërtetë.

Ne gabojmë, pra, po t'i quajmë njerëzit të mashtruar, thjesht sepse ata deklarojnë se e kanë ndjerë Frymën e Shenjtë të punojë brenda tyre. Ta quash këtë një mashtrim, do të ishte sikur të thuash: 'Ju ndieni se përvoja juaj është nga Perëndia. Epo, pikërisht kjo vërteton që përvoja jote nuk vjen nga Perëndia!'

Shkrimi e përshkruan shpëtimin e një mëkatarit si një rilindje (Gjoni 3:3), një ringjallje nga të vdekurit (Efesianëve 2:5), një krijesë e re (2 Korintasve 5:17). Këto përshkrime kanë një gjë të përbashkët. Të gjitha këto *përshkruajnë ngjarje të cilat personi që i përjeton nuk mund t'i ketë prodhuar*. Vetëm Perëndia është autori i rilindjes së mëkatarit, i ringjalljes frymërore dhe i krijesës së re. Natyrisht një mëkatar që e përjeton veprën e Perëndisë në jetën e tij në këtë mënyrë, do ta kuptojë që është *Perëndia* Ai që është duke e shpëtuar atë? Pa dyshim kjo është arsyeja se përse Shkrimi e përshkruan shpëtimin si rilindje, ringjallje dhe si një krijim i ri. Të gjitha këto fjalë dëshmojnë për faktin që përvoja jonë e shpëtimit nuk e ka origjinën te vetja jonë.

Zoti punon fuqimisht në shpëtim, gjë që duket qartë se është një fuqi më e madhe se fuqia njerëzore. Në këtë mënyrë, ai na parandalon nga të mburrurit rreth asaj që *ne* kemi bërë. Për shembull, kur Perëndia e shpëtoi popullin e Tij në Dhiatën e Vjetër, përvoja e tyre e bëri të qartë që ata nuk e kishin shpëtuar veten. Kur Perëndia i shpëtoi ata nga Egjipti, te

eksodi, së pari Ai i lejoi ata të ndiheshin se sa të pafuqishëm ishin. Pastaj ai i liroi mrekullisht me pushtetin e Tij. Për ata ishte e qartë, që Shpëtimtari i tyre, ishte Perëndia.

Ne shikojmë të njëjtën përvojë për fuqinë e Perëndisë në shumicën e kthimeve në besim, që janë përshkruar në Dhiatën e Re. Fryma e Shenjtë nuk i ktheu njerëzit në besim në një mënyrë të heshtur, sekrete dhe graduale. Ai zakonisht i ktheu ata në besim me një shfaqje të lavdishme të fuqisë së mbinatyrshme. Sot, njerëzit shpesh i konsiderojnë përvoja të tilla të të besuarit si një shenjë e sigurt e mashtrimit!

Nga ana tjetër, ne nuk duhet të mendojmë që ndjenjat tona janë me të vërtetë frymërore, thjesht sepse nuk u krijuan nga përpjekjet tona. Disa njerëz përpiqen të provojnë që ndjenjat e tyre janë nga Fryma e Shenjtë duke argumentuar në këtë mënyrë: 'Unë nuk e krijova këtë përvojë nga vetja. Përvoja erdhi tek unë atëherë kur nuk e kërkoja. Unë nuk mund ta bëj të kthehet përsëri nga orvatjet e mia'.

Ky argument nuk ka baza. Një përvojë e cila nuk vjen nga vetja jonë, mund të ketë ardhur nga një frymë e rreme. Ka plot të tilla, të cilat e maskojnë veten si engjëj drite (2 Korintasve 11:14). Ata imitojnë Frymën e Perëndisë me shumë zotësi dhe fuqi. Satani mund të punojë në ne dhe ne mund ta dallojmë veprën e Satanit nga puna e natyrshme e mendjeve tona. Për shembull, Satani e mbush mendjen e disa njerëzve me blasfemi të tmerrshme dhe sugjerime të ndyra. Ata njerëz janë të sigurt që blasfemitë e Satanit dhe sugjerimet e tij nuk vijnë nga mendjet e tyre. Unë mendoj që është krejt e lehtë për pushtetin e Satanit që ta mbushë mendjen tonë me ngushëllime dhe me gëzime mashtruese. Sigurisht, ne do të ndienim që këto ngushëllime dhe mashtrime nuk erdhën nga vetja jonë. Gjithsesi, kjo nuk do të vërtetonte që ato kanë ardhur nga Perëndia! Ekstazat dhe dalldisjet e disa fanatikëve fetarë nuk vijnë nga Perëndia, por nga Satani.

Gjithashtu, ne mund të kemi përvoja të cilat vijnë nga Perëndisa, por të cilat nuk na shpëtojnë, as nuk provojnë që ne jemi të shpëtuar. Te Hebrenjve 6:4-5, ne lexojmë për njerëzit 'Sepse ata që janë ndriçuar një herë, e shijuan dhuntinë qiellore dhe u bënë pjesëtarë të Frymës së Shenjtë, dhe shijuan fjalën e mirë të Perëndisë dhe mrekullitë e jetës së ardhshme', por rezultoi që ishin të pashpëtuar (6:6-8).

Përvojat fetare mund të ndodhin edhe pa ndikimet e shpirtit të lig apo të mirë. Njerëzit që janë të ndikueshëm dhe që kanë një imagjinatë të ndezur mund të kenë ndjenja dhe mbresa të çuditshme, të cilat nuk i krijojnë nga përpjekjet e tyre. Ne nuk i krijojmë ëndrrat nga përpjekjet tona kur jemi në gjumë. Njerëzit me imagjinatë të theksuar mund të kenë ndjenja dhe mbresa fetare të cilat janë si ëndrrat, edhe pse ata nuk janë në gjumë.

5. Edhe nëse ndjenjat tona vijnë të shoqëruara me një varg nga Bibla, kjo nuk provon që ato janë frymërore apo jofrymërore

Ndjenjat e vërteta frymërore mund të vijnë tek ne të shoqëruara me nga një varg nga Bibla. Ndjenja të tilla janë frymërore nëse ato dalin nga një i kuptuar frymëror i së vërtetës, të cilin ai varg e mëson.

Nga ana tjetër, nuk është provë që një ndjenjë është frymërore, thjesht sepse mund të vijë nga një varg nga Bibla që vjen në mendje në mënyrë të papritur dhe të fuqishme. Disa njerëz mendojnë që kjo lloj përvoje është një shenjë që ata janë të shpëtuar. Ata në mënyrë të veçantë e mendojnë këtë, nëse vargjet nga Bibla krijojnë ndjenja të shpresës ose gëzimit. Ata thonë: 'Vargu erdhi papritur në mendjen time. Ishte sikur Zoti po më fliste në mënyrë të drejtpërdrejtë. Nuk isha duke menduar rreth atij vargu kur më erdhi në mendje. Unë në fillim as nuk e dija që një varg i tillë ishte në Bibël!' Mbase ata do të shtojnë: 'Një varg pas tjetrit

erdhi në mendjen time. Vargjet ishin të gjitha kaq pozitive dhe inkurajuese. Kam qarë nga gëzimi. Nuk kisha më as një dyshim që Zoti më donte.’

Në këtë mënyrë, njerëzit i mbushin mendjen vetes se ndjenjat dhe përvojat e tyre janë nga Perëndia dhe se ata janë në të vërtetë të shpëtuar. Gjithsesi, siguria e tyre është e pa bazë. Bibla nuk na thotë që ta provojmë realitetin e besimit tonë në këtë mënyrë. Bibla nuk thotë që jemi të shpëtuar, nëse vargjet nga Bibla vijnë në mënyrë të papritur në mendjet tona. Bibla nuk thotë që ne jemi të shpëtuar, nëse vargje pozitive dhe inkurajuese hyjnë në mendjet tona dhe na shkaktojnë të qara. Bibla dhe vetëm Bibla është rregull i pagabueshëm i besimit dhe i praktikës fetare.

Shumë njerëz mendojnë që një përvojë duhet të jetë nga Perëndia, nëse përfshin fjalën e Perëndisë, Biblën. Kjo nuk ka kuptim. Gjithçka për të cilën ne mund të argumentojmë është që një përvojë duhet të jetë e drejtë, *nëse Bibla na thotë se ne duhet ta kemi atë përvojë*. Një përvojë nuk është e drejtë thjesht sepse ka përfshirë Biblën.

Si e dimë ne që nuk është Satani, ai që është duke i vendosur këto vargje Biblike në mendjet tona? Satani përdori Biblën si përpjekje për ta tunduar dhe mashtruar vetë Jezusin (Mateu 4:6). Nëse Perëndia e lejoi Satanin ta tundonte Jezusin nëpërmjet vargjeve nga Bibla, pse Satani nuk do të vendoste vargje nga Bibla në mendjet tona për të na mashtruar ne? Pse të mos përdorte edhe vargje pozitive dhe inkurajuese për të na mashtruar? Djalli dëshiron të sjellë shpresa dhe gëzim të rremë te i pashpëtuar. Ai dëshiron që t’ua mbushë mendjen atyre që ata janë të krishterë, para se ata të jenë të penduar me të vërtetë. Pse të mos keqpërdorte vargje inkurajuese nga Bibla për ta krijuar këtë siguri të rreme? Në fund të fundit, mësuesit e rremë e shtrembërojnë Shkrimin në këtë mënyrë dhe i mashtrojnë njerëzit. Dhe mësuesit e rremë janë shërbëtorët e Satanit. Satani mund të bëjë atë që bëjnë shërbëtorët e tij.

6. Fakti që ndjenjat tona në dukje kanë dashuri, nuk provon që ato janë frymërore apo jofrymërore

Dashuria është thelbi i besimit të vërtetë. Pra nëse njerëzit që deklarojnë se janë të krishterë, në dukje janë të dashur, kjo shpesh merret si provë që Krishtërimi i tyre është i vërtetë. Argumenti është që dashuria duhet të vijë prej Perëndisë, sepse satani nuk mund të ketë dashuri.

Fatkeqësisht, edhe dashuria mund të imitohet. Në fakt, sa më e shkëlqyer të jetë diçka, aq më shumë imitime do të ketë. Askush nuk bën imitime të gurëve dhe të gurçkave. E megjithatë ka shumë imitime të diamanteve dhe të rubinëve. E njëjta gjë ndodh me cilësitë e krishtera. Aftësia e Satanit dhe mashtrimi i zemrave njerëzore përpiqen më shumë se gjithçka tjetër të imitojnë dashurinë dhe përulesinë e krishterë, meqenëse këto cilësi e zbulojnë bukurinë e karakterit të krishterë në një mënyrë të veçantë.

Shkrimi mëson që mund të duket se njerëzit kanë dashuri të krishterë pa qenë të shpëtuar. Jezusi flet për ata që shpallin se janë të krishterë, por dashuria e të cilëve nuk do të zgjasë deri në fund. ‘Dhe, duke qenë se paudhësia do të shumohet, shumëkujt do t’i ftohet dashuria, por ai që do të ngulmojë deri në fund do të shpëtohet’ (Mateu 24:12-13). Kjo tregon që nëse ne kemi dashuri që nuk qëndron deri në fund, por ftohet, ne nuk do të shpëtohem.

Ne mund të ndiejmë një dashuri për Perëndinë dhe për Krishtin, pa një përvojë të vërtetë dhe jetëgjatë të shpëtimit. Një gjë e tillë ishte edhe me shumë judenj në ditët e Jezusit, të cilët e lavdëruan Jezusin dhe e ndoqën atë ditë e natë pa ngrënë, pa pirë dhe pa gjumë. Ata i thanë Jezusit, ‘Unë do të ndjek kudo që të shkosh’ (Mateu 8:19) dhe ‘Hosana Birit të

Davidit' (Mateu 21:9). Gjithsesi, dashuria e tyre më kalimin e kohës u vërtetua që ishte e rreme, sepse u ftoh dhe nuk zgjati.

Apostulli Pal mendoi se kishte njerëz në ditët e tij të cilët kishin një dashuri të rreme për Krishtin. Te Efesianëve 6:24, Pali thotë: 'Hiri qoftë me të gjithë ata që duan Zotin tonë Jezus Krisht me sinqeritet'. Pali dëshironte bekim për ata që e donin Krishtin me dashuri të sinqertë. Ai duhet të ketë besuar se kishte nga ata që kishin dashuri për Krishtin që s'ishte e sinqertë.

Dashuria e krishterë për të krishterët e tjerë mund të imitohet. Ne e shohim këtë në marrëdhënien midis Palit dhe të krishterëve të Galatisë. Ata ishin gati të nxirrnin edhe sytë e tyre për t'ia dhënë Palit (Galatasve 4:15). Çfarë dashurie e jashtëzakonshme! E megjithatë, Pali shpreh frikën se puna që kishte bërë me ta kishte qenë e pavlerë (Galatasve 4:11). Siç duket, Pali ndjeu që në fund të fundit dashuria e tyre për të, mund të mos ketë qenë e vërtetë.

7. Nëse ne përjetojmë një shumëllojshmëri ndjenjash, nuk është provë që ato janë frymërore apo jofrymërore

Siç duket qartë, ka imitime të të gjitha llojeve të ndjenjave frymërore. Ne sapo kemi parë se si mund ta imitojnë njerëzit dashurinë e krishterë, por ka imitime të ndjenjave të tjera frymërore gjithashtu. Mbreti Saul pati një hidhërim të rremë për mëkatin (1 Samueli 15:24-25, 26:21). Samaritanët kishin një frikë të rreme ndaj Perëndisë (2 Mbretërve 17:32-33). Naamani, siriani pati një mirënjohje të rreme pasi u kurua në mënyrë të mrekullueshme nga lebra (2 Mbretërve 5:15). Në shëmbëlltyrën e mbjellësit, toka e gurtë përfaqëson njerëz që kishin një gëzim të rremë për Perëndinë (Galatasve 1:14, Filipianëve 3:6). Pas kthimit të tij në besim, Pali tha që shumë judenj kishin këtë përkushtim të rremë (Romakëve 10:2). Shumë farisenj kishin një shpresë të rreme të jetës së përjetshme (Luka 18:9-14, Gjoni 5:39-40).

Njerëzit e pashpëtuar, atëherë, mund të kenë të gjitha llojet e ndjenjave të rreme që përngjajnë me ndjenjat e vërteta frymërore. Dhe nuk ka arsye pse ata nuk duhet të kenë shumë nga këto ndjesi në të njëjtën kohë.

Për shembull, turmat që e shoqëronin Jezusin në Jeruzalem duket se kishin pasur shumë ndjenja fetare, të gjitha në të njëjtën kohë. Ata ishin plot me *admirim* dhe me *dashuri* për Jezusin. Ata shfaqën një nderim të madh për Të dhe i shtruan rrobat e tyre për tokë që ai të ecte mbi to. Ata shprehën *mirënjohje* ndaj Atij për gjërat e mira që Ai kishte bërë. Ata shprehën *dëshira* të forta për Mbretërinë e Perëndisë që të vinte. Dhe kishin *shpresa* të mëdha që Jezusi ishte gati ta themelonte atë. Ata ishin plot me *zëll* dhe me *gëzim* në lavdërimet e tyre e tyre ndaj Jezusit dhe një etje të madhe për ta shoqëruar atë. E megjithatë, sa pak prej tyre ishin dishepuj të vërtetë të Jezusit!

Ekzistenca e shumë ndjenjave të rreme në të njëjtën kohë në të njëjtin person nuk është ndonjë mister. Kur ngrihet një ndjenjë e fortë, prodhon në mënyrë të natyrshme ndjenja të tjera. Kjo është çështja, në mënyrë të veçantë, nëse ndjenja e parë që shfaqet është dashuria. Ashtu siç thashë më parë dashuria është prijësja e të gjitha ndjenjave dhe burimi i të gjitha ndjenjave.

Imagjinoni një njeri i cili për një kohë të gjatë ka ndier një frikë nga ferri. Satani vjen dhe e mashtron atë me mendimin që Zoti e ka falur nga mëkatet e tij. Le të supozojmë se Satani e mashtron nëpërmjet një vizioni të një burri me një fytyrë të bukur që buzëqesh dhe me krahë të hapura. Mëkatari beson që ky është një vizion i Krishtit. Ose, mbase Satani e mashtron atë me një zë duke thënë, 'Bir, mëkatet të janë falur', të cilin mëkatari se mendon

është zëri i Perëndisë. Kështu që mëkatarin beson se ai është i shpëtuar, edhe pse ai nuk ka një të kuptuar frymëror të Ungjillit.

Çfarë variacion ndjenjash do të vijë në mendjen e mëkatarit! Ai do të jetë plot me dashuri për Shpëtimtarin e tij imagjinar, i cili siç mendon ai e ka shpëtuar nga ferri. Ai do të jetë plot me mirënjohje për shpëtimin e tij imagjinar. Ai do të ndiejë një gëzim të tejmbushur. Ndjenjat e tij do ta nxisnin atë që t'u flasë të tjerëve për përvojën e tij. Do të ishte e lehtë për atë që të jetë i përlur para Zotit të tij imagjinar. Ai do ta mohonte veten e tij dhe me zell do të përkrahte fenë e tij imagjinare, ndërkohë që ngrohtësia e ndjenjave të tij do të ishte e qëndrueshme.

Të gjitha këto ndjenja fetare mund të burojnë së bashku në këtë mënyrë. E megjithatë, personi që ne kemi përshkruar duke i përjetuar këto ndjenja nuk është një i krishterë! Ndjenjat e tij kanë ardhur nga këto punë të natyrshme të vetë mendjes së tij, jo nga puna shpëtuese e Frymës së Perëndisë. Çdokush që dyshon nëse kjo është e mundur, kupton shumë pak nga natyra njerëzore.

8. Fakti që ngushëllimi dhe gëzimi duket se ndjekin një rregull të caktuar, nuk provon që ndjenjat tona janë frymërore apo jofrymërore

Shumë njerëz e kundërshtojnë idenë se ndjenjat dhe përvojat frymërore duhet të ndodhin sipas një rregulli të caktuar. Ata nuk mendojnë se bindja për mëkat, frika e gjykimit të Perëndisë dhe një ndjesi e pafuqisë shpirtërore duhet të vijë para përvojës së kthimit në besim. Kjo, thonë ata, është vetëm një teori njerëzore. Prandaj ata janë skeptikë kur përvojat fetare të një personi ndodhin në këtë renditje. Ata dyshojnë që ndjenjat e tij kanë ardhur nga logjika e natyrshme e mendjes së tij më tepër se sa nga Fryma e Shenjtë. Në mënyrë të veçantë, ata dyshojnë nëse ndjenjat e tij – së pari të bindjes, pastaj të sigurisë – janë shumë të forta dhe të gjalla.

Gjithsesi, është e arsyeshme të mendosh që Perëndia i jep mëkatarit një ndjesi të nevojës së tij të shpëtimit përpara se Ai ta shpëtojë atë. Ne jemi krijesa inteligjente dhe Perëndia merret me ne në një mënyrë inteligjente. Nëse mëkatarët janë nën dënim jashtë Krishtit, a nuk është e arsyeshme që Zoti t'i bëjë ata të vetëdijshëm për këtë? Në fund të fundit, Perëndia i bën të krishterët të vetëdijshëm për shpëtimin e tyre, pasi i ka shpëtuar ata.

Shkrimi mëson që Perëndia i bën njerëzit të vetëdijshëm për pazotësinë e tyre, para se t'i çlirojë ata. Për shembull, para se Zoti ta nxirrte Izraelin jashtë Egjiptit, Ai i bëri ata që të ndienin mjerimin e tyre dhe t'i thërrisnin Atij (Eksodi 2:23). Dhe para se t'i shpëtonte ata në Detin e Kuq, Ai bëri që ata të shikonin se sa në nevojë ishin. Deti i kuq ishte përballë tyre dhe ushtria egjiptiane pas tyre. Zoti u tregoi atyre që ata nuk mund të bënin asgjë për ta ndihmuar veten e tyre dhe se vetëm Ai mund t'i shpëtonte ata (Eksodi 14). Kur Jezusin dhe dishepujt i zuri stuhia në detin e Galilesë, dallgët e mbuluan varkën dhe dukej sikur ata do të mbyteshin. Dishepujt thirrën: 'Zot, na shpëto!' Vetëm atëherë Jezusi e qetësoi erën dhe dallgët (Mateu 8:24 - 26). Apostulli Pal dhe Timoteu, para se Zoti t'i shpëtonte ata nga problemi 'u rënduam përtej fuqive tona, aq sa u dëshpëruam edhe për jetën vetë. Për më tepër ne e kishim në veten tonë vendimin e vdekjes, që të mos besonim në veten tonë, por në Perëndinë që ringjall të vdekurit' (2 Korintasve 1:8-9).

Shkrimi i përshkruan të krishterët si ata 'që kemi kërkuar strehë duke u kapur nga shpresa që na u vu përpara' (Hebrenjve 6:18). Kërkimi i strehës sugjeron frikën dhe një ndjesi rreziku. Në fakt, vetë fjala 'Ungjill' – Lajm i Mirë – natyrshëm sugjeron idenë e liritimit dhe shpëtimit nga frika dhe nga pikëllimi. Turmat në Jeruzalem e ndien këtë shqetësim kur

Pjetri u predikoi atyre në ditën e Rrëshajave. ‘Kur ata i dëgjuan këto gjëra u pikëlluan në zemër dhe e pyetën Pjetrin dhe apostujt: Vëllezër, ç’duhet të bëjmë?’ (Veprat e Apostujve 2:37). Edhe rojtari i burgut, filipiani, e ndjeu këtë hidhërim frymëror ‘duke u dridhur i tëri u ra ndër këmbë Palit dhe Silës; pastaj i nxori jashtë dhe tha: Zotërinj, ç’duhet të bëj unë që të shpëtohem?’ (Veprat e Apostujve 16:29-30).

Ne e kuptojmë, atëherë, se sa e arsyeshme dhe sa biblike është të mendosh se bindjet e mëdha dhe të përlura për mëkat, pamundësia për të ndihmuar vetveten dhe frika nga gjykimi i Perëndisë, duhet të vijnë para përvojës së kthimit në besim.

Nga ana tjetër, nuk është një provë që siguria e shpëtimit është e drejtë sepse ndjek frikën e ferrit. Frika nga ferri dhe një bindje për mëkat në ndërgjegje, janë dy gjëra të ndryshme. Bindja për mëkat në ndërgjegje është të qenit i vetëdijshëm për një mosbindje personale dhe për të keqen në vetë zemrën dhe jetën e një individi. Kjo është një dijeni se sa pafundësisht serioz është mëkati sepse ofendon një Perëndi pafundësisht të shenjtë. Kjo bindje për mëkat mund të prodhojë frikën e ferrit, por nuk është e njëjtë si frika e ferrit.

Në fakt, frika e ferrit mund të ekzistojë pa një bindje të vërtetë për mëkat në ndërgjegje. Duket sikur disa njerëz e shohin ferrin duke u hapur për t’i gëlltitur ata, plot me flakë dhe me demonë. Megjithatë ndërgjegjet e tyre nuk janë të bindura! Këto përshtypje të gjalla të ferrit mund të vijnë nga Satani. Ai mund t’i tmerrojë njerëzit me vizione të mallkimit sepse ai dëshiron t’i bindë se ata nuk mund të jenë kurrë të shpëtuar. Vizione të tilla mund të vijnë edhe nga imagjinata e vetë njeriut.

Ka edhe një bindje të rreme për mëkat. Kjo ndodh kur njerëzit duken të tejmbushur me një ndjenjë se sa mëkatarë janë, por ata nuk e kuptojnë natyrën e vërtetë të mëkatit. Ata nuk e shohin mëkatin në mënyrë frymërore, si diçka që ofendon shenjtërinë e Perëndisë. Ndërgjegjet e tyre janë të paprekura ose të prekura në mënyrë sipërfaqësore. Mbase ata nuk kanë fare bindje për ndonjë mëkat në veçanti, për të cilin ata janë fajtorë. Ose, nëse janë të shqetësuar për ndonjë mëkat të veçantë, nuk janë të shqetësuar në një mënyrë shpirtërore.

Edhe nëse vetë Fryma e Shenjtë prodhon bindjen për mëkat dhe frikën e ferrit, kjo nuk të çon domosdoshmërisht te shpëtimi. Njerëzit e pashpëtuar mund t’i rezistojnë Frymës. Zoti jo gjithmonë dëshiron të mposhtë rezistencën mëkatarë dhe ta sjellë mëkatarin në lindjen e re.

Ekziston gjithashtu edhe diçka si përlësi e rreme para Perëndisë. Për shembull, Mbreti Saul e përjetoi thellësisht shqetësimin për mëkatin e tij kundër Davidit. Ai qau para Davidit dhe rrëfeu: ‘Ti je më i drejtë se unë, sepse më ke bërë të mira, kurse unë të kam bërë të këqija’ (1 Samueli 24:17). E megjithatë kjo ndodhi pasi Fryma e Perëndisë ishte larguar nga Sauli.

Mbreti krenar Saul e përuli veten para Davidit, edhe pse ai e urrente me të vërtetë atë! Në një mënyrë të ngjashme, mëkatarët mund ta përulin veten para Perëndisë edhe pse ata vërtetë e urrejnë atë. Ata mund të pushojnë së besuari në drejtësinë e tyre në disa mënyra, por mund të vazhdojnë të besojnë në mënyra të tjera më të fshehta. Nënshtrimi i tyre i dukshëm ndaj Perëndisë fsheh një sekret drejt orvatjes për të arritur një marrëveshje me Të.

Gjithsesi, po sikur ne ta përjetonim frikën e ferrit *në të njëjtën kohë* me bindjen për mëkat, e cila na përul ne para Perëndisë? Dhe, po nëse kjo të çon drejt gëzimit të Ungjillit? A nuk vërteton që përvojat tona janë frymërisht të vërteta?

Jo! Renditja e përvojave nuk vërteton asgjë. Nëse Satani mund të imitojë përvoja frymërore të cilat udhëheqin drejt kthimit në besim, ai mund të imitojë edhe rendin e tyre gjithashtu. Ne e dimë që ai mund të prodhojë një bindje të rreme për mëkat, një frikë të rreme të ferrit dhe një përlësi të rreme para Perëndisë. Pse të mos i prodhojë ato në atë

renditje? Dhe akoma, pse s'duhet të sjellë një gëzim të rremë në Ungjill, ashtu siç e kemi parë, që ai mund ta bëjë?

Shkrimi është udhëheqësi ynë i pagabueshëm në lidhje me besimin dhe me praktikën fetare. Shkrimi nuk thotë që, nëse kemi përvoja sipas një rregulli të caktuar, ne jemi të shpëtuar. Fjala e Perëndisë premton shpëtim vetëm për ata që e marrin hirin e Perëndisë dhe sjellin frytet e tij. Fjala e Perëndisë asnjëherë nuk premton shpëtim për ata që ndiejnë bindje të madhe për mëkat dhe frikë nga ferri, të pasuara nga një gëzim dhe nga një siguri e madhe. Ajo që Shkrimi thotë, duhet të jetë e mjaftueshme për të krishterët. Besimi ynë qëndron në Fjalën e Perëndisë, jo në idetë tona.

Para se ta mbyll këtë kapitull, unë mendoj se duhet të *theksoj* se njerëzit mund të bëhen të krishterë pa kaluar fare përmes një rendi të qartë përvojash. Është e vërtetë, që ata kanë nevojë të ndiejnë një bindje për mëkat, një paaftësi për të ndihmuar vetveten dhe drejtësinë e Perëndisë në dënimin e mëkatarëve. Megjithatë, nuk ka nevojë që Fryma e Perëndisë t'i prodhojë këto gjëra si përvoja të dallueshme dhe të ndara, njëra pas tjetrës. Në fakt, kthimi i mëkatarit është nganjëherë si një kaos i pështjelluar dhe të krishterët e tjerë nuk dinë se si ta interpretojnë atë!

Shpesh Fryma e Shenjtë punon në një mënyrë misterioze, në mënyrën se si i sjell njerëzit të Krishti. Ashtu siç tha Jezusi, 'Era fryn ku të dojë dhe ti ia dëgjon zërin, por ti nuk e di nga vjen as ku po shkon; kështu është edhe çdo njeri që ka lindur nga Fryma' (Gjoni 3:8).

Në fakt, idetë se si Fryma e Shenjtë duhet të punojë, ndikojnë mënyrën se si ne i interpretojmë përvojat tona. Ne nxjerrim pjesët e kthimit tonë në besim, të cilat ngjajnë më shumë me përvojat që ne mendojmë se duhet të ndodhin, në kthimin tonë në besim. Ne harrojmë pjesët e tjera të kthimit tonë, pjesë që nuk përshtaten me atë që ne e konsiderojmë 'modeli i duhur'. Në këtë mënyrë, ne përpiqemi ta detyrojmë kthimin tonë në përshtatje me të ashtuquajturën 'modeli i duhur' i përvojës. Ajo që po bëjmë në të vërtetë është se refuzojmë të pranojmë që Fryma e Shenjtë nganjëherë punon ndryshe nga mënyra e përpiktë që ne duam që Fryma të punojë.

9. Fakti që ndjenjat tona mund të bëjnë që ne të kalojmë shumë kohë në detyrat e jashtme të adhurimit të krishterë, nuk provon që ato janë frymërore apo jofrymërore

Disa njerëz mendojnë se një përvojë fetare nuk është e shëndetshme, nëse bën që ne të kalojmë shumë kohë në lexim, lutje dhe të dëgjojmë predikime. Përkundrazi, Shkrimi mëson qartë se një përvojë e vërtetë e shpëtimit do të ketë këtë efekt.

Për shembull, profetesha Ana. 'Ajo nuk largohej kurrë nga tempulli duke i shërbyer Perëndisë natë e ditë me agjërimi dhe me lutje' (Luka 2:37). Danieli kishte kohë për lutje private tre herë në ditë (Danieli 6:10). Përvoja e shpëtimit bën gjithashtu që besimtarët të gjejnë kënaqësi në të kënduarit lavde: 'Lëvdoni Zotin, sepse është një gjë e mirë t'i këndosh lavde Perëndisë tonë, sepse është e kënaqshme dhe e leverdishme ta lëvdosh' (Psalmi 147:1). Shpëtimi bën që besimtarët të duan ta dëgjojnë të predikuar Fjalën e Perëndisë: 'Sa të bukura janë mbi malet këmbët e lajmëtarit që sjell lajme të mira, që njofton paqen, që sjell lajme të bukura mbi gjëra të mira, që shpall shpëtimin që i thotë Sionit: 'Perëndia yt mbretëron!' (Isaia 52:7). Dhe shpëtimi i bën besimtarët të kenë dëshirë për të adhuruar së bashku me besimtarët e tjerë: 'O sa të dashura janë banesat e tua, o Zot i ushtrive! Shpirti im dëshiron me zjarr dhe shkrihet për oborret e Zotit; zemra ime dhe mishi im i dërgon britma

gëzimi Perëndisë të gjallë. Lum ata që banojnë në shtëpinë tënde dhe të lëvdojnë vazhdimisht'(Psalmi 84:1-2, 4).

Nga ana tjetër, fakti që ne jemi entuziastë në raport me detyrat tona të jashtme të besimit të vërtetë, nuk mund të jetë një shenjë e vërtetë e kthimit në besim. Një sjellje e tillë ekziston në shumë persona që nuk janë të shpëtuar. Judenjtë në kohën e Isaia ishin shumë entuziast në adhurim. Ata kishin shumë sakrifica, asamble, festivale dhe lutje. E megjithatë zemrat e tyre nuk ishin të drejta para Perëndisë dhe Zoti u thotë atyre se e urren adhurimin e tyre! (Shikoni Isaia 1:12-15). Në kohën e Ezekielit, shumë njerëz gjenin kënaqësi duke e dëgjuar Ezekielin tek predikonte Fjalën e Perëndisë. Gjithsesi, Zoti i dënon ata: 'Kështu vijnë te ti ashtu si bën njerëzia, ulen para teje ashtu si bën populli im dhe dëgjojnë fjalët e tua, por nuk i vënë në praktikë; me gojën e tyre, pra, tregojnë dashuri të madhe, por zemra e tyre shkon pas fitimit të tyre të padrejtë. Ja, ti je për ta si një këngë dashurie e dikujt që ka një zë të bukur dhe di t'i bjerë mirë një vegle; ata dëgjojnë fjalët e tua, por nuk i vënë në praktikë' (Ezekieli 33:31-32).

10. Fakti që ndjenjat bëjnë që ne ta lavdërojmë Perëndinë me gojë, nuk provon që ato janë frymërore ose jofrymërore

Shumë njerëz duket se mendojnë se, nëse njerëzit janë entuziastë për të lavdëruar Perëndinë, kjo është një shenjë e sigurt e kthimit në besim. Shkurtimisht unë e trajtova këtë në kapitullin e mëparshëm. Dua ta shikoj këtë duke u ndalur në më tepër detaje në këtë kapitull, për shkak të theksit të madh që disa njerëz vënë në lavdërimin, si një shenjë e jetës frymërore.

Asnjë i krishterë nuk do të dënojë një person tjetër për shkak të entuziazmit në lavdërimin e Perëndisë. Megjithatë, ne duhet të kuptojmë se një entuziazëm i tillë nuk është shenjë e sigurt e kthimit në besim. Ashtu siç e kemi parë, Satani mund të imitojë të gjitha llojet e ndjenjave frymërore. Dhe Shkrimi na jep shumë shembuj të njerëzve të pashpëtuar që e lavdërojnë Perëndinë dhe Krishtin në mënyrë entuziaste.

Kur Jezusi bëri mrekulli në kohë të ndryshme, Shkrimi thotë që turmat, 'u habitën dhe lëvduan Perëndinë.'(Marku 2:12). 'Ata lëvdonin Perëndinë e Izraelit' (Mateu 15:31), 'Atëherë të gjithë u mrekulluan dhe lëvdonin Perëndinë' (Luka 7:16). Ata ishin gjithashtu entuziastë ndërsa e lavdëronin vetë Jezusin, 'Dhe ai mëson në sinagogat e tyre, i nderuar nga të gjithë' (Luka 4:15), 'Hosana Birit të Davidit! Bekuar qoftë ai që vjen në emër të Zotit! Hosana në vendet shumë të larta!' (Mateu 21:9). Fatkeqësisht ne e dimë se sa pak nga këta njerëz kishin një besim të vërtetë shpëtues në Zotin dhe Krishtin.

Pasi Jezusi ishte ngjitur në qiell, ne lexojmë te Veprat e Apostujve që ata që jetuan në Jeruzalem: 'të gjithë përlëvdonin Perëndinë për atë që kishte ndodhur' (Veprat e Apostujve 4:21). Kjo ishte sepse Pjetri dhe Gjoni kishin shëruar në mënyrë të mrekullueshme një lypës sakat. Megjithatë, sa pak nga ata që jetuan në Jeruzalem e ndanë besimin e Pjetrit dhe të Gjonit! Kur Pali dhe Barnaba u predikuan johebrenjve në Antioki, johebrenjtë 'u gëzuan dhe lëvdonin Fjalën e Zotit' (Veprat e Apostujve 13:48). Gjithsesi, vetëm disa nga ata u shpëtuan; sepse 'të gjithë sa ishin të paracaktuar për jetën e pasosur besuan'.

Izraeli i këndoi këngë Perëndisë në Detin e Kuq, por ata shpejt ishin duke adhuruar vëçin artë. Judenjtë në kohën e Ezekielit treguan shumë dashuri për Perëndinë me gojë e tyre, zemrat e tyre ishin të dashuruara me paranë dhe me zotërimet (Ezekieli 33:31-32). Isaia thotë se ata që urrenin shërbëtorët e vërtetë të Perëndisë thërrisnin: 'Le të tregojë Zoti lavdinë e Tij' (Isaia 66:5).

Nga kjo dhe nga shumë shembuj të tjerë nga Shkrimi, del se entuziazmi për të lavdëruar Perëndinë dhe Krishtin nuk është një shenjë e besueshme e kthimit në besim.

11. Fakti që ndjenjat tona sjellin sigurinë e shpëtimit, nuk provon që janë frymërore ose jofrymërore

Disa njerëz mendojnë se ne duhet të jemi mashtruar nëse kemi sigurinë e shpëtimit. Përkundrazi, protestantët kanë besuar gjithnjë se siguria është ndjenja e duhur te një i krishterë. Shkrimi përmban shumë shembuj të popullit të Perëndisë që ndihen të sigurt në lidhje me marrëdhënien e tyre me Perëndinë.

Për shembull, Davidi shpesh flet te Psalmet për Zotin si Zoti dhe Shpëtimtari i tij, shkëmbi, mburoja dhe kështjella e tij, e të tjera me radhë. Apostulli Pal në letrat e tij flet vazhdimisht për marrëdhënien e tij me Krishtin dhe gëzohet në shpëtimin e tij. ‘e di kujt i kam besuar dhe jam i bindur që është i zoti ta ruajë visarin tim deri në atë ditë’ (2 Timoteut 1:12).

Është e qartë nga Shkrimi që të gjithë të krishterët – jo vetëm apostujt dhe profetët – mund dhe duhet ta kenë këtë siguri. Pjetri na urdhëron që të jemi të sigurt për thirrjen e Perëndisë dhe për zgjedhjen tonë (2 Pjetrit 1:10), dhe na thotë se si ta fitojmë këtë siguri (2 Pjetrit 1:5-8). Pali flet rreth mungesës së sigurisë si diçka shumë e papërshtatshme për një të krishterë: ‘Analizoni veten tuaj a jeni në besim; provoni veten tuaj! A tua nuk e njihni vetveten se Jezu Krishti është në ju? Veç në qofshi të përjashtuar’ (2 Korintasve 13:5). Gjoni na jep shumë prova nëpërmjet të cilave ne mund të jemi të sigurt që jemi të shpëtuar: ‘Dhe nga kjo e dimë se e kemi njohur Atë, në qoftë se i zbatojmë urdhërimet e Tij’ (1 Gjonit 2:3). ‘Ne e dimë se kemi kaluar nga vdekja në jetë, sepse i duam vëllezërit’ (1 Gjonit 3:14). ‘Nga kjo ne njohim se qëndrojmë në Të dhe Ai në ne, sepse Ai na ka dhënë nga Fryma e Tij’ (1 Gjonit 4:13).

Pra, është shumë e paarsyeshme kritika ndaj një të krishterit, thjesht sepse ai ndien një siguri të thellë të shpëtimit të tij.

Nga ana tjetër, nuk është një provë që një person mund të jetë i shpëtuar, thjesht sepse ai ndihet i sigurt për këtë. Një person mund të ketë sigurinë më madhështore dhe më të gjallë të shpëtimit, e pavarësisht nga kjo, ai mund të jetë i pashpëtuar. Ai mund të duket sikur është shumë afër Perëndisë dhe mund të përdorë një gjuhë të zjarrtë dhe të dashur në lutjet e tij, duke e thirrur Perëndinë ‘Ati im’, ‘Shpengimtari im i dashur’, ‘Shpëtimtari im i ëmbël’, ‘i dashur’ dhe kështu me radhë. Ai mund të thotë: ‘Unë e di me siguri të plotë se Perëndia është Ati im. Unë e di se do të shkoj në parajsë, me po aq siguri sikur të isha atje që tani.’ Ai mund të jetë kaq i sigurt në vetvete sa nuk do të ndalet më gjatë te asnjë arsye për të provuar realitetin e besimit të tij. Ai mund të përçmojë këdo që i sugjeron atij se mund të mos jetë i shpëtuar me të vërtetë. Gjithsesi, asnjë nga këto nuk vërteton se ai është një i krishterë i vërtetë.

Në fakt, kjo lloj sigurie mburracake, e cila gjithnjë është duke shpalosur vetveten, nuk duket aspak si një siguri e krishterë. Ngjan më tepër me sigurinë e fariseut, te Luka 18:9-14, i cili ishte aq i sigurt që ishte i drejtë në sytë e Perëndisë dhe e falënderonte Perëndinë në mënyrë të zjarrtë, për shkak se kishte bërë kaq ndryshe nga njerëzit e tjerë! Siguria e vërtetë e krishterë është e përvulur, jo krenare.

Zemrat e njerëzive të pashpëtuar janë të verbëra, të mashtruara dhe egocentrike. Nuk është befasuese që ata kanë vlerësime të tilla të larta për veten e tyre. Dhe nëse Satani punon

në dëshirat e tyre mëkatore me ngushëllim dhe me gëzim të rremë, nuk është ndonjë çudi që njerëzit e pakthyer të kenë një siguri shpëtimi të fortë, por të rreme.

Kur një person i pashpëtuar e ka këtë siguri të rreme, ai është i lirë nga ato gjëra të cilat mund ta bëjnë një të krishterë të vërtetë të dyshojë shpëtimin e tij;

(i) I krishteri i rremë nuk e kupton fare seriozitetin e fatit të tij të përjetshëm dhe rëndësinë e pakufishme për të ndërtuar mbi një themel të duhur. Në kontrast me këtë, besimtari i vërtetë është i përlulur dhe i matur; ai e ndien se çfarë gjëje madhështore do të jetë, që të qëndrojë para Perëndisë, Gjykatësit pafundësisht të shenjtë. Siguria e rreme nuk njih asgjë të këtij lloji.

(ii) Një i krishterë jo i vërtetë nuk është i vetëdijshëm në lidhje me atë se sa e verbër dhe e mashtruar është zemra e tij. Siguria e tij e rreme prodhon një vetëbesim të rremë në mendimet e tij. Gjithsesi, besimtari i vërtetë, ka një këndvështrim modest të të kuptuarit të tij.

(iii) Satani nuk e sulmon sigurinë e rreme. Ai e sulmon sigurinë e të krishterit të vërtetë, sepse siguria e vërtetë prodhon shenjtëri më të madhe. Nga ana tjetër, Satani është miku i ngushtë i sigurisë së rreme, sepse siguria e rreme e vendos të krishterin jo të vërtetë tërësisht nën pushtetin e tij.

(iv) Siguria e rreme e verbon një person deri në nivelin e vërtetë të mëkatshmërisë së tij. I krishteri i rremë duket i pastër dhe i shkëlqyer në sytë e tij. Përkundrazi i krishteri i vërtetë e njih zemrën e tij; ai ndihet një mëkatar i madh. Ai shpesh e pyet veten nëse një person me të vërtetë i shpëtuar mund të jetë aq mëkatar, sa e di ai veten e vet.

Ekzistojnë dy lloj të krishterësh jo të vërtetë. Ka nga ata që mendojnë se janë të krishterë për shkak të praktikimit të tyre të jashtëm të moralit dhe të fesë.

Shpesh këta njerëz nuk e kuptojnë doktrinën e ‘Shfajësimit vetëm prej besimit’. Pastaj ekzistojnë ata, siguria e të cilëve, vjen nga përvojat e rreme fetare. Është pikërisht ky lloj i fundit i të krishterëve të rremë që është më i keqi. Siguria e tyre shpesh vjen nga zbulesa të supozuara. Ata i quajnë këto zbulesa ‘dëshmi e Frymës’. Ata përjetojnë vizione dhe përshtypje; ata mund të pretendojnë që Fryma e Perëndisë u ka zbuluar atyre ngjarje që do të ndodhin në të ardhmen. Nuk është çudi që njerëzit që pranojnë përvoja të tilla, kanë vizione dhe mbresa edhe për shpëtimin e tyre, gjithashtu. Madje nuk është çudi, nëse një zbuluesë e supozuar për shpëtimin e tyre, u sjell atyre nivelin më të lartë të sigurisë së shpëtimit të tyre.

Në fakt, vetëbesimi i madh është një shenjë dalluese e njerëzve që kërkojnë udhëheqje nga zbulesa imagjinare. Ata pohojnë me guxim: ‘unë e di këtë ose atë’ ose ‘e di me siguri’. Ata përçmojnë të gjitha argumentet dhe kërkimet racionale, të cilat mund t’i bëjnë të dyshojnë në përvojat e tyre.

Është e lehtë ta kuptosh vetësigurinë e këtyre njerëzve. Është e pëlqyeshme për vetëdashurinë e tyre të mendojnë se Zoti, në një mënyrë të veçantë, u ka thënë se ata janë fëmijët e tij të dashur. Dhe nëse këto ‘zbulesa’ vijnë me ndjenja energjike, kjo e rrit sigurinë e tyre të rreme dhe ata e keqkuptojnë atë, duke menduar se Fryma e Shenjtë është duke punuar brenda tyre.

Tani unë kam një paralajmërim për predikuesit: Nganjëherë ju predikoni doktrina të vërteta në një mënyrë të gabuar, gjë që inkurajon një siguri të rreme! Ju u thoni njerëzve ‘të jetojnë nëpërmjet besimit, jo përmes vizionit’, u thoni t’i ‘besojnë Zotit në errësirë’, dhe ‘t’i besojnë Krishtit, jo ndjenjave të tyre’. Këto janë doktrina të vërteta, *nëse kuptohen drejtë*.

‘Të jetosh me besim, jo me vizion’, do të thotë të lejosh realitete qiellore të padukshme të kontrollojnë mendimet dhe qëndrimet tona. Ne nuk mund ta shikojmë Zotin ose Krishtin me sytë tanë fizikë. Ne nuk mund t’i *shikojmë* qiejt e rinj dhe tokën e re, sepse nuk janë vendosur akoma. Në vend të kësaj, ne *besojmë* në këto realitete të papara. Të besosh në to dhe ta lejosh këtë besim të zotërojë zemrat dhe jetët - ky është të jetuarit me besim, jo me vizion.

Përkundrazi, shumë njerëz mendojnë se 'të jetuarit me besim, jo me vizion' do të thotë që ne duhet të besojmë në Krishtin, edhe pse zemrat tona qëndrojnë frymërisht në errësi dhe të vdekura. Kjo nuk është biblike, madje është absurde. Është e pamundur të kesh besim te Krishti dhe të mbetesh akoma në errësi dhe në vdekje frymërore. Besimi i vërtetë do të thotë të dalësh nga errësira dhe nga vdekja frymërore në jetën dhe në dritën e Krishtit. T'i thuash dikujt të besojë në Krishtin edhe pse zemra e tij mbetet në errësi dhe e vdekur, është t'i thuash atij të ketë besim në Krishtin, dhe pse ai do të mbetet jobesimtar!

Shkrimi na mëson se besimi në Krishtin përfshin një shikim frymëror të Atij. Jezusi tha se 'kushdo që sheh Birin dhe beson në të' do të ketë jetë të përjetshme' (Gjoni 6:40). Besimi i vërtetë ekziston vetëm kur ne jemi 'duke soditur fytyrëzbuluar lavdinë e Zotit si në pasqyrë', (2 Korintasve 3:18) dhe 'duke parë për të na ndriçuar në njohurinë e lavdisë së Perëndisë, në fytyrën e Jezu Krishtit' (2 Korintasve 4:6).

Një besim që nuk e ka këtë dritë frymërore nuk është ai i fëmijëve të dritës, por është mashtrimi i fëmijëve të errësirës.

T'i 'besosh Perëndisë në errësi' do të thotë t'i besosh Fjalës së Tij, kur rrethanat tona janë të errëta dhe të dhimbshme, ashtu sikur Zoti të mos shqetësohej për ne. Po ashtu do të thotë, të besosh vazhdimisht te Ai, kur ne nuk e shohim në mënyrë të qartë dhe të freskët dashurinë e Tij për ne. Kjo është tërësisht ndryshe nga të besuarit në Krishtin pa asnjë përvojë apo dritë frymërore, me zemra të vdekura dhe mishore!

Ata që këmbëngulin te jeta me besim pa një përvojë frymërore, kanë ide absurde në lidhje me besimin. Ajo që duan të thonë në të vërtetë 'nëpërmjet besimit' është besimi se ata janë të shpëtuar. Ja përse mendojnë se është mëkatore të dyshosh në shpëtimin e tyre, pavarësisht se sa të vdekur dhe sa në mish janë. E megjithatë, nga cila Bibël kanë zbuluar se besim do të thotë të besosh se jemi të shpëtuar? Bibla thotë se besimi *i sjell mëkatarët në shpëtim*. Pra, besim nuk mund të thotë të besosh se *tashmë* jemi të shpëtuar. Nëse besim do të thotë të besosh që jemi të shpëtuar, do të kishte kuptim të besosh që kemi një besim shpëtues. Pra, besim do të kishte kuptim: 'të besosh që ne besojmë!'

E pranoj se mosbesimi mund të jetë shkak i mungesës së sigurisë. Disa të krishterë kanë pak besim; dhe besimi i pakët prodhon edhe prova të pakta të shpëtimit. Përgjigja ndaj këtij problemi është të rritesh në besim dhe të prodhosh më tepër fryte besimi. Të krishterëve të tjerë u mungon siguria që ata janë të kthyer në besim, pavarësisht nga provat që kanë pasur në jetët e tyre. Dyshimet e tyre vijnë nga një ndjesi e njëanshme te pavlefshmërisë së tyre dhe një ndjenjë e dobët e realitetit dhe e pushtetit që ka mëshira e Perëndisë. Të krishterëve të tjerë u mungon siguria për shkak të rrethanave të errëta dhe të dhimbshme. Si mundet Zoti t'i dojë ata, nëse Ai lejon që ata të vuajnë kaq shumë? Ky dyshim vjen nga një mungesë e varësisë në sovranitetin dhe në urtësinë e Perëndisë.

Megjithatë, nëse dikush e ndien se zemra e tij është tërësisht e vdekur dhe në mish, ne nuk mund ta fajësojmë atë që dyshon shpëtimin e tij. Është e pamundur, që siguria e të krishterit të vërtetë të ekzistojë në një zemër të tillë. Do të ishte aq e pamundur sikur të përpiqesh të mbash shkëlqimin e diellit, pasi dielli ka perënduar. Kujtime të përvojave fetare që kemi patur njëherë e një kohë, nuk e mbajnë dot të gjallë sigurinë, nëse zemrat tona tani janë të errësuar nga mëkati.

Në fakt, është e *dëshirueshme* që ne ta dyshojmë shpëtimin tonë, nëse zemrat tona ndihen plotësisht në errësi dhe në mish. Kjo është në përputhje me planin e Perëndisë. Kur dashuria për Perëndinë zvogëlohet, ankthi për veten tonë rritet. Në kohë të vdekjes frymërore, ne kemi nevojë për një ankth të tillë që të na mbajë larg nga mëkati dhe të na nxisë në përpjekje të freskëta frymërore.

Pra, ne kundërshtojmë planin e Perëndisë, nëse u themi njerëzve që të vazhdojnë ta mbajnë sigurinë e tyre, kur zemrat e tyre janë në mish dhe të vdekura. Ne jemi në gabim serioz, nëse mendojmë që kjo është çfarë do të thotë 'të jetosh me besim, jo me vizion', 't'i besosh Perëndisë në errësirë', apo 'të besoj në Krishtin, jo në ndjenjat e mia'. Të inkurajosh sigurinë në zemrat e atyre që janë në mish dhe të vdekur, do të thotë të inkurajosh një siguri të rreme.

Nga ana tjetër, nëse i përdorim ndjenjat frymore dhe përvojat e krishtera si prova të shpëtimit, kjo nuk është të besosh në ndjenjat tona, në vend që të besosh te Krishti. Nuk ka evidenca të tjera të shpëtimit që ne mund të përdorim. Ne jemi vetëm 'duke besuar në ndjenjat tona, ne vend që të besojmë te Krishti' nëse e lavdërojmë dhe e admirojmë veten për ndjenjat tona. Kur përvojat dhe ndjenjat tona bëhen më të rëndësishme për ne se sa Zoti dhe kur mendojmë se vetë Zoti duhet të na admirojë për ndjenjat tona të mrekullueshme, atëherë jemi në rrezik. Në fakt, atëherë jemi në një gjendje frymërore më të keqe, se sa një ateist imoral!

12. Thjesht sepse një person jep dëshmi prekëse të ndjenjave të tij, nuk provon, që ndjenjat e tij kanë natyrë frymërore apo jofrymore

Asnjë i krishterë nuk mund të dallojë në mënyrë të pagabueshme midis besimtarëve të vërtetë dhe besimtarëve të rremë. Një i krishterë mund të hetojë në zemrën e tij, por këtë nuk mund ta bëjë në zemrën e dikujt tjetër. Gjithçka që mund të shohim te të tjerët është pamja e jashtme. Dhe Shkrimi mëson qartë se asnjëherë nuk mund të gjykojmë zemrën e një personi nga ajo që shihet nga jashtë. 'Sepse Zoti nuk shikon si shikon njeriu, njeriu shikon pamjen, kurse Zoti shikon zemrën...' (1 Samueli 16:7).

Kur një person duket nga veprat e jashtme si i krishterë, për aq sa ne mund të themi, është detyra jonë që ta pranojmë atë si një vëlla në Krisht. Megjithatë edhe i krishteri më i mençur mund të mashtrohet. Njerëz që në dukje kanë qenë të kthyer në mënyrë të dukshme, shpesh i kanë kthyer kurrizin besimit.

Kjo nuk duhet të na befasojë. Tashmë ne kemi parë se si Satani mund të imitojë të gjitha llojet e ndjenjave frymërore: dashurinë për Perëndinë, dashurinë për Krishtin dhe për të krishterët e tjerë, trishtim për mëkatën, nënshtrimin ndaj Perëndisë, përlulësi, mirënjohje, gëzim dhe zell. Të gjitha këto ndjenja të imituara mund të shfaqen në të njëjtën kohë në të njëjtin person. Dhe ai person mund të ketë një njohuri të mirë të doktrinës së krishterë, një personalitet të pëlqyeshëm dhe një aftësi të pushtetshme për ta shprehur veten me një ligjërim të krishterë.

Atëherë, sa e madhe mund të jetë ngjashmëria midis një të krishterë të vërtetë dhe një të krishterë jo të vërtetë! Vetëm Perëndia mund të thotë të vërtetën në mënyrë të pagabueshme. Do të ishim arrogantë nëse do të pretendonim se mundemi.

Vetëm për shkak se një i krishterë flet në mënyrë prekëse për ndjenjat dhe për përvojat e tij, nuk vërteton se ai është një i krishterë i vërtetë. Çdo gjë që i ngjan punës së Perëndisë mund të jetë prekëse për një besimtar. Besimtarët mezi presin që t'i shikojnë mëkatat e tyre të kthehen në besim. Nuk është befasuese, pra, që zemrat tona preken kur dikush rrëfen kthimin në besim dhe jep një dëshmi të besueshme të përvojës së tij. E gjithësesi, kjo nuk provon që kthimi i tij në besim është i vërtetë.

Shkrimi na thotë që të gjykojmë jetën e një personi, jo fjalët e tij. Kjo është për shkak se shpalljet që bëjnë njerëzit se janë të krishterë, janë si lulëzimet në pranverë. Ka shumë lule të çelura në pemë dhe të gjitha duken të bukura, por shpejt shumë nga ato lule do të thahen, do

të bien dhe do të kalben. Për një periudhë kohe, ato duken aq të bukura sa të gjitha lulet e tjera të çelura, dhe aroma e tyre është shumë e ëmbël. Ne nuk mund t'i dallojmë lulet të cilat do të japin fryt, nga ato që do të thahen dhe do të vdesin. Vetëm pasi ndodh kjo, ne mund ta dallojmë ndryshimin, kur disa kanë rënë, ndërsa të tjerat kanë sjellë fryte.

Njësoj është edhe në gjërat frymërore. Ne duhet të gjykojmë nga frytet, jo nga ngjyrat e bukura apo nga aroma e luleve të çelura. Njerëzit që deklarojnë se janë kthyer në besim, (si të thuash) duken të mirë, kanë një aromë 'të ëmbël' dhe japin dëshmi prekëse në lidhje me përvojën e tyre. Gjithsesi, e gjitha kjo mund të rezultojë në asgjë. *Të folurit nuk provon asgjë.* Ne duhet të gjykojmë nga frytet - nga rezultatet që zgjasin në jetët e njerëzve. (Madje edhe këtu ne nuk mund ta gjykojmë në mënyrë të pagabueshme, por mënyra se si jetojnë të krishterët e deklaruar, është prova *më e mirë* që ne mund të kemi për sinqeritetin dhe për shpëtimin e tyre).

Disa sjellin argumente si më poshtë: 'Nëse ndiej një dashuri të fortë të krishterë për një të krishterë tjetër, duhet ta ketë prodhuar Fryma e Shenjtë këtë dashuri. Por Fryma e Shenjtë nuk mund të bëjë gabime. Nëse Fryma e Shenjtë e prodhon këtë dashuri, ai duhet ta dijë se personi tjetër është një i krishterë i vërtetë.'

Ky argument është tërësisht i pavërtetë. Zoti na ka urdhëruar të duam si të krishterë, *të gjithë ata që bëjnë një deklaram të besueshëm të besimit të Krishti.* Pra dashuria e fortë e një të krishterë për tjetër të krishterë të deklaruar thjesht provon që Fryma e Perëndisë na aftëson t'i bindemi urdhërimeve të Perëndisë. Nuk provon se i krishterë i deklaruar, të cilin e duam, është një i krishterë i vërtetë.

Sidoqoftë, Bibla nuk njeh asgjë rreth idesë, që ne mund ta gjykojmë gjendjen frymërore të një personi tjetër nga dashuria që ne ndiejmë për të. Jo vetëm që kjo ide nuk paraqitet në Bibël, por ajo është në kundërshtim me atë që mëson Bibla. Fjala e Perëndisë mëson qartë se asnjë njeri nuk mund të jetë 100 përqind i sigurtë për gjendjen e zemrës së një personi tjetër në raport me Perëndinë. Pali tha, 'Por Jude është ai që është i tillë përbrenda dhe rrethprerja është ajo e zemrës, në frymë dhe jo në shkronjë; lavdërimi nuk buron nga njerëzit, por nga Perëndia' (Romakëve 2:29). Nga kjo shprehje e fundit, 'lavdërimi i të cilëve nuk është nga njerëzit por nga Perëndia,' Pali mëson se njeriu nuk mund të gjykojë nëse një njeri është një Jude 'përbrenda'. Njerëzit mund ta shohin nga shenjat e jashtme që një njeri është një Jude, së jashtmi, por vetëm Perëndia mund të shikojë në brendësinë e një personi.

Pali mëson të njëjtën të vërtetë te 1 Korintasve 4:5: 'Prandaj mos gjykoni asgjë para kohe derisa të vijë Zoti, që do të nxjerrë në dritë gjërat e fshehta të errësirë dhe të do të shfaqë këshillat e zemrave; dhe atëherë secili do të ketë lavdërimin e vet nga Perëndia.'

Natyrisht, do të tregoheshim shumë arrogante, po të mendonim se *ne* mund t'i gjykojmë zemrat e njerëzve, kur apostujt nuk mendonin se mundeshin.

PJESA 3

Shenjat dalluese të ndjenjave të vërteta frymërore

Shënime hyrëse

Tani do të përmend disa nga gjërat të cilat mund të dallojnë ndjenjat e vërteta shpirtërore nga llojet e tjera të ndjenjave. Së pari, sidoqoftë, dua të parashtoj direktivat vijuese:

(i). Unë nuk do të ndihmoj askënd që të dallojë pagabueshmërisht midis ndjenjave të vërteta dhe atyre të rreme të *njerëzjit e tjerë*. Tashmë i kam dënuar këto tentativa si arrogante. Për sa i takon gjykimit të të tjerëve, Krishti na ka dhënë mjaft rregulla për sigurinë tonë, që të na parandalojnë, që të largohemi nga udha e drejtë. Gjithashtu, Ai na ka dhënë shumë rregulla në Shkrim, të cilat udhëheqësit e kishës do t'i gjejnë të dobishme për të këshilluar anëtarët e kishës, për gjendjen e tyre shpirtërore. Gjithsesi, Perëndia nuk na ka dhënë aftësinë që të bëjmë një ndarje të pagabueshme midis deleve dhe dhive në mes të krishterëve të deklaruar. Ai e ka mbajtur këtë pushtet vetëm për veten e Tij.

(ii). Unë nuk do t'u ofroj ndihmë të krishterëve, të cilët janë ftohur shpirtërisht, për të gjetur siguri për shpëtimin e tyre. Tashmë e kemi trajtuar që nuk është plani i Perëndisë që të krishterë të tillë ta kenë sigurinë. Zoti nuk do që ata të jenë të sigurtë për shpëtimin e tyre, përveç nëse dalin nga gjendja e ftohtësisë shpirtërore. Ne fitojmë siguri, jo dhe aq nga *vetë-ekzaminimi*, sa nga *veprimet*. Apostulli Pjetër thotë që ta bëjmë thirrjen dhe zgjedhjen tonë të sigurt, pikë së pari jo nga vetë-ekzaminimi, por duke i shtuar besimit tonë përsosmërinë morale, diturinë, vetëkontrollin, qëndrueshmërinë, perëndishmërinë, mëshirën, dashurinë vëllazërore dhe dashurinë (2 Pjetri 1:5-7). Pra i krishteri i ftohur shpirtërisht, duhet t'i zbatojë mësimet e Pjetrit, në vend që të presë ndihmë për të ditur në lidhje me shpëtimin e tij, ndërkohë që ai vazhdon në po atë gjendje të ftohtësisë shpirtërore.

(iii). Askush nuk duhet të presë që të gjejë rregulla të cilat do t'i bindin hipokritët të mashtrohen nga zbulesa të përfytyruara dhe ndjenja të rreme, të cilat janë të vendosura në një bindje të rreme. Hipokritë të tillë janë kaq të vetësigurt për urtësinë e tyre dhe kaq të verbuar nga një vetë-drejhtësi e cekët që e maskon veten si përlulesi, sa që shpesh ata duken sikur janë më shumë se të penduar. Sidoqoftë, këto rregulla do të jenë të dobishme për të bindur hipokritët e llojeve të tjera dhe gjithashtu edhe të krishterët e vërtetë që kanë pleksur ndjenjat e rreme me ato të vërteta.

1. Ndjenjat e vërteta frymërore rrjedhin nga një ndikim frymëror, mbinatyror dhe hyjnor në zemër

Dhiata e Re i quan të krishterët njerëz *frymëror*, në kontrast me njerëzit që janë *thjesht të zakonshëm*. 'Dhe njeriu natyror nuk i rrok gjërat që janë të Frymës së Shenjtë; sepse për të janë marrëzi dhe nuk mund t'i njohë; sepse ato gjykojnë frymërisht. Por njeriu që është frymëror gjykon çdo gjë' (1 Korintasve 2:14-15). Gjithashtu bën një dallim midis njerëzve frymëror dhe atyre të *mishit*. 'Dhe unë, o vëllezër, nuk munda t'ju flas si njerëz frymëror, por ju fola si njerëz të mishit, - domethënë, atyre që ishin të pashenjtëruar në një shkallë të madhe' (1 Korintasve 3:1). Fjalët 'natyrorë' dhe 'të mishit' në këto vargje kanë kuptimin të pashenjtëruar dhe që nuk e kanë Frymën. Atëherë, 'frymërorë' do të thotë të shenjtëruar nga Fryma e Shenjtë.

Ashtu siç Shkrimi i quan të krishterët frymërorë, në të njëjtën mënyrë, gjejmë në Shkrim të përshkruara gjithashtu disa cilësi dhe parime. Ne lexojmë ‘të një mendje frymërore’(Romakëve 8:6-7), ‘të kuptuarit shpirtëror’(Kolosianëve 1:9), dhe ‘bekime shpirtërore’(Efesianëve 1:3).

Fjala ‘frymërore’ nuk i referohet në të gjitha vargjet shpirtit të njeriut. Një cilësi nuk është frymërore thjesht sepse ekziston te fryma e njeriut në krahasim me trupin e tij. Shkrimi i quan disa cilësi ‘të mishit’ ose ‘trupore’, edhe pse ato janë në shpirtin e njeriut. Për shembull, Pali e përshkruan krenarinë, vetë-drejtesinë dhe besimi në urtësinë e vet si ‘mishore’ (Kolosianëve 2:18), edhe pse të gjitha këto cilësi ekzistojnë te shpirti i njeriut.

Dhiata e Re përdor fjalën ‘frymëror’ për t’iu referuar Frymës së Shenjtë, Personi i Tretë i Trinisë. *Të krishterët* janë frymërorë, sepse ata kanë lindur nga Fryma e Zotit dhe sepse Fryma jeton brenda tyre. *Gjërat* janë frymërore për shkak të marrëdhënies së tyre me Frymën e Shenjtë. –‘Për këto edhe flasim, po jo me fjalë të mësuara nga dituria njerëzore, por të mësuara nga Fryma e Shenjtë, duke i krahasuar gjërat frymërore me fjalë frymërore. Dhe njeriu natyror nuk i rrok gjërat që janë të Frymës së Shenjtë.’ (1 Korintasve 2:13).

Perëndia u jep të krishterëve Frymën e Shenjtë, në mënyrë që Fryma të jetojë brenda tyre dhe t’i ndikojë zemrat e tyre si një burim jete dhe veprash. Pali tha që të krishterët jetojnë nga Krishti që jeton në ta (Galatasve 2:20). Krishti nëpërmjet Frymës së Tij, jo vetëm që *është* në ta, por *jeton* brenda tyre; ata jetojnë nga jeta e Tij. Të krishterët, jo vetëm që pinë ujin e gjallë, por ky ujë i gjallë bëhet një burim për shpirtat e tyre duke sjellë jetë të përvetshme dhe frymërore (Gjoni 4:14). Ujthi i hardhisë së vërtetë nuk derdhet te ata si një kupë, por në degë të gjalla, ku ai bëhet një burim jete. (Gjoni 15:5). Prandaj Shkrimi i quan të krishterët ‘frymërorë’, sepse Perëndia e lidh Frymën e Tij me ata në këtë mënyrë.

Fryma e Perëndisë mund t’i ndikojë dhe i ndikon njerëzit natyrorë; shikoni Numrat 24:2; 1 Samueli 10:10; Hebrenjve 6:4-6. Sidoqoftë, në këto raste, Perëndia nuk e jep Frymën e Tij si një burim i jetës shpirtërore. Nuk ekziston asnjë bashkim midis Frymës së Perëndisë dhe njeriut natyror. Unë mund ta ilustroj këtë si më poshtë: drita mund të shkëlqejë *mbi* një objekt të zi shumë të errët, por në qoftë se drita nuk do ta bënte objektin të çlironte dritë, askush nuk do ta quante atë objekt të shndritshëm. Pra, kur Fryma e Shenjtë vepron vetëm *mbi* shpirtin, por nuk bëhet burim i jetës shpirtërore *përbrenda* Tij, ai shpirt nuk është bërë frymëror.

Arsyja kryesore pse Shkrimi i quan të krishterët dhe virtytet e tyre ‘frymërore’ është kjo: Fryma e Shenjtë, brenda të krishterëve, prodhon rezultate të cilat janë në harmoni me natyrën e vërtetë të Frymës.

Shenjtëria është natyra e Frymës së Perëndisë; prandaj Shkrimi e quan atë Fryma e Shenjtë. Ashtu siç nxehtësia është natyra e zjarrit, shenjtëria është bukuria dhe ëmbëlsia e natyrës hyjnore dhe është thelbi i Frymës së Shenjtë. Kjo Frymë e shenjtë jeton në zemrat e besimtarëve si një burim jete, duke vepruar brenda tyre dhe duke u dhënë atyre veten e Tij në natyrën e Tij hyjnore dhe të ëmbël të shenjtërisë. Ai e bën shpirtin që të marrë pjesë në bukurinë shpirtërore të Perëndisë dhe në gëzimin e Krishtit, në mënyrë që besimtari të ketë bashkësi *me* Atin dhe *me* Birin, duke marrë pjesë *në* Frymën e Shenjtë. Kështu që jeta shpirtërore në zemrat e besimtarëve ka të njëjtën natyrë si shenjtëria e Perëndisë, por pafundësisht më e pakët në nivel. Është si dielli që shkëlqen mbi një diamant. Shkëlqimi i diamantit është i njëjtë në natyrë me shkëlqimin e diellit, por në një masë më të vogël. Kjo është ajo që Krishti thotë te Gjoni 3:6, ‘ç`ka lindur nga Fryma është frymë’. Natyra e re të cilën e krijon Fryma e Shenjtë, është e njëjtë në natyrë me Frymën që e krijoi atë; prandaj Fjala e quan atë ‘natyra frymërore’.

Kjo është e vërtetë vetëm te të krishterët e vërtetë, Fryma punon në këtë mënyrë vetëm tek ata. Juda i përshkruan njerëzit me ‘mendje mishore’ –‘që s’e kanë Frymën’ (Juda 19). Pali thotë që vetëm të krishterët e vërtetë e kanë Frymën e Shenjtë brenda tyre; dhe ‘Në qoftë se ndokush nuk e ka Frymën e Krishtit, ai nuk i përket Tij’(Romakëve 8:9). Të kesh Frymën e Shenjtë është një shenjë e sigurt e të qenit në Krishtin, sipas Gjonit. ‘Nga kjo e dimë që ne banojmë në të dhe Ai në ne, sepse Ai na ka dhënë Frymën e Tij’ (1 Gjoni 4:13). Përkundrazi, një njeri natyror nuk ka përvojë në gjërat frymërore; bisedat për gjëra të tilla janë një budallallëk për të, sepse ai nuk e di se ç’do të thonë gjëra të tilla. ‘Dhe njeriu natyror nuk i rrok gjërat që janë të Frymës së Shenjtë; sepse për të janë marrëzi dhe nuk mund t’i njohë; sepse ato gjykohen frymërisht’ (1 Korintasve 2:14). Vetë Jezusi ka mësuar që bota jobesimtare nuk ka njohuri mbi Frymën e Shenjtë: ‘Frymën e së vërtetës, të cilën bota nuk mund ta marrë, sepse as nuk e sheh as nuk e njeh;’ (Gjoni 14:17).

Kaq mjafton pra, për të kuptuar që rezultatet që Fryma e Shenjtë sjell te besimtarët e vërtetë, janë të ndryshme nga gjithçka që mund të prodhojnë fuqitë natyrore njerëzore. Pikërisht kjo ishte ajo që doja të thoja, kur thashë që ndjenjat e vërteta frymërore rrjedhin nga ndikime *mbinatyrore*.

Nga kjo del se të krishterët kanë një perceptim të ri të brendshëm ose ndjesi në mendjet e tyre krejt të ndryshme në natyrën e vet, nga gjithçka që kanë përjetuar para se të ktheheshin në besim. Është si të thuash një ndjesi e re frymërore për gjërat frymërore. Kjo ndjesi është e ndryshme nga të gjitha ndjesitë natyrore, ashtu si shqisa e shijimit nga ajo e të shikuarit, të dëgjuarit, të nuhaturit dhe të prekurit. Nga kjo ndjesi e re frymërore, i krishteri percepton diçka ndryshe nga çdo gjë që percepton njeriu natyror; është si ndryshimi midis thjesht të shohësh mjaltin dhe të shijosh në të vërtetë ëmbëlsinë e tij. Ja përse Shkrimi shpesh e krahason punën e ripërtëritjes së Frymës me dhënien e një shqisë të re - si shikim të verbrit, dëgjim të shurdhit. Dhe për shkak se kjo ndjenjë frymërore është më e shkëlqyer dhe më e lartë se çdo ndjenjë tjetër, Shkrimi e krahason dhuratën e vet me ringjalljen e të vdekurit dhe me një krijesë të re.

Shumë njerëz e ngatërrojnë këtë ndjesi të re shpirtërore me imagjinatën, por është plotësisht e ndryshme nga imagjinata. Imagjinata është një aftësi e zakonshme për të gjithë. Ajo na krijon mundësinë që të kemi ide të shikimeve, të tingujve, të aromës, dhe të gjërave të tjera, edhe kur ato nuk janë të pranishme. Megjithatë njerëzit e ngatërrojnë përfytyrimin me ndjenjën frymërore, në këtë mënyrë. Disa njerëz kanë në mendjet e tyre ide të ngulitura të një drite të ndritshme; ata e quajnë këtë një zbulësë frymërore të lavdisë së Perëndisë. Disa përfytyrojnë imazhe të gjalla të Krishtit të kryqëzuar dhe që derdh gjak në kryq; ata e quajnë këtë një pamje frymërore të Krishtit të kryqëzuar. Disa e shohin Krishtin që u buzëqesh atyre, me krahët e Tij të hapura për t’i përqaftuar; e këtë e quajnë një zbulësë të hirit dhe të dashurisë së Krishtit. Të tjerë kanë disa ide të gjalla të parajsës dhe të Krishtit në fronin e Tij, dhe radhë të shndritshme engjëjsh dhe shenjtorësh, dhe e konsiderojnë këtë sikur qielli iu është hapur atyre. Të tjerë kanë ide të tingujve dhe zërave, mbase duke u cituar Shkrimin; ata e quajnë këtë, dëgjimi i zërit të Krishtit në zemrat e tyre, ose të kesh dëshminë e Frymës së Shenjtë.

Megjithatë nuk ka asgjë hyjnore apo frymërore në këto përvoja. Ato janë thjesht ide përfytyruese të gjërave të jashtme një dritë, një njeri, një kryq, një fron, një zë. Këto ide të imagjinatës nuk janë frymërore në natyrën e tyre. Një njeri natyror mund të ketë përfytyrime të gjalla të formave të ndryshme, të ngjyrave dhe të tingujve. Ideja imagjinare e një shkëlqimi të jashtëm dhe e lavdisë së Perëndisë, nuk është më e mirë se sa idea e lavdisë së jashtme të Krishtit, që do të marrin miliona jobesimtarë të dënuar në Ditën e Gjykimit. Një përfytyrim mendor i Krishtit të varur në kryq nuk është më i mirë, nga ajo që judenjtë jo frymërorë

kishin, kur qëndruan rreth kryqit dhe e panë Krishtin me sytë e tyre fizikë. Mendoni pak për këtë. A është një pikturë e Krishtit, në imagjinatën e një personi, ndopak më e mirë se ideja e Krishtit, të cilët katolikët romakë e marrin nga pikurat dhe nga statujat e tyre idhujtare për të? A janë ndjenjat, që frymëzojnë këto ide përfytyruese, ndopak më të mira se ajo që katolikët e paditur ndiejnë kur i adhurojnë këto piktura dhe statuja?

Këto ide përfytyruese janë kaq larg nga të qenit frymërore në natyrë, saqë satani mund t'i krijojë ato fare lehtë. Nëse ai mund t'u sugjerojë *mendime* njerëzve, ai mund t'u sugjerojë edhe *figura*. Ne e dimë nga Dhiata e Vjetër që profetët e rremë kishin ëndrra dhe vizione nga frymërat e rreme; shikoni Ligji i përtërirë 13:1-3, 1 Mbretërve 22:21-23, Isaia 28:7, Ezekieli 13:1-9, Zakaria 13:2-4. Dhe nëse satani mund të prekë mendjen me këto ide të përfytyruara, ato nuk mund të jenë dëshmi që Perëndia është në punë.

Edhe nëse Perëndia do t'i sillte këto ide në mendjen e dikujt, kjo nuk do të provonte asgjë për shpëtimin e atij personi. Kjo del qartë nga shembulli i Balaamit në Shkrim. Perëndia nguliti një imazh të qartë dhe të gjallë të Jezus Krishtit në mendjen e Balaamit, ndërkohë që ylli ngrihet nga Jakobi dhe skeptri ngrihet nga Izraeli. Balaami e përshkruan këtë përvojë si më poshtë: 'Kështu thotë ai që dëgjon fjalët e Zotit, që njeh shkencën e të Lartit, që sodit vizionin e të Plotëfuqishmit, ai që bie por syçelë. Unë e shikoj atë, por jo tani; unë e sodis, por jo afër: një yll do të dalë nga Jakobi dhe një skeptër do të ngrihet nga Izraeli' (Numrat 24:15-17). Balaami e pa Krishtin në një vizion, por nuk kishte njohuri shpirtërore për Krishtin. Ai ishte i pashpëtuar, pavarësisht nga ky imazh i Shpëtimtarit, që ishte dhënë në mendjen e tij nga Perëndia.

Ndjenjat që lindin nga idetë në imagjinatë nuk janë frymërore.. Ndjenjat frymërore mund t'i krijojnë këto ide, veçanërisht te njerëzit me mendje të dobët, por idetë në imagjinatë nuk mund të prodhojnë ndjenja frymërore. Ndjenjat frymërore mund të rrjedhin vetëm nga çështje frymërore, nga Fryma e Shenjtë që na jep neve kuptim frymëror të të vërtetës frymërore. Gjithsesi, ideja mendore e një vështrimi ose e një zëri nuk është frymërore në natyrën e vet. Është diçka që, si besimtarët, ashtu edhe jobesimtarët mund ta provojnë, përdërisa imagjinata është një aftësi *natyrale* që e ka çdokush. E megjithatë, nuk është ndonjë çudi që ide fetare imagjinuese shpesh nxisin ndjenja *të natyrshme* në një shkallë të lartë. Çfarë tjetër duhet të presim, kur personi që i ka këto ide beson se ato janë zbulesa hyjnore dhe janë shenja të hirit të Perëndisë? Patjetër ai bëhet entuziast!

Pikërisht këtu mund të themi diçka për dëshminë e Frymës së Shenjtë në shpirtin tonë, që ne jemi fëmijët e Perëndisë (Romakëve 8:16). Kam vënë re se ka shumë persona që e keqkuptojnë këtë. Ata mendojnë se dëshmia e Frymës është një zbulesë e menjëhershme e faktit që ata janë fëmijët e birësuar të Perëndisë. Është sikur Zoti u ka folur atyre së brendshmi me një lloj zëri a përshtypje të fshehtë, duke i siguruar, që Ai është Ati i tyre.

Është fjala 'dëshmi', ajo që i keq-udhëheq këta njerëz për ta menduar këtë. Kur Shkrimi thotë që Perëndia 'dëshmon', ata supozojnë se kjo do të thotë që Zoti drejtpërdrejtë pohon ose e zbulon të vërtetën. Një shikim më i kujdesshëm në Shkrim tregon që kjo është e pasaktë. Duke 'dëshmuar' ose 'duke dalë dëshmitar', shpesh Dhiata e Re do të thotë, *të paraqesësh evidenca prej së cilave një gjë vërtetohet që mund të jetë e vërtetë*. Për shembull, te Hebrenjtë 2:4, lexojmë 'ndërsa Perëndia dëshmonte për të me anë shenjash e mrekullish, me vepra të ndryshme të fuqishme dhe me dhurata të Shpirtit të Shenjtë'. Këto shenja, çudira, mrekulli dhe dhurata janë quajtur dëshmia e Perëndisë, jo sepse ato ishin pohime, por sepse ishin prova dhe vërtetime. Përsëri, ne kemi vargun 1 Gjoni 5:8, ku Gjoni thërret dëshmia e 'ujit dhe gjakut'. Uji dhe gjaku nuk mbrojtën ndonjë gjë, por ato ishin prova. Akoma, puna e providencës së Zotit në shira dhe stina të frytshme janë 'dëshmi' të mirësisë së Perëndisë që do të thotë se ato janë prova të këtyre gjërave (Veprat e Apostujve 14:17).

Kur Pali flet për dëshminë e Frymës së Shenjtë në Frymën tonë që jemi bij të Perëndisë, ai nuk do të thotë që Fryma na thotë disa këshilla ose zbulesa të mbinatyrshme. Vargjet e mëposhtëm tregojnë atë që Pali do të thotë: ‘Sepse të gjithë ata që udhëhiqen nga Fryma e Perëndisë janë bij të Perëndisë. Sepse ju nuk keni marrë një frymë robërie, që të keni përsëri frikë, po keni marrë frymën e birërisë, me anë të së cilës ne thërrasim: Aba, o Atë! Vetë Fryma i dëshmon frymës sonë se ne jemi bij të Perëndisë’ (Romakëve 8:14-16). Kjo do të thotë që Fryma e Shenjtë na jep *prova* se jemi fëmijë të Perëndisë, duke banuar në ne, duke na udhëhequr dhe duke shkaktuar që ne të kemi prirjen të sillemi ndaj Zotit si fëmijët e një ati.

Pali flet për dy shpirtra, shpirti i skllavërisë, i cili është frikë, dhe shpirti i birërisë, i cili është dashuri. Shpirti i skllavërisë punon nga frika. Skllavi e ka frikë dënimin, por dashuria thërret, ‘Aba! Atë!’ dhe krijon mundësinë që një njeri të shkojë te Zoti dhe të sillet si fëmija i Tij. Në këtë dashuri fëmijërore për Perëndinë, besimtari shikon dhe e ndien unitetin e shpirtit të tij me Perëndinë. Nga kjo ai është i siguar që është fëmija i Perëndisë. Ndaj dëshmia e Frymës së Shenjtë nuk është ndonjë pëshpërimë frymërore apo ndonjë zbulësë e menjëhershme. Është efekti i shenjtë i Frymës së Zotit në zemrat e besimtarëve, që i drejton ata te dashuria për Perëndinë, të urrejnë mëkatin dhe të ndjekin shenjtërinë. Ose, ashtu siç e thotë Pali: ‘sepse, po të rroni sipas mishit, ju do të vdisni; por, nëse me anë të Frymës i bëni të vdesin veprat e trupit, ju do të rroni’ (Romakëve 8:13).

Kur Pali thotë që Fryma e Shenjtë i dëshmon Frymës *sonë*, ai nuk do të thotë që janë dy dëshmi të pavarura. Ai do të thotë që ne, nëpërmjet Frymës sonë, marrim dëshminë e Frymës së Perëndisë. Kjo do të thotë: fryma jonë shikon dhe deklaron provën e birësimin tonë, të cilin Fryma e Shenjtë e prodhon në ne. Fryma jonë është pjesë e jona dhe Shkrimi diku tjetër e quan zemra (1 Gjonit 3:19-21) dhe ndërgjegjia (2 Korintasve 1:12).

Nga mendimi se dëshmia e Frymës së Shenjtë është një lloj zëri i brendshëm, një sugjerim ose deklaratë nga Perëndia për njeriun, që ai është i dashur, i falur, i zgjedhur, e kështu me radhë, ka rezultuar dëm i tmerrshëm. Sa ndjenja aktive, por të rreme, kanë rrjedhur nga ky iluzion! Kam frikë se turma të tëra kanë shkuar në ferr të mashtruar prej kësaj. Kjo është arsyeja përse i kam kushtuar kaq vëmendje trajtimit të kësaj teme.

2. Objekti i ndjenjave frymërore është dashuria për gjërat frymërore, jo interesi ynë

Me këtë që them, nuk dua të përjashtoj të gjithë vetes-interesin nga ndjenjat shpirtërore, por dua të them që vendi i tij është dytësor. Objekti parësor i ndjenjave frymërore është epërsia dhe bukuria e gjërave frymërore ashtu siç janë në vetvete, jo lidhja që kanë me interesin për vetveten.

Disa njerëz thonë që e gjithë dashuria rrjedh nga dashuria për veten. ‘Është e pamundur’, thonë ata, ‘që të gjithë njerëzit, ta duan Perëndinë pa dashuri për vetveten, duke qenë se dashuria për vetveten është rrënja e saj’. Sipas atyre, kushdo që e do Perëndinë dhe dëshiron bashkësi me Zotin dhe lavdinë e Zotit, i dëshiron këto gjëra vetëm për hir të lumturisë së tij personale. Pra dëshira për lumturinë e një personi (dashuria për veten), shtrihet në rrënjën e dashurisë për Perëndinë. Gjithsesi, ata që e thonë këtë, duhet të pyesin veten, *ose* një person e vendos lumturinë e tij në bashkësi me Perëndinë dhe me lavdinë e Perëndisë. Me siguri, ky është efekti i dashurisë për Zotin. Një person duhet ta dojë Perëndinë përpara se të lidhë bashkësi me Të dhe me lavdinë e Tij, si lumturinë e tij personale.

Natyrisht ka një lloj dashurie për një person tjetër, e cila rrjedh nga dashuria për vetveten. Kjo ndodh kur gjëja e parë që e tërheq dashurinë tonë për një person është hiri që ai tregon

ndaj nesh ose një dhuratë që na bën. Në këtë rast, dashuria për vetveten sigurisht shtrihet në rrënjën e dashurisë për tjetrin. Është krejtësisht ndryshe kur gjëja e parë që e tërheq dashurinë tonë për një person tjetër është vlerësimi i cilësive të ai person, cilësi që janë të dashura dhe të bukura në vetvete.

Dashuria për Zotin e cila rrjedh para së gjithash nga dashuria për vetveten nuk mund të jetë frymërore në natyrë. Vetë-dashuria është një parim krejtësisht i natyrshëm. Ekziston në zemrat e djajve ashtu sikurse edhe të engjëjve. Pra, asgjë nuk mund të jetë frymërore nëse është thjesht pasojë e vetë-dashurisë. Krishti flet në lidhje me këtë të Luka 6:32, 'Por po t'i doni ata që ju duan, ç' meritë do të keni nga kjo? Sepse edhe mëkatarët i duan ata që i duan'.

Shkaku më i thellë i dashurisë së vërtetë për Zotin është *dashuria supreme e natyrës së Perëndisë*. Kjo është e vetmja gjë e arsyeshme për të menduar. Ajo që e bën një njeri ose një krijesë të bukur është kryesisht përsosmëria e tij. Natyrisht, e njëjta gjë, është e vërtetë edhe për Perëndinë. Natyra e Perëndisë është përsosmëri e pafund; bukuria e pakufi; shkëlqim dhe lavdi në vetvete. Si mund ta duam siç duhet përsosmërinë dhe bukurinë e Perëndisë, nëse nuk i duam ato, për hir të atyre që janë në vetvete? Njerëzit, dashuria e të cilëve për Perëndinë bazohet në përfitim për veten nga Perëndia, nisen nga fundi i gabuar. Ata e vlerësojnë Zotin vetëm nga këndvështrimi i interesit të tyre personal. Ata dështojnë në vlerësimin e lavdisë së pafund të Perëndisë, që është burimi i gjithë mirësisë dhe dashurisë.

Vetë-dashuria e natyrshme mund të prodhojë shumë ndjenja kundrejt Perëndisë dhe Krishtit, ndërkohë që nuk ka ndonjë vlerësim të bukurisë dhe lavdisë së natyrës hyjnore. Për shembull, vetë-dashuria mund të prodhojë vetëm një mirënjohje të natyrshme ndaj Perëndisë. Kjo mund të ndodhë nëpërmjet ideve të gabuara rreth Perëndisë, sikur Ai të ishte i gjithi dashuri dhe mëshirë, dhe asnjë drejtësi shpaguese, ose sikur Zoti të donte një person për shkak se ai është i denjë për këtë. Për këto arsye, njerëzit mund të duan një Zot që ka dalë nga imagjinata e tyre, kur nuk kanë fare dashuri për Zotin e vërtetë.

Përsëri, vetë-dashuria mund të prodhojë një dashuri për Perëndinë nëpërmjet një mungese të bindjes për mëkat. Disa njerëz nuk kanë asnjë ide për ligësinë e mëkatit dhe asnjë ide për kundërshtimin e pafund dhe të shenjtë të Perëndisë ndaj mëkatit. Ata mendojnë se Zoti nuk ka standarde më të larta se ata! Prandaj ata kuptohen mirë me Të dhe ndiejnë një farë dashurie për Të, por janë duke dashur një Perëndi imagjinar, jo Zotin e vërtetë. Pastaj ka të tjerë, vetë-dashuria e të cilëve prodhon një farë dashurie për Zotin, thjesht për shkak të bekimeve materiale që kanë marrë nga providenca e Tij. As në këtë nuk ka asgjë frymërore!

Veç kësaj, njerëz të tjerë ndiejnë një dashuri të gjallë për Perëndinë, sepse ata besojnë me shumë forcë që Zoti i do *ata*. Pasi kanë kaluar në një trishtim të madh dhe frikë nga ferri, ata papritur arrijnë të besojnë që Zoti i do, që Zoti i ka falur mëkatet e tyre dhe i ka adoptuar si fëmijët e Tij. Kjo mund të ndodhë nëpërmjet një përshtypjeje ose në imagjinatat e tyre, ose nëpërmjet një zëri që u flet përbrenda, ose nëpërmjet ndonjë mënyre tjetër jo biblike. Dhe nëse ju i pyesni këta njerëz, nëse Zoti është i dashur dhe i përsosur në vetvete, ka mundësi të thonë po. Gjithsesi, e vërteta është se mendimi i tyre i mirë për Zotin mbështetet në bekimet e mëdha që ata imagjinojnë se i kanë marrë prej Tij. Ata e lejojnë Perëndinë që të jetë i dashur në vetvete, vetëm se i ka falur dhe i ka pranuar *ata*, i do *ata* kaq shumë dhe u ka premtuar se do t'i marrë me vete në qiell. Është e lehtë për ata ta duan Perëndinë dhe të thonë që Ai është i dashur, kur ata e besojnë këtë. Për një person egoist, gjithçka është e dashur, nëse e ndihmon interesin e tij në ndonjë mënyrë.

Dashuria e vërtetë frymërore rrjedh te të krishterët në një mënyrë krejtësisht ndryshe. Të krishterët e vërtetë nuk shikojnë së pari, që Zoti i do, dhe pastaj të zbulojnë që Ai është i dashur. Së pari ata shikojnë që Zoti është i dashur, që Krishti është i përsosur dhe i lavdishëm. Zemrat e tyre magjepsen së pari nga kjo pikëpamje e Perëndisë dhe dashuria për

Perëndinë rrjedh kryesisht prej këtij këndvështrimi. Dashuria e vërtetë fillon me Perëndinë dhe e do Perëndinë për hir të Atij. Vetë-dashuria fillon me vetveten dhe e do Zotin sipas interesit të vet.

Gjithsesi, unë nuk do të doja që ndokush të mendonte se e gjithë mirënjohja ndaj Perëndisë për bekimet e Tij është një gjë thjesht egoiste. Ekziston ajo që quhet mirënjohje frymërore. Mirënjohja e vërtetë frymërore ndryshon nga mirënjohja e vetë-interesit të thjeshtë në këto mënyra:

(i). Mirënjohja e vërtetë ndaj Perëndisë për bekimet e Tij rrjedh nga një dashuri për Zotin, ashtu siç Ai është në vetvete. I Krishteri e ka parë lavdinë e Perëndisë dhe kjo e ka magjepsur zemrën e tij. Prandaj zemra e tij bëhet e butë dhe preket me lehtësi kur ky Zot i lavdishëm i jep atij hir dhe bekime. Mund ta ilustruj këtë me një shembull nga jeta njerëzore. Nëse një njeri nuk ka dashuri për një person tjetër, ai akoma mund të ndiejë mirënjohje për disa vepra të mirësisë, që i janë bërë nga ai person. Megjithatë, kjo është e ndryshme nga mirënjohja e një personi ndaj një shoku të dashur, për të cilin zemra e tij tashmë ka një dashuri të madhe. Kur miqtë tanë na ndihmojnë, kjo e rrit dashurinë që tashmë ndiejmë për ta. Në të njëjtën mënyrë, një dashuri e Zotit për bukurinë dhe lavdinë e Tij na prin që ta duam edhe më shumë kur ky Zot madhështor na dhuron bekime. Kështu që ne nuk mund ta përjashtojmë këtë vetë-dashuri nga mirënjohja frymërore. 'Unë e dua Zotin, sepse Ai dëgjoi zërin tim dhe lutjet e mia (Psalmi 116:1). Sidoqoftë, dashuria jonë për atë që Zoti është, përgatit rrugën për mirënjohjen tonë për atë që Ai bën.

(ii). Në mirënjohjen frymërore mirësia e Perëndisë i prek zemrat e njerëzve, jo vetëm sepse i bekon *ata*, por sepse mirësia e Zotit është pjesë e lavdisë dhe e bukurisë së vetë natyrës së Perëndisë. Hiri i pashoq i Zotit i zbuluar në punën e shpengimit dhe që shkëlqen në fytyrën e Krishtit, është pafundësisht i lavdishëm në vetvete. I krishteri e shikon këtë lavdi dhe shkëlqen në të. Interesi i tij personal në punën e Krishtit, si një mëkatar që ka nevojë për shpëtim, e ndihmon të fokusojë mendjen e tij në të. Pikëpamja e mirësisë së Perëndisë, që vepron për shpengimin *e tij*, e bën atë t'i kushtojë të gjithë vëmendjen natyrës së lavdishme të mirësisë së Perëndisë. Pra vetë-dashuria bëhet shërbëtori i meditimit frymëror.

Disa njerëz mund të kundërshtojnë çdo gjë që kam thënë duke cituar 1 Gjonin 4:19, 'Ne e duam Atë, sepse Ai na deshi i pari.' Ata mendojnë që kjo do të thotë se *njoburia* jonë për dashurinë e Perëndisë për ne është e para që *na shkakton ne*, ta duam Zotin. Unë nuk jam dakord. Unë mendoj që Gjoni dëshiron të thotë diçka krejt tjetër. Ai e ka fjalën që dashuria jonë për Perëndinë është diçka krejt e ndryshme. Ai e ka fjalën që dashuria jonë për Perëndinë është diçka që Zoti e vendos në zemrat tona, si një shenjë e dashurisë *së Tij* ndaj nesh. Ne e duam atë, sepse Ai me hir i prin zemrat tona që ta duam Atë; dhe Ai e bën këtë për shkak të dashurisë së Tij të sinqertë dhe sovrane ndaj nesh, nëpërmjet të cilës, ai na zgjodhi përjetësisht për të qenë të dashur prej tij. Në këtë mënyrë, ne e duam atë sepse ai na deshi i pari. Është njëlloj si të thuash, 'Ne jemi të shpëtuar, sepse Ai na deshi ne, kur ne nuk kishim dashuri për Të'.

Unë e pranoj që ka mënyra të tjera, me të cilat ne e duam Zotin, për shkak se Ai na deshi i pari, por kjo duhet të drejtohet drejt një dashurie frymërore për Zotin, jo thjesht një dashuri egoiste. Për shembull, dashuria e Perëndisë për mëkatarët në Jezus Krishtin është një nga zbulimet kryesore të përsosmërisë së tij morale të lavdishme. Përsëri, dashuria e Perëndisë për një person të veçantë të zgjedhur, e zbuluar në kthimin në besim të atij personi, është një shpalosje e mrekullueshme e lavdisë së Perëndisë ndaj atij personi. Prandaj prodhon mirënjohje të shenjtë frymërore, siç e shpjeguar më lart. Në këtë mënyrë, ne e duam Perëndinë me një dashuri të shenjtë frymërore, sepse Ai na deshi i pari. Pse nuk duhet të

supozojmë, që te 1 Gjoni 4:19 flitet pikërisht për këtë lloj dashurie për Perëndinë, më tepër sesa për një dashuri të thjeshtë egoiste?

Deri tani, kam qenë duke diskutuar për *dashurinë* e të krishterit për Perëndinë. Çfarë kam thënë zbatohet njëlloj për *kënaqësinë* dhe *gëzimin* e të krishterit në Zotin. Kënaqësia frymërore në Zotin lind kryesisht nga bukuria dhe përsosmëria e Tij, jo nga bekimet që Ai na jep. Edhe mënyra e shpëtimit nëpërmjet Jezu Krishtit është e hirshme, kryesisht për shkak të shfaqjes së lavdishme të përsosmërisë së Perëndisë. Natyrisht, i krishteri gëzohet që Krishti është shpëtimtari i tij personal. Megjithatë, nuk është ky shkak më i thellë i këtij gëzimi.

Sa ndryshe është me të krishterët jo të vërtetë! Kur ata dëgjojnë për dashurinë e Perëndisë në dërgimin e Birit të Tij, për dashurinë e Krishtit që u shfaq në vdekjen për mëkatarët dhe për bekimet e mëdha që Krishti i bleu dhe ia premtoi popullit të Tij, ata mund të dëgjojnë më një kënaqësi të madhe dhe të ndihen shumë të ngazëlyer. Sidoqoftë, nëse ti e heton me vëmendje gëzimin e tyre, do të zbulosh se ata gëzohen sepse këto bekime janë *të tyre*; e gjithë kjo i ngazëllon *ata*. Ata edhe mund të gjejnë kënaqësi në doktrinën e të zgjedhurve, sepse kjo lajkaton vetë-dashurinë e tyre, për të menduar se ata janë të preferuarit e Perëndisë! Gëzimi i tyre është në të vërtetë një gëzim në vetet e tyre, jo një gëzim në Zotin.

Pra, në të gjitha gëzimet të krishterëve jo të vërtetë, sytë e tyre janë mbi vetveten. Mendjet e tyre janë të zëna me përvojat e tyre, jo me lavdinë e Perëndisë apo me bukurinë e Krishtit. Ata mendojnë vazhdimisht: 'Çfarë përvoje e mirë është kjo! Çfarë zbulesa të mrekullueshme që po marr!' Çfarë historie të bukur që kam tani për t'u treguar të tjerëve! Pra, ata i vendosin përvojat e tyre në vendin e Krishtit. Në vend që të gëzohen në bukurinë dhe në plotësinë e Krishtit, ata gëzohen në përvojat e tyre të mrekullueshme. Dhe kjo e shfaq veten në bisedat e tyre. Ata janë bisedues të mëdhenj për veten e tyre. I krishteri i vërtetë, kur ndihet shpirtërisht i ngrohtë dhe i gjallë, mezi pret të flasë për Perëndinë dhe Krishtin dhe të vërtetën e lavdishme të Ungjillit. Të krishterët e rremë janë plot me biseda për veten e tyre, përvojat e mrekullueshme që *ata* kanë patur, sa të sigurt janë që Zoti i do *ata*, sa të sigurt janë shpirtat *e tyre*, si e dinë që ata do të shkojnë në parajsë, etj.

3. Ndjenjat frymërore janë të themeluara në përsosmërinë morale të gjërave frymërore

Çfarë dua të them me 'përsosmëri morale të gjërave frymërore'? Nuk po i referohem asaj që i referohen shumë njerëz kur është fjala për 'parime morale'. Shumë njerëz e përdorin këtë fjalë për t'iu referuar thjesht zbatimit të jashtëm të detyrave. Të tjerë i referohen virtyeteve të pamotivuara frymërisht, të cilat mund të ketë një jobsimtar - ndershmëria, drejtësia, bujaria, etj. Kur unë flas për përsosmëri morale, e kam fjalën për atë lloj përsosmërie që i përket karakterit moral të Perëndisë. Me fjalë të tjera, e kam fjalën për *shenjtërinë* e Perëndisë. Shenjtëria e Perëndisë është shuma totale e përsosmërive të tij morale, drejtësisë së tij, të vërtetës dhe mirësisë. (Perëndia ka cilësi të tjera, si pushteti, njohuria, të qenit i përjetshëm, por ne nuk i quajmë këto veti *morale*, sepse ato nuk janë cilësi të *karakterit* të Perëndisë.)

Tashmë kam treguar se ndjenjat frymërore lindin nga dashuria për gjëra frymërore. Tani po hedh një hap më tej, dhe po deklaroj se kjo dashuri është një dashuri morale. Ajo çfarë pëlqen i krishteri i vërtetë për gjërat shpirtërore është shenjtëria e tyre. Ai e do Zotin për bukurinë e shenjtërisë së tij.

Unë nuk dua të them që të krishterët nuk shohin dashuri në pushtetin, në njohurinë dhe në përjetësinë e Perëndisë. Gjithsesi, ne i duam këto gjëra, për hir të shenjtërisë së Perëndisë. Pushteti dhe dituria nuk e bëjnë një qenie të dashur pa shenjtëri. Kush do të shikonte dashuri

te një njeri i lig, thjesht sepse ai do të kishte shumë pushtet dhe dituri? Është shenjtëria që i bën këto cilësi të tjera, të dashura. Urtësia e Perëndisë është e lavdishme, sepse është një urtësi e shenjtë, jo një dinakëri e ligë. Përjetshmëria e Perëndisë është e lavdishme, sepse është një përjetësi e shenjtë, jo një ligësi e pandryshueshme.

Prandaj dashuria për Perëndinë duhet të fillojë me gjetjen e kënaqësisë në shenjtërinë e Tij më tepër sesa në cilësitë e tjera. Është për shkak të shenjtërisë së Perëndisë që pjesa tjetër e qenies të Tij e përfiton bukurinë e vet. Ne nuk do të shohim asgjë të bukur në diturinë, në pushtetin dhe në përjetshmërinë e Perëndisë, ose në cilësitë e tjera të Tij, po të mos e shohim së pari në dashurinë e pastër të shenjtërisë së Tij.

Siç është shenjtëria bukuria e natyrës së Perëndisë, kështu është edhe bukuria e të gjitha gjërave shpirtërore. E bukura e Krishtërimit është se është një besim kaq i shenjtë. Bukuria e Biblës është shenjtëria e mësimëve të saj (Psalmi 19:7-10). Bukuria e Zotit tonë Jezus është shenjtëria e Personit të Tij – ‘Të Shenjtin’ (Veprat 3:14). Bukuria e Ungjillit është, se është një Ungjill i shenjtë, që shkëlqen nga bukuria e Perëndisë dhe e Jezus Krishtit. E bukura e parajsës është shenjtëria e saj e përsosur - ‘Qytet i tij i shenjtë’ (Zbulesa 21:10).

Më lart thashë se Zoti u jep të krishterëve një ndjesi të re frymërore. Tani mund të them ekzaktësisht çfarë shikon, çfarë ndien dhe çfarë shijon kjo ndjenjë frymërore. *Bukurinë e shenjtërisë*. Jobsimitarët nuk mund ta shikojnë këtë bukuri, por Fryma e Shenjtë i ka bërë të krishterët të vetëdijshëm për këtë.

Shkrimi na drejton te bukuria e shenjtërisë si objekti i vërtetë i oreksit frymëror. Ky ishte ushqimi i ëmbël i Zotit Jezus Krisht. Pastaj u tha atyre: ‘Unë kam një ushqim për të ngrënë të cilin ju s’e njihni. Ushpimi im është të bëj vullnetin e atij që më dërgoi dhe të kryej veprën e tij’ (Gjoni 4:32, 34). Pastaj ja ku është Psalmi 119, një nga pasazhet më të qarta në Shkrimin e Shenjtë për natyrën e besimit të vërtetë. Kremton Ligjin e Perëndisë, i cili e zbulon shenjtërinë e Tij. Deklaron nëpër të gjithë Biblën, që përsosmëria e këtij ligji është objekti kryesor i kësaj shijeje frymërore (për shembull, vargjet 14, 72, 103, 127, 131, 162). Ne gjejmë të njëjtën gjë te Psalmi 19 gjithashtu, ku psalmisti deklaron që ligjet e shenjta të Perëndisë janë ‘më të dëshirueshme se ari, po, më tepër se shumë ari i kulluar, më të ëmbla se mjalti, nga ai që del nga hojet’ (vargu 10).

Një person frymëror i do gjërat frymërore për të njëjtën arsye që një person jofrymëror i urren ato - dhe çfarë urren një person jofrymëror rreth gjërave të shenjta është pikërisht shenjtëria e tyre! Gjithashtu, është shenjtëria e gjërave të shenjta që një person frymëror dëshiron. Ne e shohim këtë te shenjtorët dhe te engjëjt në qiell. Ajo që i magjeps mendjet dhe zemrat e tyre është lavdia dhe bukuria e shenjtërisë së Perëndisë. Njeri i bërtiste tjetrit dhe i thoshte: ‘I Shenjtë, i shenjtë, i shenjtë është Zoti i ushtrive. Tërë toka është plot me lavdinë e tij’ (Isaia 6:3). ‘Dhe nuk pushojnë kurrë, as ditë as natë, duke thënë: I shenjtë, i shenjtë, i shenjtë është Zoti Perëndi, i Plotfuqishmi, që ishte, që është dhe që do të vijë!’ (Zbulesa 4:8). ‘Kush nuk do të të druajë, o Zot, dhe nuk do të lëvdojë emrin tënd? Sepse vetëm Ti je i Shenjtë’ (Zbulesa 15:4). Dhe siç është në qiell, ashtu do të jetë edhe në tokë. ‘Përlëvdoni Zotin, Perëndinë tonë, dhe bini përmbys përpara stolit të këmbëve të tij. Ai është i shenjtë’ (Psalmi 99:5).

Ne mund t’i provojmë dëshirat për parajsën sipas këtij parimi. A dëshirojmë të jemi aty për shkak të bukurisë së shenjtërisë së Perëndisë që shkëlqen atje, apo, dëshira jonë për qiellin, është bazuar mbi një dëshirë të thjeshtë për lumturinë tonë personale?

4. Ndjenjat frymërore rrjedhin nga të kuptuarit frymëror

Ndjenjat frymërore nuk janë ngrohtësi pa dritë. Ato rrjedhin nga ndriçimi frymëror. I krishteri i vërtetë *ndien*, sepse ai *shikon* dhe *kupton* diçka më shumë nga gjërat frymërore, se ç'kuptonte më parë. A i ka një këndvështrim më të mirë dhe më të qartë se ç'kishte më parë; ose merr një të kuptuar të freskët të të vërtetës së Perëndisë, ose rifiton një njohuri që dikur e kishte por, të humbur. 'Dhe për këtë lutem që dashuria juaj të teprojë gjithnjë e më shumë në njohuri dhe në çdo dallim' (Filipianëve 1:9) 'Edhe veshët njeriun e ri, që përtërihet në njohurinë sipas shembullit të atij që e krijoi' (Kolosianëve 3:10).

Në këtë pikë unë dua të theksoj që ekziston një ndryshim i madh midis njohurisë *doktrimore* dhe njohurisë *frymërore*. Njohuria doktrimore përfshin vetëm intelektin, por njohuria frymërore është një ndjesi e zemrës, nëpërmjet së cilës ne shohim bukurinë e shenjtërisë *në* doktrinën e krishtera. Njohuria frymërore gjithnjë përfshin intelektin dhe zemrën bashkë. Ne kemi nevojë të kuptojmë domethënien e një doktrine të Shkrimit me mendje dhe të shijojmë bukurinë e shenjtë të asaj domethënieje me zemrat tona.

Një person mund të ketë njohuri të thellë të doktrinave në mendjen e tij, e megjithatë mund të mos e shijojë bukurinë e shenjtërisë në ato doktrina. Ai e di intelektualisht në kokën e tij, por nuk njeh frymërisht në zemrën e tij. Njohuria e thjeshtë doktrimore mund të krahasohet me një person që e ka parë dhe e ka prekur mjaltin. Njohuria frymërore mund të krahasohet me një person që e ka provuar shijen e ëmbël të mjaltit në buzët e tij. Ai di shumë më tepër për mjaltin se sa një person që thjesht e ka parë dhe prekur atë!

Prandaj, një i kuptuar frymëror i Shkrimit nuk do të thotë të kuptuarit e shëmbëlltyrave të tij, llojeve dhe alegorive. Një person mund të dijë se si t'i interpretojë të gjitha këto, pa patur asnjë rreze të vetme të dritës frymërore në shpirtin e tij. 'Edhe sikur të kisha dhuntinë e profecisë, edhe të dija të gjitha misteret dhe mbarë shkencën, por të mos kisha dashuri, nuk jam asgjë' (1 Korintasve 13:2). 'Domethënia frymërore' e Shkrimit është ëmbëlsia hyjnore e të vërtetës së tij, jo interpretimi i saktë i pasazheve simbolike.

Përsëri, nuk do të ishte njohuri frymërore, nëse Zoti do t'ia zbulonte menjëherë vullnetin e Tij mendjeve tona nëpërmjet Frymës së Shenjtë. Një njohuri e tillë do të ishte akoma doktrimore, jo frymërore. Faktet rreth vullnetit të Perëndisë janë doktrina, po aq sa faktet rreth natyrës dhe veprave të Perëndisë. Pra ne do të ishim akoma duke u marrë me njohurinë e thjeshtë doktrimore, edhe madje do të supozonim se Zoti do t'ia zbulonte vullnetin e Tij drejtpërsëdrejti mendjeve tona. Zbulesa të menjëhershme nuk mund ta bëjnë njohurinë tonë frymërore, nëse nuk do të kuptonim bukurinë e shenjtë të vullnetit të Perëndisë.

Ekziston një gabim tjetër i zakonshëm në lidhje me të kuptuarin frymëror, që unë dua ta korrigjoj. Disa njerëz shpallin se Zoti u shfaq atyre vullnetin e Tij, duke u ngulitur një tekst nga Shkrimi në mendjet e tyre, shpesh një tekst për një personazh nga Bibla dhe për sjelljen e tij. Për shembull, një besimtar përpiqet të vendosë të shkojë ose jo në një vend të huaj, ku me shumë gjasa do të ndeshë shumë vështirësi dhe rreziqe. Fjala e Perëndisë për Jakobin te Zanafilla 46:4 vjen fuqimisht në mendjen tij: 'Unë do të zbres bashkë me ty në Egjipt dhe do të bëj që sigurisht të kthehesh.' Këto fjalë lidhem me Jakobin dhe sjelljen e tij por i krishteri i interpreton ato sikur po i drejtohen atij. Ai e interpreton 'Egjiptin' si vendin e huaj që ai ka në mendje dhe mendon se Zoti po i premton që do ta çojë atje dhe do ta kthejë në vendin e tij shëndoshë e mirë. Ai mund ta quajë këtë 'të kuptuar frymëror' të tekstit, ose që Fryma e Shenjtë po e përdor atë tekst tek ai.

Gjithsesi, nuk ka asgjë frymërore rreth kësaj. Të kuptuarit frymëror shikon çfarë është faktikisht në Shkrime; nuk nxjerr një kuptim të ri për Shkrimin. T'i nxjerrësh një kuptim të ri Shkrimit është një lloj si të bësh një Shkrim të ri. Kjo do të thotë t'i shtosh Fjalës së Perëndisë një praktikë që Perëndia e dënon (Fjalët e Urta 30:6). Kuptimi i vërtetë frymëror i Shkrimit

është kuptimi që kishte fillimisht kur Fryma e Shenjtë e frymëzoi në fillim. Kuptimi origjinal është ajo do ta kuptonin që të gjithë, po të mos ishin frymërisht të verbër.

Nuk ka dyshim se këto përvoja nxisin ndjenja të gjalla. Natyrisht njerëzit ndihen shumë të prekur kur mendojnë se Zoti po i udhëheq me anë të një teksti në këtë mënyrë, ose duke ua zbuluar drejtpërdrejt vullnetin e Tij atyre me anë të Frymës së Tij. Ajo që dua të them, gjithsesi, është kjo: asnjë nga këto përvoja nuk bazohet në një arsye ose shije të bukurisë së shenjtërisë së Perëndisë. Ndjenjat janë frymërore vetëm kur rrjedhin nga ky vështrim frymëror i dashurisë së shenjtërisë së Zotit. Nëse ndjenjat rrjedhin thjesht nga sugjerime të mendjes ose fjalët që vijnë në kokën tonë, nuk janë frymërore në natyrë.

Një pjesë e madhe e besimit të rremë në botë përbëhet nga këto përvoja dhe nga ndjenjat e rreme që këto përvoja ngjallin. Besimet jo të krishtera janë plot me to. Prandaj (fatkeqësisht), ekziston historia e Kishës. Këto përvoja magjepsin njerëzit, veçanërisht ata më pak inteligjentët; ata mendojnë që këto mbresa, vizione dhe tërheqje janë ajo me çfarë ka të bëjë i gjithë Krishtërimi. Kështu Satani, e transformon veten në një engjell drite, mashtron turma dhe e prish besimin e vërtetë. Udhëheqësit e kishave duhet të jenë vazhdimisht duke vigjiluar kundër këtyre iluzioneve, veçanërisht gjatë kohëve të rizgjimeve frymërore.

Para se të hidhemi në diçka tjetër, unë dua të bëj një gjë të qartë. Nuk dua që askush të keqkuptojë atë që kam thënë. Nuk po them që ndjenjat janë jofrymërore thjesht sepse ide imagjinare i shoqërojnë ato. Natyra njerëzore është e tillë që ne nuk mund të mendojmë shumë, pa patur ide imagjinare të ndonjë lloji. Megjithatë, nëse ndjenjat tona rrjedhin nga këto ide imagjinare, dhe jo nga njohuria frymërore, atëherë ndjenjat tona janë frymërisht të pavlera. Unë dua që njerëzit ta kenë të qartë këtë dallim në mendjet e tyre: *ide imagjinare mund të lindin nga ndjenjat frymërore, por ndjenjat frymërore nuk mund të lindin nga ide imagjinare*. Ndjenjat frymërore mund të burojnë vetëm nga njohuria frymërore, nga ndjesia e zemrës, e cila sheh bukurinë e shenjtërisë. Dhe nëse idetë imagjinare shoqërojnë një ndjenjë të vërtetë frymërore, ato nuk janë thelbësore për të, por janë një efekt anësor.

5. Ndjenjat frymërore sjellin një bindje për realitetin e gjërave hyjnore

Kujtoni Shkrimin në fillimin e këtij libri: ‘Të cilin, megjithëse ju nuk e keni parë, e doni, duke besuar në të, megjithëse tani nuk e shihni, dhe ngazëllohuni nga një hare e patregueshme dhe e lavdishme’ (1 Pjetri 1:8).

I krishteri i vërtetë ka një bindje të efektshme e të fortë për të vërtetën e ungjillit. Ai nuk lëkundet më midis dy mendimeve. Ungjilli pushon së qeni me dyshime apo ‘ndoshta e vërteta’, por bëhet i qëndrueshëm dhe i padiskutueshëm në mendjen e tij. Gjërat madhështore, frymërore, misterioze dhe të padukshme të Ungjillit e ndikojnë zemrën e tij si të realitete të fuqishme. Ai nuk ka thjesht një mendim që Jezusi është Biri i Perëndisë: Zoti i hap sytë për të *parë* që ky është realiteti. Ashtu si gjërat që Jezusi mëson për Perëndinë, vullnetin e Perëndisë, shpëtimin dhe parajsën, i krishteri gjithashtu e di që këto gjëra janë të vërteta të padyshimta. Prandaj ato kanë një ndikim praktik në zemrën e në sjelljen e tij.

Është e dukshme nga Shkrimi që të gjithë të krishterët e kanë këtë bindje për gjërat hyjnore. Unë do të përmend thjesht vetëm disa vargje nga shumë që ka Shkrimi: ‘Ai u tha atyre: Po ju, kush thoni se jam unë? Dhe Simon Pjetri duke u përgjigjur tha: Ti je Krishti, Biri i Perëndisë të gjallë. Dhe Jezusi duke përgjigjur u tha: I lumtur je ti, o Simon, bir i Jonas, sepse këtë nuk ta zbuloi as mishi as gjaku, por Ati im që është në qiej’ (Mateu 16:15-17). ‘Unë ia kam dëftuar emrin tënd njerëzve që ti m’i ke dhënë nga bota; ishin të tutë dhe ti m’i ke dhënë; dhe ata e kanë zbatuar fjalën tënde. Tani ata kanë njohur se të gjitha gjërat që ti më

ke dhënë vijnë prej teje, sepse ua kam dhënë atyre fjalët që ti më ke dhënë mua; dhe ata i kanë pranuar dhe kanë njohur se me të vërtetë unë dola nga ti, dhe kanë besuar se ti më ke dërguar' (Gjoni 17:6-8). 'Për këtë arsye unë po vuaj edhe nga këto gjëra, po nuk kam turp, sepse e di kujt i kam besuar dhe jam i bindur se ai është i zoti ta ruajë visarin tim deri në atë ditë' (2 Timoteut 1:12). 'Dhe ne njohëm dhe besuam në dashurinë që Perëndia ka për ne' (1 Gjoni 4:16).

Ka shumë përvoja fetare të cilat dështojnë për ta sjellë këtë bindje. Shumë të ashtuquajtura zbulesa janë *prekëse*, por jo *bindëse*. Ato nuk sjellin asnjë ndryshim të qëndrueshëm në sjelljen dhe në qëndrimin e një personi. Ekzistojnë njerëz që kanë përvoja të tilla, megjithatë në jetët e tyre të përditshme ata nuk veprojnë sipas ndikimit praktik të bindjes së realiteteve të pafundme të përjetshme. Ndjenjat e tyre ndizen për pak dhe vdesin përsëri, pa lënë pas ndonjë bindje të qëndrueshme.

Gjithsesi, le të supozojmë se ndjenjat fetare të një personi rrjedhin nga një bindje e fortë që Krishtërimi është i vërtetë. A janë ndjenjat e tij frymërore? Jo, jo domosdoshmërisht! Në fakt, ndjenjat e tij janë akoma jofrymërore, veç nëse bindja e tij është e *arsyeshme*. Kur them një '*bindje e arsyeshme*', e kam fjalën për një bindje të themeluar në prova të vërteta dhe në arsye të forta. Njerëz të besimeve të tjera mund të kenë një bindje të fortë të së vërtetës së besimeve të tyre. Shpesh ata e pranojnë fenë e tyre sepse prindërit, fqinjët dhe kombi i tyre e beson atë. Nëse një i krishterë i deklaruar, nuk ka baza të tjera për besimin përveç këtyre, feja e tij nuk është më e mirë se ajo e dikujt që beson thjesht në bazë të edukimit të tij. Nuk ka dyshim se e *vërteta* që i krishteri beson është më e mirë, por nëse *besimi* i tij në atë të vërtetë vjen nga edukimi i tij, atëherë besimi vetë është në të njëjtin nivel që kanë edhe njerëzit e feve të tjera. Ndjenjat që rrjedhin nga një besim i tillë nuk janë më të mira se ndjenjat fetare që gjenden në besimet e tjera.

Veç kësaj, le të supozojmë që besimi i një personi në Krishtërim nuk bazohet në edukimin e tij, por në arsyetime dhe argumente. A janë ndjenjat e tij frymërore tani? Përsëri, jo domosdoshmërisht. Ndjenjat jofrymërore mund të lindin edhe nga një besim i arsyeshëm. Besimi vetë duhet të jetë *frymëror*, ashtu sikurse edhe i arsyeshëm. Fakti është që argumente të arsyeshme, nganjëherë do ta bindin një person intelektualisht, që Krishtërimi është i vërtetë dhe megjithatë ai person mbetet i pashpëtuar. Simon magjistari besoi intelektualisht (Veprat e Apostujve 8:13), por ai mbeti 'në vrerin e hidhësisë dhe në prangat e paudhësisë (Veprat 8:23). Besimi intelektual, me siguri mund të sjellë ndjenja, si në rastin e demonëve, që 'besojnë dhe dridhen' (Jakobi 2:19), por ndjenja të tilla nuk janë frymërore.

Bindja frymërore e së vërtetës lind vetëm në një person frymëror. Vetëm kur Fryma e Perëndisë ndriçon mendjet tona për të kuptuar realitet frymëror, mund të kemi një bindje frymërore për të vërtetën e tyre. Mbani mend, të kuptuarit frymëror do të thotë një kuptim i brendshëm i bukurisë së shenjtë të gjërave hyjnore. Tani unë do të përshkruaj se si ky i kuptuar na bind për realitetin e këtyre gjërave.

Zoti është unik. Ai është krejtësisht i ndryshëm nga të gjitha krijesat e tjera dhe është bukuria e Perëndisë, më tepër se çdo tipar tjetër hyjnor, që e veçon Atë mënjanë. Kjo bukuria është krejtësisht e ndryshme nga të gjitha bukuritë e tjera. Pra, kur një i krishterë e shikon këtë bukuria në Krishtërim, ai shikon Zotin në të. Ai shikon bukurinë hyjnore, që është tipari kryesor dallues i Perëndisë. Kjo i jep të krishterit një njohuri intuitive të drejtpërdrejtë, që Ungjilli i Krishtit vjen nga Perëndia. Ai nuk ka nevojë të bindet më tepër nga argumente të gjata e të ndërlikuara. Argumenti është i thjeshtë: Ai e mbërthen të vërtetën e Ungjillit, sepse kupton bukurinë dhe lavdinë hyjnore.

Shumë nga të vërtetat më të rëndësishme të Ungjillit varen nga bukuria frymërore. Meqenëse njeriu natyror nuk mund ta shohë këtë bukuria, nuk është ndonjë çudi që ai nuk i

beson këto të vërteta. Më lejoni t'ju ofroj disa shembuj: Po të mos shohim bukurinë e shenjtërisë, ne do të jemi të verbër nga shëmtia e mëkatit. Si pasojë, ne nuk do të kuptojmë mënyrën se si Shkrimi e dënon mëkatit. As nuk do të kuptojmë atë që Shkrimi thotë për karakterin e tmerrshëm mëkatar të njerëzimit. Një njeri vetëm mund ta shohë dhe ta ndiejë vetë shthurjen e zemrës së tij, nëse Fryma e Shenjtë i jep këtë aftësi për të shijuar ëmbëlsinë e shenjtërisë dhe hidhësinë e mëkatit. Vetëm kjo na bind që Shkrimi flet vërtetësisht për korruptimin e natyrës njerëzore, nevojën e njeriut për një shpëtimtar dhe për pushtetin e fuqishëm të Perëndisë për të ndryshuar dhe për të përtërirë zemrën njerëzore. Gjithashtu na bind që Zoti është i drejtë në ndëshkimin e mëkatit me kaq ashpërsi dhe që njeriu nuk mund t'i shlyejë mëkatet e tij. Ky kuptim i bukurisë frymërore i jep shpirtit aftësinë për të parë lavdinë e Krishtit ashtu siç Shkrimi e zbulon atë. Ne kuptojmë vlerën e pafund të shlyerjes së tij dhe përsosurinë e mënyrës ungjillore të shpëtimit. Shohim se lumturia e njeriut bazohet në shenjtëri dhe ndiejmë lavdinë e papërshkrueshme të qiellit. E vërteta e gjithë këtyre gjërave i shfaqet shpirtit, vetëm kur ai e merr kuptimin frymëror të bukurisë hyjnore, për të cilën kam qenë duke folur.

Nëse bindja e së vërtetës së Ungjillit nuk mund të burojë nga ky kuptim i bukurisë hyjnore, shumica e njerëzve nuk do të kenë kurrë ndonjë besim në të vërtetën e tij. Studiuesit dhe akademikët mund të besojnë në bazë të provave historike, por kjo nuk është e disponueshme për shumicën nga ne. Provat historike kërkojnë njohuri të shumë shkrimeve historike jashtë Shkrimit. Duke i krahasuar këto shkrime me Shkrimin, një njeri mund të shikojë se sa i besueshëm është Shkrimi në të dhënat historike të njerëzve dhe ngjarjeve. Megjithatë, kush mund ta bëjë këtë përveç studiuesve? Nëse një jobesimtar duhet të bëhet historian, para se të mund të bëhet i krishterë, sa njerëz do të bëhen të krishterë? A duhet të shkojmë nëpërmjet një procesi të gjatë pune të studimit të shkrimeve historike jobiblike, para se të mund ta besojmë Shkrimin? A e ka bërë Zoti kaq të vështirë, që ne të arrijmë në një bindje të arsyeshme të së vërtetës së Ungjillit?

Fakti është që shumë pak njerëz në të vërtetë vijnë në besim në këtë mënyrë. Një numër shumë i madh të krishterësh në të shkuarën ishin analfabetë, e megjithatë besonin, dhe besonin në mënyrën e duhur. Besimi i tyre nuk varej në atë që studiuesit dhe historianët u tregonin. Nëse do të kishte qenë kështu, do të kishte qenë një opinion njerëzor i zakonshëm, më tepër se siguria e plotë që kërkon Fjala e Perëndisë. 'Le t'i afrohem me zemër të vërtetë, me siguri të plotë besimi' (Hebrenjtë 10:22). 'Që zemrat e tyre të ngushëllohen, duke u bashkuar në dashuri, dhe të kenë të gjitha pasuritë e sigurisë së plotë të zgjuarsisë për të njohur misterin e Perëndisë, e Atit dhe të Krishtit' (Kolosianëve 2:2). Ne nuk mund ta fitojmë këtë lloj sigurie nga ajo që studiuesit dhe historianët na thonë. Përkundrazi, vetë Perëndia na e jep në këtë. A i hap sytë tanë për të parë lavdinë e bukur dhe hyjnore në mënyrë të papërshkrueshme. Ne shohim Perëndinë në të. Kjo provë është totalisht bindëse. Njeriu natyror mund të jetë i verbër ndaj kësaj, si një person i pashkolluar që është i verbër para bukurisë së një poezie të mrekullueshme. I krishteri shpirtëror, gjithsesi e shikon, e pëlqen dhe e shijon këtë lavdi të bukur hyjnore të Ungjillit, e cila i shkrin të gjitha dyshimet dhe e bind atë që është e vërtetë.

Nuk jam duke thënë që çdo i krishterë ndien të njëjtën shkallë të sigurisë shpirtërore gjatë gjithë kohës. Ne fitojmë siguri të së vërtetës së Ungjillit, *ndërkohë që shohim* bukurinë hyjnore, por nganjëherë shikimi ynë mjegullohet. Ajo që kemi nevojë është një pamje gjithmonë e më e qartë e kësaj bukurie hyjnore të Krishtërit, kjo, nëse siguria jonë do të jetë e gjallë dhe fuqishme.

Sërisht, nuk po them që provat historike dhe argumentet e tjera në lidhje me Krishtërimin janë të padobishme. Ne duhet t'i çmojmë ato shumë. Ato mund t'i detyrojnë jobesimtarët që

ta marrin Krishtërimin seriozisht. Ato mund të konfirmojnë besimin e të krishterëve. Ajo që provat dhe argumentet historike nuk mund të bëjnë, është të prodhojnë siguri frymërore. Vetëm një i kuptuar i bukurisë dhe i lavdisë frymërore të gjërave hyjnore mund ta bëjë atë.

6. Ndjenjat frymërore ekzistojnë gjithmonë pranë përlësisë frymërore

Përlësia shpirtërore është ndjenja që ka një i krishterë, se sa i pamjaftueshëm dhe i neveritshëm është ai, gjë që e drejton që të përlë veten e tij dhe të lavdërojë vetëm Perëndinë. Në të njëjtën kohë, ekziston një lloj tjetër i përlësisë, të cilën mund ta quajmë përlësia *legale*. Përlësia legale është një përvojë që vetëm jobesimtarët mund ta kenë. Ligji i Perëndisë punon në ndërgjegjen e tyre dhe i bën që të kuptojnë sa mëkatarë dhe të pashpresë janë. Gjithsesi, ata nuk e shohin natyrën e urryeshme të mëkatit, as nuk heqin dorë nga mëkati në zemrat e tyre, apo t'ia dorëzojnë vetveten Perëndisë. Ata ndihen të përlur si me detyrim, por nuk kanë asnjë përlësi. Ata ndiejnë atë që çdo njeri i lig dhe djalli do të ndiejë në Ditën e Gjykimit: të fajësuar, të përlur dhe të detyruar që të pranojnë, se Zoti është në të drejtën, por mbeten të pa kthyer në besim.

Përlësia shpirtërore, në kontrast me këtë, buron nga ndjenja e vërtetë e të krishterit për bukurinë dhe lavdinë e shenjtërisë së Perëndisë. Përlësia shpirtërore e bën atë të ndiejë se sa i ulët dhe i neveritshëm është ai në vetvete për shkak mëkateve të tij. E udhëheq që ta gjuhëzojë veten lirshëm e me gëzim të këmbët e Perëndisë dhe ta mohojë veten e të heqë dorë nga mëkatet e tij.

Përlësia shpirtërore është prej thelbt të fesë së vërtetë. Atyre që u mungon ajo nuk janë të krishterë të vërtetë, pavarësisht se sa të mrekullueshme mund të jenë përvojat e tyre. Shkrimi është plot me dëshminë e tij për nevojën për këtë përlësi: 'Zoti qëndron afër atyre që e kanë zemrën të thyer dhe shpëton ata që e kanë frymën të dërmuar' (Psalmi 34:18). 'Flijimet e Perëndisë janë frymë e thyer; o Perëndi, ti nuk e përçmon zemrën e thyer dhe të penduar' (Psalmi 51:17). 'Kështu thotë Zoti: Qielli është froni im dhe toka është mbështetësja e këmbëve të mia (...) mbi kë, pra, do të kthej shikimin tim: mbi atë që është i përlur, ka frymë të penduar dhe dridhet nga fjala ime' (Isaia 66:1-2). 'Lum skamësit në frymë, sepse e tyre është mbretëria e qiejve' (Mateu 5:3). Shikoni gjithashtu shëmbëlltyrën e fariseut dhe taksambledhësit të Luka 18:9-14.

Përlësia shpirtërore është thelbi i vetëmohimit të krishterë. Kjo ka dy pjesë. E para, një njeri duhet të mohojë prijet e tij mishore dhe të braktisë të gjitha kënaqësitë e tij mëkatore. Së dyti, ai duhet ta mohojë vetë-drejtësinë e tij natyrale dhe përqendrimin te vetja. Kjo pjesë e dytë është më e vështira për t'u bërë. Shumë kanë bërë të parën, pa bërë të dytën; ata kanë kundërshtuar kënaqësi fizike, vetëm që të shijojnë kënaqësinë djallëzore të krenarisë.

Sigurisht, shumë hipokritë shtiren sikur janë të përlur, por përgjithësisht ata nuk bëjnë punë të mirë në këtë. Përlësia e tyre zakonisht qëndron në të treguarit para të tjerëve se sa të përlur janë. Ata thonë gjëra si, "Jam i fundit i të gjithë shenjtorëve," "Jam një krijesë e ulët", "Zemra ime është më e keqe se ajo e djallit", e të tjera si këto. Ata i thonë të gjitha këto dhe akoma presin që të tjerët t'i konsiderojnë si shenjtorë të shquar. Nëse dikush tjetër do të thoshte për një hipokrit atë që hipokriti e thotë për veten, sa i ofenduar do të ishte ai!

Krenaria shpirtërore mund të jetë shumë e pakapshme, e vetë-maskuar si përlësi megjithatë janë dy shenja të cilat e tradhojnë:

(i). Njeriu krenar e krahason veten me të tjerët në gjërat shpirtërore, dhe ka një mendim superior për veten. Ai është i etur për udhëheqje mes njerëzve të Zotit dhe uron që mendimi

i tij të jetë ligj për të gjithë. Ai dëshiron që të krishterët e tjerë ta shikojnë dhe ta ndjekin atë përse i takon fesë.

Njeriu vërtetë i përlur është e kundërta e kësaj. Përlësia e tij e bën atë të mendojë se të tjerët janë më të mirë se ai. (Filipianëve 2:3). Nuk është e natyrshme për të që të marrë përsipër detyrën e mësuesit; ai mendon se të tjerët janë më të përshtatshëm për këtë, ashtu siç bëri Moisiu. (Eksodi 3:11- 4:7). Ai është më i etur të dëgjojë sesa të flasë (Jakobi 1:19). Dhe kur ai flet, nuk flet në një mënyrë pa druajtje, plot vetëbesim, por duke u dridhur. Ai nuk gjen kënaqësi në të ushtruarit pushtet mbi të tjerët, por më parë do të preferonte të ndiqte sesa të udhëhiqte.

(ii). Një shenjë e sigurt e krenarisë shpirtërore është se njeriu krenar priret që të ketë një mendim të lartë për përlësinë e tij, kurse njeriu vërtetë i përlur mendon për veten si shumë krenar!

Kjo është për shkak se njeriu krenar dhe njeriu i përlur kanë opinione të ndryshme për veten. Ne e masim përlësinë e një njeriu nga këndvështrimi ynë i dinjitetit dhe i madhësisë së vërtetë. Nëse një mbret do të përulej për të hequr këpucën e një mbreti tjetër, ne do ta konsideronim këtë një vepër përlësie, e po kështu edhe mbreti që e bëri këtë, do ta konsideronim të përlur. Përkundrazi, nëse një skllav do të përgjunej që të hiqte këpucën e mbretit të tij, askush nuk do ta mendonte si një vepër të madhe të vetë-përlësisë, apo si shenjë të një përlësie të madhe. Skllavi vetë nuk do ta mendonte kështu, përveç nëse ai do të fryhej në mënyrë qesharake. Nëse pas kësaj, do të mburrej se ç'përlësi të madhe kishte treguar duke hequr këpucën e mbretit, të gjithë do të qeshnin me të! 'Kush mendon se je,' - do t'i thonin ata, 'që mendon se është një përlësi e madhe t'i heqësh këpucën mbretit?'

Njeriu krenar është si skllavi mendjemadh. Ai mendon se është një shenjë e madhe përlësie të rrëfejë padenjësinë e tij përpara Zotit. Kjo sepse, ai ka një gjykim shumë të lartë për vetveten. Çfarë përlësie nga ana e tij që të rrëfejë padenjësinë e tij! Nëse ai do të kishte një gjykim të drejtë të vetes, do të habitej dhe do të turpërohej që nuk ishte më i përlur para Zotit.

Njeriu vërtetë i përlur kurrë nuk ndien që ka mjaft përlësi para Zotit. Ai ndien se sado të përulet, ai mund të përulet edhe më shumë. Ai gjithnjë e ndien që është lart pozitës së duhur para Zotit. Ai e shikon pozitën e tij dhe shikon se ku duhet të jetë, dhe i duket vetja shumë larg. Ai e quan distancën 'krenari'. Para tij është krenaria e tij, që shfaqet e madhe, jo përlësia. Atij nuk i duket se është shenjë e ndonjë përlësie të madhe, që duhet të shtrihet në pluhur të këmbët e Zotit. Ai mendon se vendi i tij është pikërisht aty.

Lexues, mos harroni që t'i zbatoni këtë gjëra për veten tuaj. A ofendoheni kur dikush mendon për veten si një i krishterë më mirë se gjithë të tjerët? A mendoni se ai është krenar, dhe se ju jeni më i përlur se ai? Atëherë kini kujdes, se mos bëheni krenar përlësinë tuaj! Shqyrtojeni veten tuaj. Nëse arrini në përfundimin, 'Më duket se askush nuk është aq mëkatar sa jam unë', mos u kënaqni me këtë. A mendoni se jeni më të mirë se të tjerët, sepse ju pranoni që jeni mëkatar? A keni një mendim të lartë për përlësinë tuaj? Nëse thoni: 'Jo nuk kam një mendim të lartë për përlësinë time, unë mendoj se jam aq krenar sa ç'është djalli', sërish shqyrtojeni veten. Mbase ju jeni krenar për faktin që nuk keni një mendim të lartë për përlësinë tuaj. Ju mund të jeni krenar, që pranoni se sa krenar jeni!

7. Ndjenjat frymërore ekzistojnë gjithnjë përkrah një ndryshimi të natyrës

Të gjitha ndjenjat frymërore burojnë nga një i kuptuar shpirtëror, në të cilin shpirti shikon përsosmërinë dhe lavdinë e gjërave hyjnore. Ky vështrim shpirtëror ka një efekt transformues. 'Dhe ne të gjithë, duke soditur fytyrëzbuluar lavdinë e Zotit si në pasqyrë, transformohemi në të njëjtën shëmbëllim nga lavdia në lavdi, posi prej Frymës së Zotit' (2 Korintasve 3:18). Ky pushtet transformues vjen vetëm nga Perëndia, nga Fryma e Zotit. Shkrimi e përshkruan kthimin në besim në mënyra që nënkuptojnë ose shprehin një ndryshim të natyrës: të jemi të rilindur, të bëhemi krijesa të reja, të ringjallemi nga të vdekurit, të përtërihemi në frymën e mendjes, të vdesim ndaj mëkatit dhe të jetojmë për drejtësinë, të zhveshim njeriun e vjetër dhe të veshim njeriun e ri, të bëhemi pjesëmarrës të natyrës hyjnore e kështu me radhë.

Pra, nëse nuk ka një ndryshim të vërtetë dhe të përhershëm te njerëzit që mendojnë se janë të rilindur, besimi i tyre është i pavlerë, sido që të jenë përvojat e tyre. Kthimi në besim është kthimi i plotë i një njeriu nga mëkati te Perëndia. Natyrisht, Zoti mund t'i pengojë njerëzit e pakthyer nga mëkati, por në kthimin e tyre Ai e kthen zemrën dhe natyrën nga mëkati te shenjtëria. Personi i kthyer bëhet armik i mëkatit. Çfarë, pra, duhet të bëjmë me një person që thotë se e ka përjetuar kthimin në besim, por ndjenjat e tij fetare zhduken shpejt, duke lënë të njëjtin person, që ka qenë më parë? Ai duket aq egoist, aq mishor, aq budalla, aq i çoroditur dhe po aq jobesimtar, sa ç'ka qenë gjithnjë. Kjo flet *kundër* tij më shumë se sa mund të fliste çdo përvojë fetare në *favor* të tij. Në Krishtin Jezus, as rrethprerja as parrethprerja, asnjë përvojë dramatike dhe asnjë përvojë e qetë, asnjë dëshmi e mrekullueshme apo e mërzitshme, nuk vlejnë asgjë. E vetmja gjë që vlen është krijesa e re.

Natyrisht, ne duhet të jemi tolerantë në lidhje me temperamentin natyror të individëve. Kthimi në besim nuk e shkatërron temperamentin individual. Nëse temperamentin ynë na ka prirur drejt disa llojeve të caktuara mëkatesh para kthimit në besim, ka mundësi që të priremi drejt tyre edhe pas kthimit në besim. Megjithatë, kthimi në besim do të bëjë një ndryshim edhe këtu. Edhe pse hiri i Perëndisë nuk do të shkatërrojë dështimet e temperamentit, mund t'i ndreqë ato. Nëse një njeri, para kthimit të tij në besim, ishte i prirur nga temperamentin e tij për të lakmuar, për t'u dehur ose për t'u hakmarrë, kthimi i tij në besim do të ketë një ndikim të pushtetshëm mbi këto prirje të këqija. Ai mund të jetë akoma në rrezik nga këto mëkate më tepër se nga të tjerat, por ato nuk do ta zotërojnë shpirtin e tij dhe jetën e tij si më parë. Ato nuk do të jenë më pjesë e karakterit të tij të vërtetë. Në fakt, pendimi i vërtetë do ta bëjë një person t'i urrejë dhe t'i ketë frikë veçanërisht mëkatet, ndaj të cilave ai ishte më tepër fajtor.

**8. Ndjenjat e vërteta frymërore ndryshojnë nga ato të rreme,
në nxitjen e një fryme që i ngjan Krishtit,
një frymë dashurie, përvullësie, paqeje, faljeje dhe dhembshurie**

Të gjithë dishepujt e vërtetë të Krishtit e kanë këtë frymë brenda tyre. Është fryma që i zotëron dhe që mbizotëron te ata, që është karakteri i tyre i vërtetë dhe i duhur. Krishti e bën këtë të qartë në predikimin në mal, kur ai përshkruan karakterin e atyre që janë me të vërtetë të bekuar: 'Lum ata që janë zemërbutë, sepse ata do ta trashëgojnë tokën. Lum ata që janë të mëshirshëm, sepse ata do të gjejnë mëshirë. Lum ata që përpiqen për paqen, sepse ata do të quhen bij të Perëndisë' (Mateu 5:5, 7, 9). Apostulli Pal na tregon që kjo frymë është karakteri i veçantë i të zgjedhurve të Zotit: 'Vishuni, pra, si të zgjedhur të Perëndisë, shenjtore dhe të dashur, me dhembshuri të brendshme, mirësinë, përvullësinë, zemërbutësinë dhe me durimin, duke duruar njeri tjetrin dhe duke falur njeri tjetrin' (Kolosianëve 3:12-13).

Jakobi na mëson të njëjtën gjë: 'Por në qoftë se në zemrën tuaj keni smirë dhe grindje, mos u mbani me të madh dhe mos gënjeni kundër së vërtetës. Kjo nuk është dituri që zbret nga lart, por është tokësore, shtazore, djallëzore. Sepse atje ku ka smirë dhe grindje, atje ka trazirë dhe gjithfarë veprash të këqija. Kurse dituria që vjen nga lart, më së pari është e pastër, pastaj pajtuese, e butë, e bindur, plot mëshirë dhe fryte të mira, e paanshme dhe jo hipokrite' (Jakobi 3:14-17).

Shenjtëria në të gjithat aspektet e saj i përket karakterit të krishterë. Megjithatë ka disa aspekte të shenjtërisë, të cilat e meritojnë emrin e 'krishterë' në një shkallë të veçantë, për shkak se ato reflektojnë cilësitë hyjnore, të cilat Perëndia dhe Krishti kanë shpalosur në veçanti në shpengimin e mëkatarëve. Cilësitë për të cilat e kam fjalën janë: përlësia, mirësia, dashuria, falja dhe mëshira.

Në mënyrë të veçantë, Shkrimi e vë theksin te këto cilësi në karakterin e Krishtin. 'Mësoni nga unë, sepse unë jam zemërbutë dhe i përlulur nga zemra' (Mateu 11:29). Këto cilësi shkëlqejnë në titullin e Krishtit, 'Qengji'. Bariu i madh i deleve është vetë një qengj, dhe i quan besimtarët qengjat e tij, 'Kullotë qengjat e mi' (Gjoni 21:15). 'Unë ju dërgoj si qengja në mes të ujërve' (Luka 10:3). Të Krishterët e ndjekin Krishtin, si Qengjin. 'Këta janë ata që e ndjekin Qengjin, kudo që të shkojë Ai' (Zbulesa 14:4). Nëse ndjekim Qengjin e Perëndisë, ne duhet të imitojmë mirësinë dhe përlësinë e Tij.

Shkrimet ofrojnë të njëjtat cilësi, nën simbolin e pëllumbit. Kur Fryma e Shenjtërisë zbriti mbi Krishtin në pagëzimin e Tij, zbriti në Të si një pëllumb. Pëllumbi është simboli i mirësisë, pafajësisë, dashurisë dhe paqes. E njëjta Frymë që zbriti te Kreu i Kishës zbret te anëtarët gjithashtu. 'Perëndia dërgoi Frymën e Birit të Tij në zemrat tuaja' (Galatasve 4:6). 'Por në qoftë se ndokush nuk ka Frymën e Krishtit, ai nuk i përket Atij' (Romakëve 8:9). 'Është një trup i vetëm dhe një Frymë i vetëm' (Efesianëve 4:4). Si rrjedhojë, të krishterët e vërtetë do të shfaqin të njëjtat cilësi me ato të pëllumbit: mirësinë, paqen dhe dashurinë, cilësi që e karakterizuan Jezusin.

Mund të imagjinoj ndokënd që kundërshton në këtë pikë. 'Po në lidhje me guximin e krishterë, dhe me të qenit të zjarrtë për Krishtin, të qenit ushtarë të mirë në luftën e krishterë, dhe të qëndruarit kundër armiqve të Krishtit dhe njerëzve të tij?'

Ekziston në të vërtetë një gjë e tillë e quajtur: kurajë dhe guxim i krishterë. Të krishterët më të shquar janë luftëtarët më të mëdhenj, dhe kanë një frymë të guximshme dhe të patrembur. Është detyra jonë si të krishterë që të jemi energjikë dhe të vendosur në kundërshtimin e të gjithë atyre që përpiqen të rrëzojnë Mbretërinë e Krishtit dhe kauzën e Ungjillit të Tij. Gjithsesi, shumë njerëz e keqkuptojnë totalisht natyrën e guximit së krishterë. Nuk është një egërsi brutale. Guximi i krishterë bazohet në dy gjëra: (i) zotërimi dhe shtypja e ndjenjave të liga të mendjes; (ii) ndjekja dhe veprimi i vendosur i ndjenjave të mira të mendjes dhe duke i praktikuar ato, pa u penguar nga frikërat mëkatore ose nga armiqësia e armiqve. Dhe, edhe pse ky guxim duket në rezistencën ndaj armiqve tanë të jashtëm, duket shumë më tepër në rezistencën dhe në mposhtjen e armiqve përbrenda nesh. Guximi dhe vendosmëria e ushtarit të krishterë shfaqet në mënyrën më të lavdishme, kur ai mban një qetësi dhe një përlësi të shenjtë, dhe dashuri pavarësisht nga të gjitha stuhitë, lëndimet, sjelljet e çuditshme apo ngjarjet shqetësuese të një bote të ligë dhe të paarsyeshme. 'Kush nuk zemërohet shpejt vlen më tepër se një luftëtar i fortë, dhe ai që e urdhëron frymën e tij vlen më tepër se ai që mposht një qytet' (Fjalët e Urta 16:32).

Ekziston një guxim i rremë për Krishtin, i cili rrjedh nga krenaria. Është natyra e frymës krenare që të dëshirojë të qëndrojë i veçuar nga të tjerët. Kështu, njerëzit shpesh do t'u kundërvihen atyre që quajnë 'mishorë', thjesht që të fitojnë admirimin e grupit të tyre. Guximi i vërtetë për Krishtin, gjithsesi, e ngre besimtarin mbi pakënaqësitë e miqve dhe të

armiqve po ashtu. Ai do të preferojë më mirë të ofendojë të gjitha palët, se sa të ofendojë Krishtin. Në fakt, guximi për Krishtin shfaqet më qartë kur një njeri është i gatshëm të humbasë admirimin e grupit ku ai bën pjesë, se sa kur u kundërvihet armiqve me grupin që e mbështet nga pas. I krishteri me të vërtetë i guximshëm është aq trim, sa të marrë kurajon t'u rrëfejë një gabim armiqve të tij, nëse ndërgjegjja ia kërkon këtë. Kërkon më shumë guxim shpirtëror për ta bërë këtë, se sa t'u kundërvihet armiqve të tij egërsisht!

Më lejoni t'ju them diçka në lidhje me frymën e krishterë që shfaqet në këto tre gjëra – falje, dashuri dhe mëshirë. Shkrimi është mjaft i qartë për nevojën absolute të këtyre cilësive në karakterin e çdo të krishteri.

Një shpirt *falës* është gatishmëria për t'ju falur të tjerëve dëmin që na bëjnë neve. Krishti mëson që nëse e kemi këtë shpirt, është një shenjë që ne vetë qëndrojmë në pozitën e të qenit të falur. Nga ana tjetër, nëse na mungon ky shpirt, Perëndia nuk na ka falur ne. 'Dhe na i fal fajet tona, ashtu siç ua falim ne fajtorëve tanë ... Sepse në qoftë se ju ua falni njerëzve gabimet e tyre, Ati juaj qiellor do t'ju falë edhe juve; por në qoftë se ju nuk ua falni njerëzve gabimet e tyre, as Ati juaj nuk do t'ua falë juve gabimet tuaja' (Mateu 6:12, 14-5).

Shkrimi është shumë i qartë, që të gjithë të krishterët duhet të kenë një shpirt të *dashur*. Kjo është cilësia për të cilën Shkrimi këmbëngul më shumë se për çdo cilësi tjetër, si një shenjë e Krishtërit të vërtetë. 'Ky është urdhërimi im: ta doni njëri-tjetrin, ashtu si unë ju kam dashur juve' (Gjoni 15:12). 'Prej kësaj do t'ju njohin të gjithë që jeni dishepujt e mi, nëse keni dashuri për njëri-tjetrin' (Gjoni 13:35). 'Shumë të dashur, le ta duam njëri tjetrin, sepse dashuria është nga Perëndia dhe kushdo që do, ka lindur nga Perëndia dhe e njeh Perëndinë. Ai që nuk ka dashuri nuk e ka njohur Perëndinë, sepse Perëndia është dashuri.' (1 Gjoni 4:7-8). 'Po të flisja gjuhët e njerëzve dhe të engjëjve, dhe të mos kisha dashuri, do të bëhesha si një bronx që kumbon ose si cimballi që tingëllon. Edhe sikur të kisha dhuntinë e profecisë, edhe të dija të gjitha misteret dhe mbarë shkencën dhe të kisha gjithë besimin sa të luaja nga vendi malet, por të mos kisha dashuri, nuk jam asgjë' (1 Korintasve 13:1-2).

Shkrimi gjithashtu është i qartë, që vetëm ata që kanë një shpirt të *mëshirshëm* janë të krishterë të vërtetë. Një shpirt i mëshirshëm është i prirur për të patur dhembshuri dhe për t'i ndihmuar njerëzit, kur ata kanë nevojë ose vuajnë. 'Por i drejti ka mëshirë dhe dhuron' (Psalmi 37:21). 'Por ai që ka mëshirë për nevojtarin e nderon atë' (Fjalët e Urta 14:31). 'Dhe në qoftë se një vëlla ose një motër janë të zhveshur dhe u mungon ushqimi i përditshëm, dhe dikush nga ju u thotë atyre: Shkoni në paqe! Ngrohuni dhe ngopuni dhe nuk u jepni atyre gjërat për të cilat kanë nevojë për trupin, ç' dobi ka?' (Jakobi 2:15-16).

Mos më keqkuptoni. Unë nuk dua të them që te i krishteri i vërtetë nuk ka asgjë në kundërshtim me shpirtin që kam përshkruar më sipër. I krishteri nuk është plotësisht i pamëkat. Megjithatë, kudo që punon Krishtërimi i vërtetë, do ta ketë këtë prirje dhe do të nxisë këtë frymë. Shkrimi nuk di gjë për të krishterët e vërtetë që kanë një frymë egoiste, të zemëruar dhe grindavece. Pavarësisht se cilat mund të jenë përvojat e një personi, ai nuk ka të drejtë ta mendojë veten e tij si vërtetë të kthyer në besim, nëse shpirti i tij është nën sundimin e zemërimit dhe të mërisë. Të gjithë të krishterët e vërtetë janë nën sundimin e frymës së Jezus Krishtit me cilësi si të qengjit dhe si të pëllumbit. Të gjitha ndjenjat e vërteta shpirtërore e ushqejnë këtë frymë.

9. Ndjenjat e vërteta frymërore e zbusin zemrën dhe gjenden përkrah ndjeshmërisë së krishterë të frymës

Mund të duket sikur ndjenjat e rreme e shkrijnë zemrën për pak kohë, por në fund e ngurtësojnë atë. Si rrjedhojë, njerëzit në ndikimin e ndjenjave të rreme e vrasin më pak mendjen për mëkatet e tyre, të kaluarën e tyre, të tashmen apo për mëkatet e tyre të ardhshme. Ata i kushtojnë më pak kujdes paralajmërimeve të Fjalës së Zotit dhe ndëshkimeve të providencës së Tij. Ata bëhen më të pakujdesshëm lidhur me gjendjen e shpirtave të tyre dhe me mënyrën se si ata sillen. Ata bëhen më pak të mprehtë në lidhje me atë që është mëkatet, dhe më pak të frikësuar nga shfaqja e të ligës në gjërat që bëjnë. Pse? Sepse kanë një vlerësim shumë të lartë për veten e tyre. Ata kanë pasur përvoja dhe mbresa fetare. Kështu mendojnë se janë të sigurtë. Kur ishin në bindjen e mëkatit dhe frikën e ferrit, ata mund të kenë qenë shumë të ndërgjegjshëm për detyrat e fesë dhe moralit. Gjithsesi, tani që mendojnë që nuk janë më në rrezikun e ferrit, fillojnë të harrojnë vetë-mohimin, dhe e lejojnë veten të kënaqen në epshe të ndryshme.

Njerëz të tillë nuk e pranojnë Krishtin si Shpëtimtarin e tyre *prej* mëkateve. Ata besojnë në të si Shpëtimtarin e mëkateve të tyre! Ata mendojnë se Krishti do t'u lejojë atyre kënaqësinë e qetë të mëkateve të tyre dhe do t'i mbroj nga pakënaqësia e Zotit. Juda flet rreth njerëzve të tillë si 'depërtuan ndërmjet jush disa njerëz, ... që e kthejnë hirin e Perëndisë tonë në imoralitet' (Juda 4). Perëndia vetë na paralajmëron kundër këtij gabimi: 'Kur i them të drejtit që ke për të jetuar me siguri, në rast se ka besim në drejtësinë e vet dhe kryen paudhësinë, tërë veprimet e tij të drejta nuk do të kujtohen më, por ai do të vdesë për shkak të paudhësisë që ka kryer' (Ezekieli 33:13).

Ndjenjat e vërteta frymërore kanë efekt të kundërt. Ato e kthejnë një zemër të gurtë gjithherë e më shumë në një zemër prej mishi. Ato e bëjnë zemrën të butë, si mishi i nxirë që lëndohet lehtë. Krishti e vë theksin te kjo butësi, ndërsa flet për një të krishterë të vërtetë si për një fëmijë të vogël. Shikoni te Mateu 10:42; 18:3 dhe Gjoni 13:33. Mishi i një fëmije të vogël është i butë. Kështu është edhe zemra e një personi të rilindur frymërisht. Dhe jo vetëm mishi, por mendja e një fëmije të vogël është gjithashtu e butë. Një fëmijë i vogël ndien keqardhje me lehtësi dhe nuk mund të durojë që t'i shikojë të tjerët në vuajtje. Kështu është edhe me një të krishterë. Mirësia e fiton me lehtësi dashurinë e një fëmije të vogël. Kështu është me një të krishterë. Një fëmijë i vogël frikësohet me lehtësi nga gjërat e dukshme të liga. Kështu ndodh edhe me një të krishterë, ai alarmohet nga shfaqja e ligësisë morale. Kur një fëmijë i vogël has çfarëdo gjëje kërcënuese, ai nuk i beson forcës së tij, por vrapon drejt prindërve të tij. Po kështu, një i krishterë nuk ka vetësiguri për të luftuar kundër armiqve shpirtërorë, por vrapon te Krishti. Një fëmijë i vogël dyshon me lehtësi për rrezikun në errësirë, kur ai është vetëm, ose kur është larg shtëpisë. Në këtë mënyrë edhe një i krishterë bëhet i vetëdijshëm për rreziqet shpirtërore dhe ndihet i shqetësuar për shpirtin e tij, kur ai nuk mund ta shikojë qartë rrugën përpara tij; ai frikësohet nga të qenit vetëm dhe larg nga Perëndia. Një fëmijë i vogël frikësohet me lehtësi nga të afërmit e tij më të rritur, ai i frikësohet zemërimit të tyre dhe dridhet nga paralajmërimet e tyre. Po kështu një i krishterë frikësohet që ta ofendojë Zotin dhe dridhet nga ndëshkimi i Zotit.

Në të gjitha këto mënyra një i krishterë i vërtetë i ngjason një fëmije të vogël. Në gjërat shpirtërore, shenjtori më i madh dhe më i fortë, është fëmija më i vogël dhe më i butë.

10. Ndjenjat e vërteta frymërore, në ndryshim me ato të rreme, kanë një simetri dhe një ekuilibër të bukur

Simetria e virtyeteve të krishtera nuk është e përsosur në këtë jetë. Është shpesh jo e përsosur, nga mungesa e mësimave, e gabimeve në gjykim, dhe e fuqisë së temperamentit natyror dhe

e shumë faktorëve të tjerë. Megjithatë, të krishterët e vërtetë nuk e paraqesin kurrë mungesën groteske të ekuilibrit, e cila e thekson besimin e hipokritëve.

Më lejoni t'ju jap një shembull të veçantë të asaj që dua të them. Te i krishteri i vërtetë, gëzimi dhe rehatia shkojnë përkrah dhimbjes së perëndishme dhe vajtimit për mëkatën. Ne nuk ndiejmë asnjëherë ndonjë dhimbje të perëndishme, deri sa bëhemi krijesa të reja në Krishtin dhe njëra prej shenjave të të krishterit të vërtetë është, që ai vajton për mëkatën dhe që vajtimi i tij është i vazhdueshme. 'Lum ata që vajtojnë, sepse ata do të ngushëllohen' (Mateu 5:4). Gëzimi i shpëtimit dhe dhimbja e perëndishme për mëkatën shkojnë së bashku në besimin e vërtetë. Nga ana tjetër, shumë hipokritë gëzohen pa u dridhur.

Hipokritët gjithashtu paraqesin një mungesë groteske të ekuilibrit në qëndrimet e tyre ndaj personave dhe objekteve të ndryshme. Për shembull, mënyra sesi e ushtrojnë dashurinë. Disa bëjnë një shfaqje të madhe të dashurisë së tyre për Zotin dhe për Krishtin, por ata janë grindavecë, lakmitarë, hakmarrës dhe shpifës në lidhje me të tjerët. Kjo është hipokrizi e mirëfilltë. 'Po të thotë dikush: Unë e dua Perëndinë, dhe urren vëllanë e vet, është gënjeshtar; sepse ai që nuk do vëllanë e vet të cilin e sheh, si mund të dojë Perëndinë, që nuk e sheh?' (1 Gjoni 4:20). Nga ana tjetër, ka njerëz që duken shumë të ngrohtë, miqësorë dhe të gjindshëm ndaj të tjerëve – por ata nuk kanë dashuri për Zotin!

Sërisht, ka njerëz që i duan ata që bien dakord me ta dhe i admirojnë, por nuk kanë kohë për ata që i kundërshtojnë dhe që kanë antipati për ta. Dashuria e një të krishterit duhet të jetë universale. 'Për të qenë bij të Atit tuaj, që është në qiej, sepse ai bën të lindë diellin e tij mbi të mirët dhe mbi të këqijtë, dhe bën të bjerë shi mbi të drejtët dhe të padrejtët. Sepse, po të doni vetëm ata që ju duan, çfarë shpërblimi do të keni? A nuk bëjnë kështu edhe tagrambledhësit?' (Mateu 5:45-46).

Disa njerëz tregojnë dashuri ndaj të tjerëve dhe kujdes ndaj nevojave të tyre fizike, por nuk kanë dashuri për shpirtat e tyre. Të tjerë pretendojnë që kanë një dashuri të madhe për shpirtat e njerëzve, por nuk kanë dhembshuri për trupat e tyre fizikë. Për të bërë një shfaqje të madhe në lidhje me dhimbjen dhe me shqetësimin për shpirtat shpesh nuk kushton asgjë; për të treguar mëshirë ndaj trupave të njerëzve, ne duhet të kontribuojmë me financat tonal. Dashuria e vërtetë kristiane shtrihet te të dyja, te shpirtat dhe te trupat e fqinjëve tanë. E tillë ishte dhembshuria e Krishtit, sikur e shohim te Marku 6:34-44. Dhembshuria e tij për shpirtat e njerëzve e shtyu atë që t'i mësojë, dhe dhembshuria për trupat e tyre e shtyu Atë t'i ushqejë me anë të mrekullisë së pesë bukëve dhe dy peshqve.

Nga gjithë kjo, ju e kuptoni ku dua të dal, kur them që besimi i rremë është i paekuilibruar dhe ka një mungesë simetrie. Ne mund të shikojmë mungesën e ekuilibrit në shumë mënyra të tjera. Për shembull, disa njerëz shqetësohen shumë për mëkatet e të krishterëve të tjerë, por nuk duken shumë të trazuar në lidhje me mëkatet e tyre. Një i krishterë i vërtetë, gjithsesi, ndihet më i shqetësuar për mëkatet e tij, se sa për mëkatet e të tjerëve. Natyrisht, ai do të mërzhitet kur miqtë e tij të krishterë mëkatojnë, por ai është gjithmonë më i shpejtë për të zbuluar dhe për të dënuar mëkatet e tij. Pastaj ka nga ata që tregojnë zell për udhëheqje shpirtërore, por jo të njëjtin zell për lutjen. Të tjerët përjetojnë ndjenja të ngrohta besimi në shoqërinë e të krishterëve, por në vetmi bëhen të ftohtë.

11. Ndjenjat e vërteta frymërore sjellin një dëshirë të fortë për një shenjtëri më të thellë, ndërsa ndjenjat e rreme janë të vetë-kënaqura

Sa më shumë që një i krishterë i vërtetë e do Zotin, aq më shumë do të dëshirojë ta dojë Atë, dhe aq më i merakosur do të jetë nga mungesa e dashurisë për Të. Sa më shumë një i

krishterë i vërtetë e urren mëkatin, aq më shumë dëshiron ta urrejë atë dhe aq më shumë hidhërohet që prapë e do kaq shumë mëkatin. E shumta që të krishterët kanë në këtë jetë është thjesht një shije e lavdisë së tyre të ardhshme. Besimtari më i dalluar është vetëm një fëmijë, krahasuar me atë që do të jetë në qiell. Kjo është arsyeja pse nivelet më të larta të shenjtërisë që besimtarët arrijnë në këtë botë, nuk i shuajnë dëshirat e tyre pastaj. Përkundrazi ata bëhen më të etur për të ecur përpara. 'Por bëj këtë: duke harruar ato që kam lënë pas dhe duke u prirur drejt atyre që kam përpara, po rend drejt synimit, drejt çmimit të thirrjes së lartme të Perëndisë në Krishtin Jezus. Pra, të gjithë ne që jemi të përsosur, le të kemi këto mendime' (Filipianëve 3:13-15).

Ndokush mund të kundërshtojë: Si mund të jetë kjo përpjekje e pareshtur në përputhje me kënaqësinë që sjell gëzimi shpirtëror?

Këtu nuk ka ndonjë papajtueshmëri. Gëzimi shpirtëror e kënaq shpirtin në aspektet e mëposhtme:

(i). Gëzimi shpirtëror është plotësisht i përshtatur me natyrën dhe me nevojat e shpirtit njerëzor. Personi që e ka këtë gëzim nuk lodhet prej tij. Është gëzimi i tij më i thellë dhe ai nuk do ta ndërronte kurrë për asnjë tjetër. Sidoqoftë, kjo nuk do të thotë, që një person i cili përjeton diçka nga gëzimi shpirtëror nuk dëshiron më diçka të ngjashme.

(ii). Gëzimi shpirtëror i përmbush pritjet tona. Dëshirat e mëdha sjellin pritje të mëdha. Kur marrim ndonjë bekim material, që mund ta kemi dëshiruar shumë, shpesh zhgënjehemi prej tij, por nuk ndodh kështu me gëzimin shpirtëror! Gëzimet shpirtërore i plotësojnë gjithmonë shpresat tona.

(iii). Gëzimi shpirtëror e kënaq shpirtin deri në shkallën që shpirti është në gjendje të marrë kënaqësi. Sidoqoftë, ka gjithnjë hapësirë që fuqia e shpirtit të rritet pafundësisht. Nëse nuk jemi shpirtërisht aq të kënaqur sa mund të ishim, fajë qëndron në ne. Ne nuk po i hapim sa duhet gojët tona.

Pra, gëzimi shpirtëror e kënaq shpirtin në këto aspekte. Kjo plotëson nevojat tona më të thella, i përmbush pritjet tona dhe na mbush në raport me aftësinë tonë për të marrë. E gjitha kjo është plotësisht në përputhje me etjen e vazhdueshme, gjithmonë e më tepër nga e njëjta, deri sa gëzimi ynë të përsoset.

Është ndryshe me gëzimet e rreme fetare. Një person i bindur nga mëkati dhe i frikësuar nga ferri mund ta dëshirojë dritën shpirtërore, besimin në Krishtin dhe dashurinë për Zotin. Kur përvojat e rreme e kanë mashtruar atë me mendimin që është i shpëtuar, ai pushon i kënaqur në këtë. Ai nuk e dëshiron më hirin dhe shenjtërinë, veçanërisht nëse përvojat e tij kanë qenë shumë madhështore. Ai nuk jeton për Zotin dhe Krishtin në të tashmen, por jeton me kthimin e tij në besim në të kaluarën.

I krishteri i vërtetë është krejt ndryshe. Ai është duke e kërkuar Zotin vazhdimisht. Në fakt, Bibla i përshkruan besimtarët e vërtetë, si 'ata që e kërkojnë Zotin'. 'Njerëzit e përlulur do të shohin dhe do të gëzohen; dhe për ju që e kërkon Perëndinë, u përtëritfë zemra juaj' (Psalmi 69:32). 'U gëzofshin dhe ngazëllofshin te Ti të gjithë ata që të kërkojnë' (Psalmi 70:4). Shkrimi e përshkruan kërkimin dhe orvatjen e të krishterit si dukuria që ndodh *pas* kthimit të tij në besim. Shkrimi është duke folur për ata që janë tashmë të krishterë kur flet për pjesëmarrjen në garë, për luftën me principatat dhe me fuqitë, për të ecurit përpara, për lutjet e vazhdueshme, dhe për thirrjet ditë e natë përpara Zotit. Fatkeqësisht, shumë njerëz sot kanë rënë në mënyrën e të folurit jo sipas Shkrimit, a thua e gjithë lufta dhe përpjekjet të ndodhnin përpara kthimit të tyre në besim dhe tashmë si të krishterë, të gjitha gjërat janë të qeta dhe të lehta.

Pa dyshim disa hipokritë do të thonë që ata e kërkojnë vazhdimisht Perëndinë, Krishtin dhe shenjtërinë, por një hipokrit nuk i kërkon me të vërtetë gjërat shpirtërore për atë që ato

janë në vetvete. Ai gjithmonë ka një arsye që ka të bëjë me veten e tij. Ai dëshiron përvoja më të mira shpirtërore për hir të sigurisë egoiste që sjellin ato, ose sepse këto përvoja e lajkatojnë atë si një 'i preferuar i Perëndisë'. Ai dëshiron ta ndiejë dashurinë e Zotit për veten e tij më shumë, se sa të ketë më tepër dashuri për Zotin. Për shkak se ai e di që një i krishterë supozohet të ketë disa dëshira, ai i imiton ato. Gjithsesi, një dëshirë e madhe për përvoja, apo për dashurinë e Zotit, ose për vdekjen dhe për parajsën, nuk janë shenjat më të besueshme të një të krishterë të vërtetë. Shenja më e mirë është një dëshirë e fortë për një zemër dhe për një jetë më të shenjtë.

12. Fryti i vërtetë i ndjenjave frymërore është praktika e krishterë

Praktikë e krishterë do të thotë tre gjëra:

- (i). I krishterë i vërtetë i drejton të gjitha aspektet e sjelljes së tij nga rregullat e krishtera.
- (ii). Shqetësimi kryesor për të është jeta e shenjtë. Vepra dhe puna e tij vijnë mbi të gjitha gjërat e tjera.
- (iii). Ai ngulmon në këtë punë vazhdimisht, deri në fund të jetës së tij.

Le t'i tregojmë këto tre pika nga Shkrimet.

(i). I krishterë i vërtetë kërkon të përshtatë çdo fushë të jetës së tij sipas rregullave të Fjalës së Zotit. 'Ju jeni miqtë e mi, nëse bëni gjërat që unë ju urdhëroj'(Gjoni 15:14). 'Dhe kushdo që e ka këtë shpresë në Të, le ta pastrojë veten, siç është i pastër Ai. (...) Djema, kurrkush mos ju mashtroftë: ai që zbaton drejtësinë është i drejtë, ashtu sikur është i drejtë Ai' (1 Gjoni 3:3 dhe 7). 'A nuk e dini ju se të padrejtët nuk do të trashëgojnë mbretërinë e Perëndisë? Mos u gënjeni: as kurvarët, as idhujtarët, as shkelësit e kurorës, as të zhburrëruarit, as homoseksualët, as vjedhësit, as lakmuesit, as pijanecët, as përqeshësit, as grabitësit nuk do të trashëgojnë mbretërinë e Perëndisë' (1 Korintasve 6:9-10). 'Dhe veprat e mishit janë të zbuluar dhe janë: kurorëshkelja, kurvëria, ndyrësia, shthurja, idhujtaria, magjia, armiqësimi, grindjet, xhelozitë, meritë, zënkat, përçarjet, tarafet, smira, vrasjet, të dehurit, grykësia dhe gjëra të ngjashme me këto, për të cilat po ju paralajmëroj, sikurse ju thashë edhe më parë, se ata që i bëjnë këto gjëra nuk do të trashëgojnë mbretërinë e Perëndisë' (Galatasve 5:19-21).

Ky përkushtim për një bindje të plotë nuk do të thotë një mënjanim negativ i punëve të liga. Do të thotë t'i bindesh pozitivisht urdhërimeve të Zotit. Ne nuk mund të themi që dikush është një i krishterë e vërtetë vetëm se ai *nuk* është një hajdut, gënjeshtar, blasfemues, pijanec, imoral seksual, arrogant, mizor ose person agresiv. Ai gjithashtu duhet të jetë ketë frikë nga Zoti, të jetë i përlurur, i respektueshëm, i sjellshëm, i qetë, shpirtbutë, plot mëshirë dhe i dashur. Pa këto cilësi pozitive, ai nuk është duke iu bindur ligjeve të Krishtit.

(ii). Gjëja më e rëndësishme e jetës së një të krishterë të vërtetë, është jeta e shenjtë. Njerëzit e Krishtit jo vetëm bëjnë vepra të mira, por ata janë *plot zell* për të bërë vepra të mira (Titit 2:14). Zoti nuk na ka thirrur në përtaci, por për të punuar dhe për t'u munduar për Atë. Të gjithë të krishterët e vërtetë janë ushtarë të mirë dhe besnikë të Jezus Krishtit (2 Timoteu 2:3). Ata e luftojnë luftën e mirë të besimit në mënyrë që të rrokin jetën e përjetshme (1 Timoteu 6:12). Ata që vrapojnë në një garë, të gjithë vrapojnë, por vetëm një e merr çmimin; përtacët dhe neglizhuesit nuk janë duke vrapuar në mënyrë të atillë që të marrin çmimin (1 Korintasve 9:24). I krishterë i vërtetë vesh të gjithë armaturën e Zotit, pa të cilën nuk mund të qëndrojnë kundër shigjetave të zjarrit të të ligut (Efesianëve 6:13-17). Ai i harron gjërat që janë pas tij, dhe priret drejt atyre që ka përpara, duke rendur drejt synimit, meqenëse kjo është e vetmja mënyrë për të fituar çmimin e thirrjes së lartme të Perëndisë në Krishtin

Jezus (Filipianëve 3:13-14). Përtacia në shërbimin ndaj Zotit është aq e dënueshme sa rebelimi i hapur; shërbëtori përtac është një shërbëtor i lig dhe do të flakët në errësirë me armiqtë e hapur të Zotit. (Mateu 25:26 dhe 30).

Kjo tregon që një i krishterë i vërtetë është një person që është i kujdesshëm, serioz dhe i përkushtuar në besimin e tij. Ja se ç'thuhet në librin e Hebrenjve: 'Dhe dëshirojmë që secili nga ju të tregojë deri në fund të njëjtin zell për të arritur në sigurimin e plotë të shpresës, që të mos bëheni përtacë, por t'u përngjani atyre që nëpërmjet besimit dhe durimit trashëgojnë premtimet' (Hebrenjve 6:11-12).

(iii). I krishteri i vërtetë ngulmon në bindjen e tij ndaj Zotit përgjatë të gjitha vështirësive që kalon, deri në fund të jetës së tij. Shkrimet mësojnë që besimi i vërtetë këmbëngul; shikoni, për shembull, shëmbëlltyrën e mbjellësit (Mateu 13:3-9, 18-23).

Gjëja kryesore që Shkrimet theksojnë në doktrinën e këmbënguljes është që i krishteri i vërtetë vazhdon në besimin dhe në këmbënguljen e tij, pavarësisht nga *problemet* e ndryshme me të cilat ndeshet. Zoti i lejon këto probleme që të vijnë në jetën e atyre që deklarojnë se janë të krishterë, për të provuar vërtetësinë e besimit të tyre. Atëherë, vetë atyre u bëhet e qartë dhe shpesh edhe të tjerëve, nëse ata e kanë përkushtimin e tyre të vërtetë ndaj Krishtit. Këto probleme janë nganjëherë frymërore, si në rastin e tundimeve tërheqëse. Ndonjëherë vështirësitë janë të jashtme, si fyerjet, përqeshjet dhe humbja e zotërimeve, të cilat mund t'i kalojnë për hir të Krishtërit. Shenja e të krishterit të vërtetë është ajo që ai ngulmon përgjatë këtyre problemeve dhe vështirësive dhe qëndron besnik ndaj Krishtit.

Le t'i shikojmë këto vargje, të cilët lidhen me këtë. 'Sepse Ti na ke vënë në provë, o Perëndi, na ke pastruar ashtu si pastrohet argjendi. Na ke bërë të biem në rrjetë, ke vënë një barrë të rëndë mbi kurrizet tona. Ke bërë që njerëzit të ecin me kalë mbi kokën tonë; kemi kaluar nëpër zjarr dhe nëpër ujë, por ti na ke nxjerrë jashtë në një vend të freskët' (Psalmi 66:10-12). 'Lum njeriu që ngulmon në provë, sepse kur del i aprovuar, do të marrë kurorën e jetës, të cilën Zoti ua premtoi atyre që e duan' (Jakobi 1:12). 'Mos ki frikë nga ato për të cilat do të vuash; ja, djalli do të hedhë disa prej jush në burg, që të provoheni, dhe ju do të keni shtrëngim për dhjetë ditë. Ji besnik deri në vdekje dhe unë do të të jap kurorën e jetës' (Zbulesa 2:10).

E pranoj që të krishterët e vërtetë mund të ftohen shpirtërisht, të dorëzohen ndaj tundimeve, dhe të kryejnë mëkate të mëdha. Sidoqoftë, ata nuk mund të bien kurrë plotësisht që të lodhen nga Zoti e bindja dhe të bien në një antipati të vendosur ndaj Krishtërit. Ata nuk mund të pranojnë kurrë një mënyrë jete në të cilën diçka tjetër është më e rëndësishme se sa Zoti. Ata nuk mund të humbasin kurrë plotësisht dallueshmërinë e tyre nga bota jobesimtare, ose të kthehen saktësisht siç ishin përpara kthimit të tyre në besim. Nëse ky është efekti që problemet kanë te një i krishterë që e ka rrëfyer besimin e tij, tregon që ai nuk ka qenë me të vërtetë i kthyer në besim. 'Mes nesh dolën, por nuk ishin nga tanët, sepse, po të ishin nga tanët, do të kishin qëndruar me ne; por kjo ndodhi që të dalë se nuk janë të gjithë nga tanët' (1 Gjoni 2:19).

Ndjenjat e vërteta frymërore udhëheqin gjithmonë në vepra të krishtera. Pse? Unë mund t'i përgjigjem kësaj duke ju kujtuar atë që tashmë e kemi parë në lidhje me natyrën e ndjenjave frymërore.

(i). *Ndjenjat e vërteta frymërore çojnë në vepra të krishtera, sepse rrjedhin nga ndikime frymërore, të mbinatyrshme dhe hyjnore në zemër.* Nuk është çudi që ndjenjat frymërore kanë kaq ndikim praktik, kur ato e kanë plotfuqishmërinë në anën e tyre! Nëse Perëndia është në zemër, Ai do të tregojë që Ai është Perëndi me anë të fuqisë së punës së Tij. Krishti nuk është në zemrën e një të krishterit si një Shpëtimtar i vdekur në një varr, por si një Shpëtimtar i ngritur dhe i

gjallë në tempullin e Tij. Ndjenjat frymërore mund të jenë më pak të zhurshme dhe bien më pak në sy se të tjerat, por ato e kanë këtë jetë dhe këtë fuqi sekrete brenda tyre. Ato e marrin zemrën me vete dhe e bëjnë 'rob' të vullnetit të Zotit.

(ii). *Ndjenjat frymërore çojnë në vepra të krishtera, sepse objekti i tyre është dashuria e gjërave frymërore dhe jo vetë-interesi ynë.* Njerëzit kanë një Krishtërim të paplotë, sepse ata janë duke kërkuar interesin e tyre në të, dhe jo interesin e Perëndisë. Kështu që ata e pranojnë Krishtërimin deri në pikën që mendojnë se i shërben interesit të tyre. Përkundrazi, një person i cili e pranon atë për natyrën e tij të shkëlqyer dhe të dashur, pranon gjithçka që ka atë natyrë. Ai e përqafton Krishtërimin për hatrin e asaj që Krishtërimi është, prandaj ai e përqafton Krishtërimin si të tërë. Ja përse i krishteri i vërtetë e praktikon besimin e tij me këmbëngulje. Interesi personal i një personi mundet që pas pak kohe të bjerë ndesh me Krishtërimin. Prandaj një person që e pranon Krishtërimin nga motive egoiste është i detyruar që ta braktisë atë nga motivet egoiste. Interesat personale ndryshojnë, por bukuria shpirtërore e Krishtërimit nuk ndryshon kurrë. Është e qëndrueshme dhe gjithmonë e njëjtë.

(iii). *Ndjenjat frymërore çojnë në vepra të krishtera, sepse ato bazohen në përsosmërinë morale të gjërave hyjnore.* Nuk është çudi që dashuria për shenjtërinë, për shkak të asaj që shenjtëria është, e frymëzon një person që ta praktikojë shenjtërinë! A ka nevojë të them më shumë?

(iv). *Ndjenjat frymërore çojnë në vepra udhëheqin në praktika të krishtera, sepse ato rrjedhin nga të kuptuarit frymëror.* Mbani mend, të kuptuarit frymëror është një ndjesi e zemrës, me anë të së cilët një person shikon bukurinë supreme të gjërave hyjnore. Kur ne sodisim bukurinë supreme dhe lavdinë e Krishtit, ne shohim që Ai është i denjë për adhurimin, për bindjen dhe për vetë jetët tona. Kjo na bën që ta ndjekim Atë, pavarësisht nga të gjitha vështirësitë. Nuk mund ta harrojmë Atë, apo ta ndërrojmë me diçka tjetër. Ai ka lënë vulën e Tij në ne!

(v). *Ndjenjat frymërore çojnë në vepra të krishtera, sepse ato sjellin bindje për vërtetësinë e gjërave hyjnore.* Nëse një person nuk ka qenë kurrë plotësisht i bindur, në lidhje me vërtetësinë e Krishtërimit, nuk është çudi që ai nuk e merr mundimin ta praktikojë atë me kujdes, në mënyrë serioze! Nuk është çudi, që ai nuk e përkushton veten e tij në bindje këmbëngulëse ndaj asaj që mund të rezultojnë si jo reale! Nga ana tjetër, nëse një person ka bindje të plotë për realitetin e gjërave hyjnore, ato gjëra do ta ndikojnë jetën e tij praktike, më shumë se çdo gjë tjetër. Pse? Për shkak të rëndësisë dhe të domethënies së tyre të pafund. Ne nuk mund t'i besojmë plotësisht dhe sinqerisht gjëra të tilla të mëdha, pa u ndikuar në mënyrë kontrolluese prej tyre.

(vi). *Ndjenjat frymërore çojnë në vepra të krishtera, sepse ato ekzistojnë gjithmonë përkrab përulësisë frymërore.* Përulësia përpara Zotit frymëzon bindje, ashtu sikurse krenaria frymëzon rebelim. Si rrjedhojë, domosdoshmërisht përulësia të drejton drejt praktikës së krishterë.

(vii). *Ndjenjat frymërore çojnë në vepra të krishtera, sepse ato ekzistojnë gjithnjë përkrab ndryshimit të natyrës.* Po të mos kenë një ndryshim të natyrës, njerëzit nuk do t'i ndryshojnë jetët e tyre praktike tërësisht. Deri sa pema të jetë e mirë, fryti nuk do të jetë i mirë. Nëse një person i pa kthyer në besim përpiket të jetojë një jetë të krishterë, ai është duke vepruar në kundërshtim me natyrën e tij mëkatore. Është sikur të hedhësh një gurë nga poshtë, lart. Më në fund natyra mbizotëron dhe guri bie poshtë sërish. Gjithsesi, nëse marrim një natyrë të re qiellore në Krishtin, është e natyreshme që ne duhet të ecim në risinë e jetës dhe të vazhdojmë kështu deri në fund të ditëve tona.

(viii). *Ndjenjat frymërore çojnë në vepra të krishtera, sepse ato nxisin një shpirt si të Krishtit.* Të gjitha cilësitë që unë kam përmendur në fillim të këtij kapitulli – dashuria, përulësia, paqja, falja, mëshira – e plotësojnë tabelën e dytë të ligjit të Zotit (gjashtë urdhërimet e fundit). Kryesisht, kjo është ajo çfarë janë veprat praktike të Krishtërimit!

(ix). *Ndjenjat frymërore çojnë në vepra të krishtera, sepse ato e qetësojnë zemrën dhe ekzistojnë përkras ndjeshmërisë së shpirtit të krishterë. Zemra e dhembshur dhe shpirti i butë i të krishterit të vërtetë e bëjnë atë tmerrësisht të ndjeshëm ndaj mëkatit. Siç duket, kjo ka një ndikim të thellë në mënyrën se si ai e jeton jetën e tij.*

(x). *Ndjenjat frymërore çojnë në vepra të krishtera për shkak të bukurisë së simetrisë dhe ekuilibrit të tyre. Simetria dhe ekuilibri i ndjenjave frymërore do të sjellin një bindjesi rrjedhim. I krishteri nuk do t'u bindet vetëm disa nga urdhërimeve të Zotit dhe t'i injorojë të tjerat. Ai është i vendosur që të jetë i shenjtë në çdo fushë të jetës së tij, në të gjitha rrethanat, në të gjitha kohërat.*

(xi). *Ndjenjat frymërore çojnë në vepra të krishtera, sepse krijojnë një dëshirë të fortë për një shenjtëri më të thellë. Nëse lexuesi do të kthehet prapa te kapitulli 11, do të shikojë që padyshim ky është rasti. Një dëshirë e fortë për shenjtëri më të thellë nuk çon në mungesë të veprave të krishtera!*

Nga të gjitha këto, është e qartë që praktika e krishterë është një tipar dallues i kthimit të vërtetë në besim. Do të vazhdoj më tej. Praktika e krishterë është më e rëndësishmja e të gjitha shenjave dhe dëshmimeve të kthimit në besim, si për besimtarin ashtu edhe për të tjerët. Dy kapitujt e ardhshëm do t'ia kushtoj kësaj teme, në mënyrë që të kemi kuptimin e duhur të saj.

13. Praktika e krishterë është shenja kryesore e sinqeritetit të personit të kthyer në besim ndaj të tjerëve

Praktika e krishterë është shenja kryesore me anë të së cilës ne duhet të gjykojmë sinqeritetin e të krishterit që ka deklaruar besimin te Krishti. Shkrimet janë shumë të qarta në lidhje me këtë. 'Ju do t'i njihni nga frytet e tyre' (Mateu 7:16). 'Kështu çdo dru i mirë jep fryte të mira, por druri i keq prodhon fryte të këqija; sepse një pemë njihet nga fryti i vet' (Mateu 13:33). Krishti nuk thotë në asnjë vend, 'Ju do ta njihni pemën nga gjethet dhe lulet. Ju do të njihni njeriun nga e folura e tyre, nga historitë që tregojnë nga përvoja e tyre, nga lotët dhe nga shprehitë e ndjenjave të tyre.' Jo! 'Ju do t'i njihni ata nga frytet e tyre. Një pemë njihet nga frytet e saj.'

Krishti na thotë që të shikojmë për frytin e praktikës së krishterë tek të tjerët. Ai gjithashtu na thotë që duhet të shfaqim këtë fryt te të tjerët në jetën tonë. 'Ashtu le të shndritë drita juaj para njerëzve, që të shohin veprat tuaja të mira dhe ta lëvdojnë Atin tuaj që është në qiell' (Mateu 5:16). Krishti nuk thotë: 'Drita juaj të ndriçojë, duke ju thënë të tjerëve për ndjenjat dhe përvojat tuaja.' Kur të tjerët do të shohin punët tona të mira, atëherë ata do ta lavdërojnë Atin tonë në qiell.

Pjesa tjetër e Dhiatës së Re thotë të njëjtën gjë. Për shembull te Hebrenjtë ne lexojmë për ata që u ndriçuan, shijuan dhuratat qiellore, e kështu me radhë, dhe pastaj u rrëzuan nga besimi (Hebrenjve 6:4-8). Pastaj në vargun 9, thuhet: 'Dhe ndonëse flasim kështu, ne o të dashur, lidhur me ju jemi të bindur për gjëra më të mira dhe që i takojnë shpëtimit.' Pse ishte shkrimtari i Hebrenjve kaq i sigurt që besimi *i tyre* ishte i vërtetë dhe që *ata* nuk do të rrëzoheshin? Për shkak të veprave të tyre të krishtera.. Le të shikojmë vargun 10: 'Sepse Perëndia nuk është i padrejtë, që të harrojë veprën dhe mundimin tuaj të dashurisë që treguat për emrin e tij me shërbesën që u bëtë dhe po u bëni shenjtoreve.'

Ne e gjejmë të njëjtin mësim te Jakobi. 'Ç'dobi ka, vëllezër të mi, nëse dikush thotë se ka besim, por nuk ka vepra?' (Jakobi 2:14). Jakobi po na thotë se nuk ka vlerë *të themi* që kemi

besim, nëse ne nuk e tregojmë besimin tonë me anë të veprave të mira. Çdo gjë që ne themi është e pa vlerë, nëse nuk konfirmohet me atë që ne bëjmë. Dëshmitë personale, historitë për ndjenjat dhe për përvojat tona – janë krejt pa vlerë pa veprat e mira dhe pa praktikën e krishterë.

Ky është një arsytim i thjeshtë. Çdokush e di që ‘veprat flasin me zë më të lartë se sa fjalët.’ Kjo gjen zbatim si përsa i takon shpirtërores, ashtu edhe botës fizike. Imagjinoni dy njerëz! Njëri duket sikur po ecën përlulisht përpara Zotit dhe njerëzve; po jeton një jetë që flet për pendim dhe zemër të penduar; ai është i nënshtruar ndaj Zotit, në hidhërim, i përunjur dhe i butë me njerëzit. Tjetri *flet* se sa i përlulur është, se sa fajtor ndihet për mëkatet, se si shtrihet në pluhur përpara Zotit, etj. Megjithatë ai *sillet* sikur të ishte kreu i të gjithë të krishterëve në qytet! Ai është urdhëruar, i rëndësishëm, dhe nuk mund ta durojë kritikën. Cili nga këta të dy jep dëshminë më të mirë është një i krishterë i vërtetë? Krishtërimi ynë nuk demonstron duke u folur njerëzve për veten tonë. Fjalët i merr era. Ne e tregojmë realitetin e besimit tonë, nëpërmjet veprave të krishtera, të përkushtuara dhe vetëmohuese.

Natyrisht, jam duke supozuar që kjo praktikë e krishterë ekziston te personi, që thotë se beson në besimin e krishterë. Në fund të fundit, ajo që ne po analizojmë është sinqeriteti i atyre që shpallin se janë të krishterë. Një person nuk mund të shpallë që është i krishterë, pa shpallur që beson disa gjëra të caktuara. Ne nuk do të pranojmë dhe as nuk duhet të pranojmë asnjë person si të krishterë, nëse ai i mohon doktrinat e themelore të Krishtërimin, pavarësisht nga sa i mirë dhe sa i shenjtë duket. Përkrah praktikës së krishterë, duhet të jetë pranimit i të vërtetave themelore të Ungjillit. Kjo përfshin të besuarit që Jezusi është Mesia, që Ai vdiq për të përmbushur drejtësinë e Zotit kundër mëkatit dhe doktrina të tjera të tilla. Praktika e krishterë është prova më e mirë e sinqeritetit dhe shpëtimit të atyre që thonë se i besojnë këto të vërteta, e megjithatë nuk provon asgjë për shpëtimin e atyre që i mohojnë këto!

Do të kthehesha edhe njëherë te ajo që kam thënë më lart (pjesa e dytë, kapitulli 12), që asnjë nga shfaqjet e jashtme *nuk janë shenjë e sigurt* e kthimit në besim. Praktika e krishterë është *prova më e mirë* që kemi, se një i krishterë që ka deklaruar besimin në Krishtin, është një i krishterë i vërtetë. Na detyron të besojmë në sinqeritetin e tij dhe ta pranojmë atë si një vëll në Krisht. Megjithatë, nuk është akoma një qind për qind provë e pagabueshme. Pikësëpari, ne nuk mund ta shohim plotësisht sjelljen e jashtme të një personi, shumë prej saj është e fshehur nga bota. Dhe as nuk mund të shikojmë në zemrën e një personi dhe të shohim motivet e tij. Ne nuk mund të jemi të sigurtë se sa larg një person që nuk ka besuar në Krishtin, mund të arrijë në paraqitjen e jashtme të Krishtërimin. Sidoqoftë, nëse mund të shikonim në praktikën e një personi, aq sa ndërgjegjja e tij njeh, kjo mund të ishte një shenjë e pagabueshme e gjendjes së tij. Të vërtetën për këtë do ta shohim në kapitullin tjetër.

14. Praktika e krishterë është një shenjë e sigurtë e kthimit në besim për ndërgjegjen e vetë personit

Kjo është e qartë nga 1 Gjoni 2:3: ‘Dhe nga kjo e dimë se e kemi njohur Atë, në qoftë se i zbatojmë urdhërimet e Tij.’ Gjoni thotë që ne mund ta kemi sigurinë e shpëtimit nëse ndërgjegjja jonë dëshmon në veprat tona të mira: ‘Djema të rinj, të mos duam me fjalë, as me gjuhë, por me vepra dhe në të vërtetë. Dhe nga kjo ne dimë se jemi në të vërtetën dhe do t’i bindim zemrat tona para atij’ (1 Gjoni 3:18-19). Apostulli Pal u thotë Galatasve që të analizojnë sjelljen e tyre, në mënyrë që të ngazëllohen në shpëtimin e tyre: ‘Dhe secili të analizojë veprën e tij dhe atëherë do të ketë arsye të mburret vetëm për veten e tij dhe jo

lidhur me tjetrin' (Galatasve 6:4). Kur Krishti thotë 'Ju, pra, do t'i njihni nga frytet e tyre' (Mateu 7:20), ky së pari është një rregull për të gjykuar të tjerët; por Krishti gjithashtu dëshiron që ne të gjykojmë veten tonë me këtë rregull ndërkohë që vargu tjetër e bën të qartë: 'Jo çdo njeri që më thotë: Zot, Zot, do të hyjë në mbretërinë e qiejve; por do të hyjë ai që kryen vullnetin e Atit tim që është në qiej' (Mateu 7:21).

Çfarë do të thotë saktësisht Bibla me 'mbani urdhërimet e Krishtit', 'duke bërë vullnetin e Atit', etj. – atë që ne e kemi quajtur praktika e krishterë – kur i bën këto gjëra bazën e sigurisë?

Me siguri që praktika e krishterë nuk i referohet thjesht veprave të jashtme fizike. Bindja është vepër e njeriut në tërësi, vepër e shpirtit sikurse edhe e trupit. Faktikisht, bindja është në të vërtetë dhe plotësisht një vepër e shpirtit, meqenëse shpirti e drejton trupin. Pra praktika e krishterë i referohet më shumë bindjes së brendshme të shpirtit, sesa veprimeve të jashtme të trupit.

Ka dy mënyra sesi mund të veprojë një shpirt i krishterë:

(i). Shpirti mund të veprojë së *brendshmi* në mënyrë të pastër, gjë që nuk çon në vepra të jashtme fizike. Kur ne thjesht meditojmë mbi të vërtetën e Zotit, mendjet tona pushojnë në të vërtetën dhe nuk shkojnë përtej saj në ndonjë veprim të jashtëm.

(ii). Shpirti mund të veprojë në mënyrë *praktike*. Kjo çon në vepra të jashtme fizike. Për shembull, mëshira mund të na nxisë që t'i japim një gotë me ujë të ftohtë një dishepulli të Krishtit (Mateu 10:42). Ose dashuria e një personi për Krishtin mund ta bëjë atë të durojë të gjitha përndjekjet për hir të Krishtit. Këtu është bindja e shpirtit që përpiket në veprime fizike.

Kur Shkrimi e bën praktikën e krishterë provën e besimit tonë ndaj të tjerëve, i referohet asaj që të tjerët mund të shikojnë në praktikën tonë – veprimet e jashtme fizike. Gjithsesi, kur Shkrimi e bën praktikën e Krishterë provë të besimit tonë *para vetes sonë*, i referohet asaj që *ne* mund të shikojmë nga praktika jonë – dhe ne mund të dallojmë motivet e brendshme që fshihen prapa veprimeve të jashtme. Pra i krishteri duhet të gjykojë praktikën e tij, jo vetëm atë që bën së jashtmi, fizikisht, por motivet e brendshme të shpirtit të tij, i cili kontrollon veprimet e tij fizike. Ja se si na gjykon Zoti. 'Unë, Zoti, hetoj zemrën, vë në provë mendjen për t'i dhënë secilit sipas rrugëve të tij, sipas frytit të veprimeve të tij' (Jeremia 17:10). 'Dhe të gjitha kishat do të njohin se unë jam ai që heton mendjet dhe zemrat; dhe do t'i jap gjithsecilit nga ju sipas veprave të veta' (Zbulesa 2:23). Nëse Zoti na gjykon vetëm nga veprimet e jashtme, pse Ai kërkon mendjet dhe heton zemrat? Zoti është i interesuar jo vetëm për veprat dhe për punët tona, por për shpirtin që është pas tyre.

Duke thënë të gjithë këtë, nuk dua që dikush të mendojë se gjithçka që ka rëndësi është motivi, dhe ajo që ne bëjmë së jashtmi me trupat tanë është e parëndësishme. Jo aspak! Ne nuk mund të divorcojmë shpirtin dhe trupin në atë mënyrë. Shpirti drejton trupin. Motivët e shenjta prodhojnë një jetë bindjeje. Kështu një person që bën një jetë mëkatore së jashtme nuk mund të justifikojë që zemra e tij është në vendin e duhur. Zemra e një njeriu nuk mund të jetë e pastër ndërkohë që këmbët e tij e drejtojnë atë në një shtëpi publike! Kjo është absurde. Praktika e krishterë i përfshin të dyja këto gjëra – motivet e brendshme dhe veprimet e jashtme. Ne kemi nevojë të kalojmë provën në të dy fushat. Nga ana e jashtme, veprat e mira pa motive të brendshme të shenjta nuk janë praktikë e krishterë. Dhe as motivet e supozuara nuk janë shpirtërore, të cilat nuk prodhojnë bindje fizike praktike.

Praktika e krishterë është prova më e mirë e besimit të vërtetë në ndërgjegjen e besimtarit. Ne nuk duhet të kemi shumë besim në përvojat fetare, bindjet, ngushëllimet, gëzimet, ose në ato meditimet e brendshme, që nuk çojnë në bindje praktike. Me lejoni t'ju

ofroj gjashtë argumente, për t'ju treguar që ne duhet ta bazojmë sigurinë tonë kryesisht në praktikën e krishterë.

(i). Argumenti im i parë është nga mendimi praktik. Prova që një njeri preferon diçka, është që ai e bënë atë gjë. Kur dikush është i lirë të flasë ose të qëndrojë në heshtje, prova që ai preferon të flasë është që ai hap gojën dhe flet. Kur dikush është i lirë të ecë apo të qëndrojë në një vend, prova që ai preferon të ecë është që ai ngrihet dhe ecën. Në të njëjtën mënyrë, prova që një njeri preferon bindjen ndaj Zotit në raport me mosbindjen, është që ai bindet. Kështu është absurde për çdokënd të pretendojë që ka një zemër të mirë ndërkohë që jeton një jetë në mosbindje. A po përpiqet ta mashtrtojë Perëndinë? Gjykatësi i gjithë tokës nuk do të gënjëhet me pretendime. 'Jo çdo njeri që më thotë: Zot, Zot, do të hyjë në mbretërinë e qiejve; por do të hyjë ai që kryen vullnetin e Atit t'iu që është në qiej. Shumë do të më thonë atë ditë: O Zot, o Zot, a nuk profetizuat në emrin Tënd, a nuk i dëbuat demonët në emrin Tënd, a nuk kemi bërë shumë vepra të fuqishme në emrin Tënd?. Dhe atëherë unë do t'u sqaroj atyre: Unë s'ju kam njohur kurrë; largohuni nga unë, ju të gjithë, që keni bërë paudhësi' (Mateu 7:21-23). Nuk ka rëndësi se sa përvoja besimi kemi, edhe nëse bëjmë mrekullira, ne nuk mund të fshehim një jetë të pabindur nga Gjykatësi ynë. Ne nuk do të jemi të aftë t'i lëmë ndonjë përshtypje, apo ta mashtrujmë me ndonjë justifikim. Në fund të fundit, as edhe një pronar njerëzor nuk do ta duronte një shërbëtor, i cili do të kishte shpallur një dashuri dhe një besnikëri të madhe ndaj pronarit të tij, por do të refuzonte t'i bindej!

(ii). Argumenti i dytë që dua të sjell është nga providenca e Zotit. Zoti dërgon probleme dhe prova në jetën tonë, për të parë nëse në praktikë ne duam Atë apo gjërat tjera. Ne e gjejmë veten në situata ku Zoti është në njërën anë, dhe diçka tjetër është në anën tjetër – dhe ne nuk mund t'i kemi të dyja. Ne duhet të bëjmë një zgjedhje. Zgjedhjet tona praktike në këto situata tregojnë nëse mbi gjithçka ne duam Zotin ose jo. 'Kujto gjithë rrugën që Zoti, Perëndia yt, të ka bërë të përshkosh në këta dyzetë vjet në shkretëtirë që ti të ulësh kokën dhe të vihesh në provë, për të ditur çfarë kishte në zemrën tënde dhe nëse do të respektojë apo jo urdhërimet e Tij' (Ligji i Përtëritë 8:2).

Këto prova janë për përfitimin tonë dhe jo për Zotin. Tashmë ai e di çfarë kemi në zemrat tona. Ai na sjell në situata prove, në mënyrë që të dimë çfarë është në zemrat tona. Perëndia po na mëson ne, jo vetes! Duke konsideruar se kjo është mënyra se si Zoti na mëson për zemrat tona, provon që praktika jonë është prova e vërtetë e sinqeritetit tonë.

(iii). Praktika e krishterë e sjell rilindjen në përsosmëri. Jakobi thotë që bindja praktike e Abrahamit e përsosi besimin e tij: 'Ti e sheh se besimi vepronte bashkë me veprat e tij, dhe se, nëpërmjet veprave, besimi u përsos' (Jakobi 2:22). Gjoni thotë që bindja jonë praktike e përsos dashurinë tonë për Zotin: 'Ai që thotë: Unë e kam njohur atë, dhe nuk zbaton urdhërimet e Tij, është gënjeshtar dhe e vërteta nuk është në të. Por kush e zbaton fjalën e tij, në të me të vërtetë dashuria e Perëndisë është përsosur (1 Gjoni 2:4-5).

Pra praktika e krishterë e përsos besimin dhe dashurinë. Ato janë si farë. Një farë nuk vjen në përsosje duke qenë e mbjellë në tokë. As nuk vjen në përsosje duke lëshuar rrënjë dhe syth, as duke dalë nga toka, as duke rritur gjethe dhe lule. Gjithsesi, kur prodhon një frut të pjekur të mirë, ka ardhur në përsosje – e ka përmbushur natyrën e saj. E njëjta gjë është me besimin, dashurinë dhe mirësitë e tjera. Ato përsosen në frytet e mira të pjekura të praktikës së krishterë. Praktika, atëherë, duhet të jetë prova më e mirë që këto mirësi ekzistojnë.

(iv). Shkrimi thekson praktikën më shumë se çdo provë tjetër të shpëtimit. Shpresoj që kjo të jetë e qartë tashmë. Duhet ta theksojmë këtë. Është e rrezikshme të vëmë theksin te gjërat që Bibla nuk i thekson. Ne e kemi humbur ekuilibrin Biblik nëse i japim rëndësi ndjenjave dhe

përvojave, të cilat nuk e shprehin veten e tyre në bindje praktike. Perëndia e di çfarë është më e mira për ne, dhe Ai i ka nënvizuar disa gjëra, sepse ato kanë nevojë të nënvizohen. Nëse injorojmë theksimin e qartë të Zotit në praktikën e krishterë dhe vëmë theksin në gjëra të tjera si prova të sinqeritetit, jemi në rrugën e zhgënjimit dhe të hipokrizisë.

(v). Shkrimi flet shumë *qartë* për praktikën e krishterë si provat e vërteta të sinqeritetit. Kjo nuk është sikur të ishin ndonjë doktrinë e errët, e përmendur vetëm pak herë në pasazhe të vështira. Supozoni sikur Perëndia të jepte një zbuluesë të re sot dhe të deklaronte, 'Ju do t'i njihni dishepujt e mi nga kjo, ju do t'i njihni që ata janë prej së vërtetës nga kjo, ju mund ta dini që më njihni mua nga kjo' – dhe pastaj të japë një gjurmë ose një shenjë të veçantë. A nuk do ta shikonim këtë si provë të qartë të theksuar të sinqeritetit dhe shpëtimit? Epo, kjo është pikërisht ajo që ka ndodhur! Zoti ka folur nga qielli – në Bibël! Ai na ka thënë e rithënë që praktika e krishterë është prova më e madhe dhe më e mirë e besimit të vërtetë. Vëreni se si Krishti e përsërit këtë provë sërish e sërish në kapitullin 14 të Ungjillit të Gjonit: 'Nëse më doni, zbatoni urdhërimet e mia' (vargu 15). 'Kush ka urdhërimet e mia dhe i zbaton, është ai që më do' (vargu 21). 'Nëse ndokush më do, do ta zbatojë fjalën time' (vargu 23). 'Kush nuk më do, nuk i zbaton fjalët e mia' (vargu 24). Dhe në kapitullin 15: 'Në këtë është përlëvduar Ati im, që të jepni shumë fryt, dhe kështu do të jeni dishepujt e mi' (vargu 8). 'Ju jeni miqtë e mi, nëse bëni gjërat që unë ju urdhëroj' (vargu 14). Dhe e gjejmë të njëjtën gjë, te 1 Gjoni: 'Dhe nga kjo e dimë se e kemi njohur Atë, në qoftë se i zbatojmë urdhërimet e Tij' (vargu 2:3). 'Por kush e zbaton fjalën e Tij, në të me të vërtetë dashuria e Perëndisë është përsosur. Nga kjo e njohim se jemi në të' (vargu 2:5). 'Djema të rinj, të mos duam me fjalë, as me gjuhë, por me vepra dhe në të vërtetë. Dhe nga kjo ne dimë se jemi në të vërtetën' (3:18-19).

A është kjo e paqartë?

(vi). Zoti do të na gjykojë nga praktika në Ditën e Gjykimit. Ai nuk do të na kërkojë të japim dëshmi personale. Ai nuk do t'i analizojë përvojat tona të besimit. Prova në të cilën Gjykatësi do të na pranojë ose do të na refuzojë, do të jetë vepra jonë praktike. Natyrisht, kjo provë, nuk do të jetë për përfitimin e Zotit. Ai i njeh zemrat tona. Megjithatë, Ai do ta paraqesë provën e veprës sonë praktike për shkak të natyrës së hapur dhe publike të gjykimit të Tij final. 'Sepse ne të gjithë duhet të dalim para gjyqit të Krishtit, që secili merr shpëtimin e gjërave që ka bërë me anë të trupit, në bazë të asaj që ka bërë, qoftë në të mirën apo në të keqen' (2 Korintasve 5:10). Nëse vepra jonë praktike është prova vendimtare që Zoti ka për ta përdorur në Ditën e Gjykimit, kjo është prova që vetë ne duhet ta zbatojmë këtu dhe tani.

Nga këto argumente, unë mendoj që është e qartë se praktika e krishterë (sikurse e kam përkufizuar atë) që është prova më e mirë, ndaj vetes sonë dhe ndaj të tjerëve, që ne jemi të krishterë të vërtetë.

Natyrisht, kur dikush është i sapo kthyer në besim, ai nuk ka pasur mundësi që të praktikojë një jetë të shenjtë. Ai mund të ketë një siguri shpëtimi të bazuar krejtësisht në ndjenjat dhe në përvojat e tij të brendshme. Kjo nuk e ndryshon faktin që prova më *e mirë dhe më e fortë* e shpëtimit të një personi është kur ndjenjat dhe përvojat e tij e shprehin veten e tyre në një jetë bindjeje praktike. Një njeri mund të jetë i gatshëm që të shkojë në një udhëtim të rrezikshëm në një vend të largët. Ai mund të jetë i sigurtë që është i përgatitur për të gjitha vështirësitë dhe sakrificat që i duhet të durojë. E gjithësesi, prova më e mirë për veten e tij dhe për të tjerët, që ai është me të vërtetë i gatshëm dhe i përgatitur për këtë udhëtim, është *që ai shkon*.

Janë dy kundërshtime kryesore që njerëzit do të ngrenë për atë që kam thënë. Kundërshtimi i parë është që përvojat shpirtërore më fort se praktika e krishterë, është prova e vërtetë që ne jemi të krishterë. Ky është një keqkuptim i asaj që kam thënë. Të flasim për

përvojat shpirtërore dhe për praktikën e krishterë sikur këto të dyja të ishin dy gjëra të ndara, kjo është tërësisht gabim. Praktika e krishterë është praktika shpirtërore. Nuk ekziston një trup që vepron pa mendje, por shpirt dhe trup që veprojnë së bashku, që lëviz dhe drejton trupin. Kështu jeta praktike e krishterë nuk e përjashton përvojën shpirtërore. Ne nuk do ta praktikojmë fare bindjen, pa veprimet frymërore të shpirtit. Ndjenja e dashurisë për Perëndinë, vetëm sepse tregon në vetvete një veprim të jashtëm vetëmohimi, nuk është një përvojë jofrymërore.

Ekziston një praktikë e jashtme fetare pa përvojën e brendshme. Kjo nuk vlen asgjë. Gjithsesi, ekziston një përvojë besimi pa praktikë; pa sjelljen e krishterë. Kjo është më e keqja! Përvoja e vërtetë është kur ne e duam Zotin dhe dashuria jonë na bën që ta zgjedhim Atë e t'i bindemi Atij dhe të qëndrojmë përkrah Tij në të gjitha situatat e vështira dhe në kohë provash. Miqësia ndërmjet qenieve njerëzore bazohet kryesisht në një dashuri të brendshme: por kur dashuria e tyre i çon përmes zjarrit dhe ujit për njëri tjetrin, atëherë ajo është prova më e rëndësishme e miqësisë.

Kundërshtimi i dytë është që theksimi im në praktikë është legalist – ai përqendrohet shumë në vepra, dhe kështu do t'i drejtojë njerëzit larg doktrinës së mrekullueshme të Ungjillit, e asaj të shfajësimit vetëm nga besimi.

Kjo është marrëzi. Unë nuk kam thënë që praktika jonë është *çmimi* i hirit të Zotit. Unë kam thënë që kjo është *shenja* e hirit të Zotit. Nëse do t'i jepja një lypësi disa lekë dhe lypësi do t'i shikonte lekët si shenjë e dashurisë sime për të, a do të shkatërronte kjo lirinë e dashurisë sime? Natyrisht që jo. Po ashtu as liria e dashurisë së Perëndisë ndaj nesh nuk shkatërrohet, nëse ne shikojmë në bindjen që ai krijon në ne, si shenjë e dashurisë së tij.

Doktrina e hirit falas të Perëndisë për mëkatarët do të thotë që nuk ka cilësi të mira në ne, prej të cilave mund të fitojmë ose të meritojmë hirin e tij. Zoti i do të zgjedhurit e Tij falas dhe në mënyrë sovrane, për shkak të pasurisë së pafund të vetë natyrës së Tij hyjnore, jo për shkak të ndonjë gjëje të bukur te të zgjedhurit e Tij. Në mënyrë të ngjashme, shfajësimi pa vepra do të thotë që asnjë cilësi e bukur ose asnjë lloj vepre në ne, nuk mund të na i shlyejnë mëkatet tona. Zoti na pranon si të drejtë për shkak të bindjes së Krishtit, jo për shkak të bindjes sonë. Dhe kur Shkrimi ballafaqon besimin me veprat, do të thotë që mëkatarët nuk janë të bashkuar me Krishtin për shkak të bukurisë apo mirësisë së veprave të tyre, ose të ndjenjave të tyre, ose për shkak të ndonjë gjëje tjetër që është në ata. Në fakt, nuk është as bukuria dhe as mirësia e besimit tonë, ajo që na bashkon ne me Krishtin! Besimi na bashkon ne me Shpëtimtarin krejtësisht veçmas çdo të mire ose çdo gjëje të bukur që mund të ketë. Pse? Thjesht sepse besim *do të thotë* marrja, pranimi dhe pushimi në Jezusin me shpirtat tanë.

Le ta bëjmë këtë plotësisht të qartë. Liria e hirit të Zotit *do të* shkatërrohej, nëse bukuria dhe përkryerja e çdo gjëje në ne, do të na bashkonte me Krishtin. Dashuria për Zotin, gëzimi shpirtëror, vetëmohimi, përvojat, ndjenjat, veprat – pavarësisht se sa të mira janë, e mira e tyre nuk na bashkon me Krishtin. Këtë nuk ua kam mësuar asgjëkund! Unë kam mësuar që këto gjëra janë *shenjat* e bashkimit tonë me Krishtin. Ato tregojnë që *jemi* të bashkuar me Atë, vetëm nëpërmjet besimit.

Të kemi një qëndrim rastësor për veprat e mira, meqenëse ato nuk na justifikojnë, është si të jemi rastësor në lidhje me të gjithë bindjen, të gjithë shenjtërinë dhe të gjithë mendjen frymërore, sepse as ato nuk na justifikojnë. Sidoqoftë, çfarë do të thotë i krishteri në lidhje me përse zelli për bindje, shenjtëri dhe mendje frymërore janë të paqëndrueshme me shfajësimin nëpërmjet besimit? Ashtu si aktiviteti dhe veprimi janë shenja të jetës, praktika e shenjtë është shenja e besimit.

15. Përmbledhje

Prej sa shumë telasheve do të kishte shpëtuar Kisha, nëse të krishterët do t'i ishin përmbajtur asaj që Shkrimi mëson në lidhje me përvojën e vërtetë të shpëtimit! Shkrimi na mëson që të gjykojmë veten dhe të tjerët në këtë fushë kryesisht nga fryti i bindjes praktike kristiane. Sikur vetëm t'i ishim përmbajtur kësaj! Kjo do ta kishte vënë në dukje hipokrizinë dhe vetë-mashtrimin më fuqimisht se gjithçka tjetër mund ta kishte bërë këtë. Kjo do të na kishte shpëtuar nga pështjellimi i pafund i shkaktuar nga teoritë njerëzore rreth asaj që ne duhet të përjetojmë. Do t'i kishte parandaluar të krishterët nga lënia pas dore e shenjtërisë së jetës. Do t'i kishte nxitur të krishterët për ta shfaqur Krishtërimin e tyre, me anë të bukurisë së sjelljes së tyre, më tepër se sa nga deklaratat e vazhdueshme në lidhje me përvojat e tyre. Miqtë e krishterë do të flisnin së bashku për përvojat e tyre në një mënyrë më modeste dhe të përlulur, duke kërkuar që të udhëzojnë, më tepër se sa të impresionojnë njëri-tjetrin. Për mërzitjen e djallit, do të ndërpriteshin shumë mundësi të krenarisë frymore. Njerëzit jobesimtarë do të pushonin së qeshuri apo së përçmuari Krishtërimin, për shkak të sjelljes pa mend të të krishterëve; në vend të kësaj, jobesimtarët do të arrinin në bindjen se ka një realitet në Krishtërim dhe kur të shikonin jetët e besimtarëve, do t'u kushtonin vëmendje deklaratave të tij.

Dhe kësaj, drita e të krishterëve do të shkëlqente para njerëzve dhe ata do t'i shikonin veprat e tyre të mira dhe do të lavdëronin Atin e tyre në qiej!

Back cover

Çfarë do të thotë të jesh i krishterë? Po dëshirat, ndjenjat dhe përvojat? Çfarë është kthimi në besim? Si mund ta dimë se njerëzit janë kthyer në besim? Sa larg duhet të shkojmë për të provuar nëse një kthim i dukshëm në besim është i vërtetë? Çfarë vendi zë siguria e shpëtimit në përvojën e krishterë? Cilat përvoja fetare duhet të inkurajojmë, dhe cilat duhet të dekurajojmë? Si mund ta testojmë sinjoretetin dhe realitetin e vetë besimit tonë? Cilat janë shenjat e hipokrizisë dhe mashtrimit fetar?

Ne ndoshta nuk po jetojmë në mes të një ringjalljeje, por këto pyetje dhe përgjigjet që jep Eduardsi janë thellësisht të përshtatshme me ne sot.

Jonathan Edwards (1703-1758) teologu më i madh amerikan, shkroi 'Traktatin në lidhje me ndjenjat fetare' kundër sfondit të Rizgjimit të Parë të Madh, që është ekuivalenti amerikan i asaj që britanikët e quajnë Ringjallja Ungjillore. Në vitet 1742-1743, ai predikoi në një seri predikimesh, temat mbi dallimin midis përvojave fetare të vërteta dhe atyre të rreme. 'Traktati' ishte teksti që u përdor në këto predikim edhe u përgatit për botim në vitin 1746, i përmbledhur dhe i paraqitur në gjuhën bashkëkohore.

<http://www.whatsaiththescripture.com/Graphics.Voice/Jonathan.Edwards.GIF>

BAR
Code

AEM LOGO HERE